

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 124 (2126)

9 липня 1999 року

► 951 р. Засновано Париж. (Фактично засновано 8 липня, але святкували аж до 9 липня).

► 1783 р. Указом військової колегії лівобережні козацькі полки перетворено на регулярні полки російської армії.

► 1894 р. В українській родині з Волині народився фізик, лауреат Нобелівської премії Петро Капиця.

► 1917 р. Створено Президію Центральної Ради під головуванням Михайла Грушевського.

Є логіка зростання, буде і парад

7 липня минув рік, як Головою Верховної Ради України обрано **Олександра Ткаченка**

У напруженні буднів ювілей іноді минають непоміченими. І тому дещо несподіваним для голови парламенту Олександра Ткаченка був візит минулої середи у його робочий кабінет народних депутатів, колег. Гості привітали Олександра Миколайовича із річницею його обрання на нинішній високий державний пост.

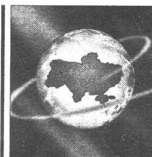
— Це, признаюся чесно, був один із складних і напружених періодів у моєму житті, — каже ювіляр, за звичкою поглянувши на годинника.

(Закінчення на 2-й стор.).

У номер

Канцлер ФРН — у Києві

В Україну прибув Федеральний канцлер Німеччини Герхард Шрьодер. Під час візиту він проведе зустріч з Президентом України Леонідом Кучмою. Очікується, що під час візиту пана Шрьодера обговорюватиметься питання Чорнобильської атомної станції, яку Україна пообіцяла закрити до 2000 року. Проте, як заявляв нещодавно Л. Кучма, ЧАЕС не припинить роботу, доки Європа не виділить Україні кошти на добузову компенсаційних потужностей — реакторів на Хмельницькій і Рівненській АЕС. ЄБРР досі не прийняв рішення про надання необхідного кредиту у 1,2 мільярда доларів. Як відомо, Німеччина, яка відіграла помітну роль в ЄС та «великій сімці», останнім часом після жорсткої негативної позиції щодо виділення коштів для атомної енергетики України. Офіційний Київ сподівається знайти компромісне рішення під час переговорів з Г. Шрьодером.

XX століття:
українські
акценти

10,15

Телебачення

11-14

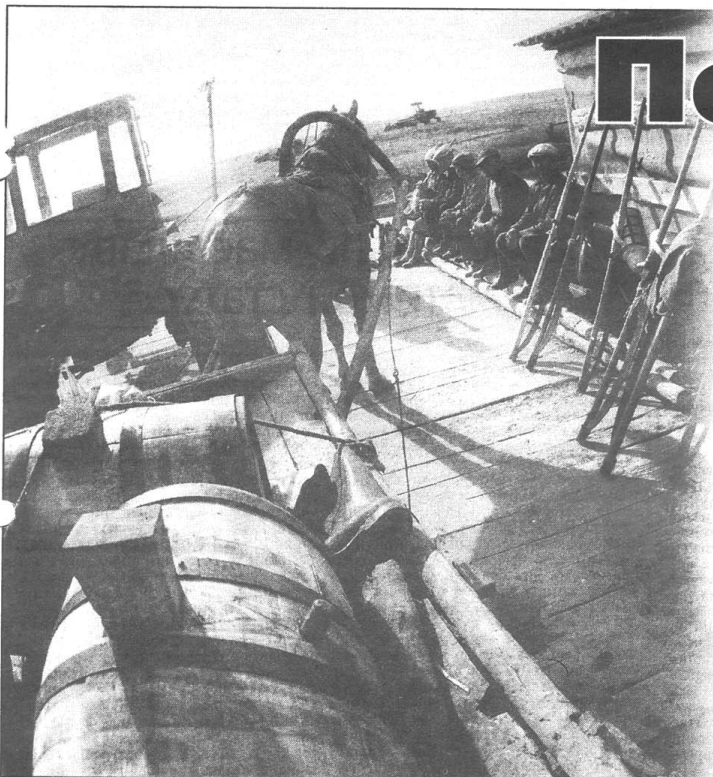
Невиправний
дід
Поправка

17

► У смт Новоархангельськ Кіровоградської області 13 дітей госпіталізовано з отруєнням неясними молочними продуктами.

► 148 населених пунктів Львівської області залишилися без електропостачання через грози і шквальний вітер.

► У Хмельницькому дві людини загинули під час ремонту каналізаційного колектора, отруївшись болотним газом.

Пором на той бік: ждемо людину

Нині ми всі — туди, на той бік. Дехто з нас — уже там, махнули на все рукою й перебралися своїм ходом. Але таких мало. Більшість — тут, на поромі. Більшість — жде. Ми звичні. Ждемо зміни погоди, зміни цін і правил гри, зміни уряду й зміни президента. І не просто зміни — нам бажано, щоб за всім тим стояв хтось, подібний до нас, — просто людина. Та що там вибори, що там відставка чи не-відставка уряду — адже навіть якщо ти просто звертаєш увечері за ріг свого дому, то сподіваєшся зустріти там живу нормальну людину, а не функціонера з великої дороги!

Гей, чоловіче, приходь, ми без тебе не відчалимо!

Фото
Валерія ІНЮТИНА.

Врожай-99

На голодному паюку

На Полтавині скошено 5 відсотків ранніх зернових. Через гостру нестачу пального і мастил хліба перезріввають, обсіпаються. Дві третини працюють з колі. У господарників лише 12 % солярки і 14 % бензину до потреби. «Горючку» відшукати важко: Кременчуцький НПЗ часто простоює, а працюючи з «давальницями», продукцію просто не розпоряджається; на заправних станціях паливе також зникло. Не виключено, що частина врожаю так і залишиться в полі.

Освіта

Перша українська гімназія

Головне управління освіти облдержадміністрації видає ліцензію першій у Донецьку гімназії з українською мовою навчання. Її відкрито в робітничому Петровському районі міста. Відтепер юні мешканці донецької околиці матимуть можливість розвивати здібності й таланти незалежно від місця проживання. Гімназію, а також школу першого ступеня з українською мовою навчання з поглибленим вивченням англійської мови відкрито на базі школи № 107. Три роки точилися гострі дискусії між прихильниками і противниками надання навчальному закладу статусу українського. На жаль, нині в області лише 10 відсотків дітей мають можливість навчатися українською мовою.

Лихо

Червоний півень у лісі оселився

У лісах нижнього Придністров'я стала трагедія — пожежа, котра охопила насадження в Голопристанському та Щурпінському районах, знищила понад 1200 гектарів соснового лісу. Працівники пожежних частин області, спеціалісти об'єднання «Херсонліс», госпозарники виявили максимум мужності й уміли під час гасіння пожежі, та збитки виявилися невеликими. Причини пожежі встановлюють представники компетентної комісії.

Є логіка зростання, буде і парад

(Початок на 1-й стор.).

Він вміє цінувати час і завжди намагається раціонально, з користю для загальної справи його використовувати. Посівиши у результаті тривалого обговорення багатьох кандидатур посаду голови парламенту, Олександр Ткаченко без «розминки» скерував роботу Верховної Ради України у конструктивне русло. Вже через день після обрання — 9 липня — визначилися із заступниками голови вищого законодавчого органу країни, наступного дня — із головами профільних комітетів. Діяльність Верховної Ради набула чітких законодавчих основ. Хоча через надмірну політизацію парламенту, через розбіжності у поглядах на початку роботи було згаано чимало доповідницького часу.

Однак перші підсумки діяльності Верховної Ради у 1998 році засвідчили: вдалося створити у сесійному залі справді творчу атмосферу. Уже за місяць до завершення другої сесії нинішній склад парламенту прийняв стільки законів, скільки Верховна Рада попереднього скликання за увесь період своєї повноваженості.

За два тижні до визначеної дати завершення третьої сесії в активі українського парламенту — понад 260 прийнятих законів. Ратифіковано майже 90 міжнародних угод. У новий або ж оновлений редакції прийнято і введено у дію 56 законів.

Найважливіші — у галузі політико-правового регулювання: «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим», «Про столицю України — місто-герой Київ», «Про місцеві державні адміністрації», «Про фіксований сільськогосподарський податок», «Про вибори Президента України», «Про Національний банк України», пакет антидемпінгових законів.

Цього разу вчасно затверджено державний бюджет України на нинішній, 1999, рік. Прийнято ряд інших українських законів на врегулювання питань галузевого розвитку, національної безпеки і оборони, соціального захисту тощо.

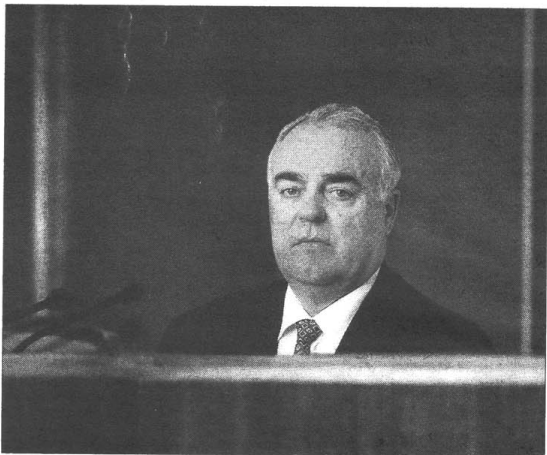
Промовистою є і така статистика. Усього з початку скликання на розгляд Верховної Ради України уже надійшло більше 1400 законопроектів, із яких 730 розглянуто, майже 250 підготовлено до розгляду з відповідними поданнями профільних комітетів. Ось така конкретна відповідь критикам діяльності парламенту і його голови.

Політикина намагаються не помчати успіхи. Бо бракує їм політичної культури, коли вони, зазвичай в образливих формах, «высвобождають свою думку».

Прикро, що й у нині діючого Президента делади частіше знають нерви: в особі Олександра Ткаченка на президен-

7 липня минув рік, як Головою Верховної Ради обрано Олександра Ткаченка.

Фото Сєрпія КОВАЛЬЧУКА.

тських перегонах він вбачає серйозного суперника.

«Бог їм судий», — каже голова парламенту.

Не можна оминути увагою ще один факт. На сьогоднішній розгляд у Верховній Раді на особливу увагу внесені Президентом України законопроекти, подані у зв'язку з виданими указами з економічних питань. Усього їх надійшло 144 і лише у червні — 62. Своє ставлення до більшості цих указів та законопроектів,

які наберуть чинності вже у вересні, парламент має намір висловити ще до завершення роботи третьої сесії.

На пам'ять про річницю з дня обрання Олександра Ткаченка Головою Верховної Ради України колеги подарували йому картину з побажанням, «щоб на такому ж білому коні, який тут зображений, ви, Олександр Миколайовичу, прийняли парад з нагоди перемоги українського народу у боротьбі з економічною кри-

зою!» На цей жарт голова парламенту відповів у притаманному йому ключі:

— Я згоден і без коня взяти участь у такому параді!

Додам щільно серйозно. Для того є всі підстави: великий досвід керівника-господарника, народного депутата двох скликань. У минулому парламенті Олександр Миколайович був першим заступником голови, нині — головою... Є логіка зростання.

Василь ПІДБУВНЯК.

Парламентська хроніка

Відпочивайте. Путівки подешевшають

Вечірнє засідання 7 липня

З п'ятнадцяти законопроектів, зазначених у порядку денному для розгляду на вечірньому засіданні (за скороченою процедурою), палкі дискусії народних депутатів викликало лише кілька. Серед них — проект закону про державне регулювання експорту, імпорту, оптової і роздрібної торгівлі нафтопродуктами. Він передбачає загальне ліцензування операцій на ринку та створення єдиної централізованої системи контролю обігу нафтопродуктів у державі. Система будуватиметься на суцільному комп'ютерному обліку нафтопродуктів від їх відвантаження з нафтопереробних заводів до реалізації в роздрібній торгівлі.

Про це повідомив заступник міністра зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі Олег Віслоух. За його словами, основна мета документа полягає в налагодженні чіткої та діючої схеми держконтролю за внутрішнім ринком нафтопродуктів.

З цим не погодилися деякі законотворці. Зокрема, депутат Павло Баулін назвав таку систему «банальною ліцензуванням». А на думку Олександра Ємця (фракція «Реформа-конгрес»), виконавча влада пропонує створити «ще одну адміністративну годівничку». Депутат Михайло Павловський (фракція «Громада») закликав колег повернути документ на доопрацювання і водночас придивитися до досвіду США, які також свого часу впровадили 10 років регулювали свій ринок нафтопродуктів. Таким чином ні налякування авторів проекту, ні підтримка Комітету з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та ін-

вестицій (думку якого представляв Володимир Черняк) не допомогли законопроекту набрати необхідної кількості голосів. У першому читанні його не прийнято. Відповідний указ Президента відхилено.

Різні позиції виявив і проект закону про внесення змін до закону «Про приватизацію державного майна». Документ передбачає перехід із 1 травня поточного року до виключно грошової приватизації. Доповідач — заступник голови Фонду держмайна Юрій Гришан — переконував, що зміни мають врегулювати проблеми, які виникають під час приватизації. Зокрема, виконання інвестиційних зобов'язань після перепродажу пакета акцій новому власникові. Непокій також і те, як проводить приватизаційні конкурси. Зауваження від профільного комітету висловив Юрій Єхануров і попросив прийняти законопроект у першому читанні. Проте жоден з трьох запропонованих варіантів змін до закону депутати не підтримали.

Наприкінці вечірнього засідання депутати мали розглянути цілий блок економічних законопроектів згідно з останніми указами Президента. Народні обранці вирішили не залишати сесійний зал, поки порядок денний не буде вичерпано. Робота тривала до 20-ї години. Прийняти вдалося зміни до закону «Про податок на додану вартість», якими встановлюється пільгове оподаткування путівок на санаторно-курортне лікування. Решта законопроектів не набрала потрібної кількості голосів, тож депутати відхилили і відповідні президентські укази.

Алла РОМАНЧУК.

Ранкове і денне засідання 8 липня

На ранковому засіданні дружині оплески лунали, принаймні, двічі. Вперше, коли Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко зазначив, що під патронат держави треба брати не коню, а гострі соціальні проблеми народу.

Утретє, коли головою Комітету Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів депутати обрали Петра Цибенка. Його кандидатуру запропонувала фракція Конституційної партії. Олександр Миколайович при цьому висловив впевненість, що справа захисту прав найбільш незахищених пенсіонерів, ветеранів та інвалідів — у напійних руках.

Після обговорення відхилено проект закону про порядок внесення змін до ставок акцизного збору та ввізного мита на деякі товари (продукцію). У першому читанні прийнято проект закону про місто-герой Севастополь. Депутати віддали перевагу законопроекту, одним з авторів якого був народний депутат Вадим Заочесов. На розгляд пропонувався три законопроекти — проект Заочесова, як з'ясувалося на засіданні Верховної Ради, розроблявся свого часу депутатами Севастопольської міської ради трьох скликань. Він погоджений і з виконавчою владою міста-героя.

У другому читанні проект закону про місто-герой Севастополь буде розглянуто в п'ятницю, 16 липня.

Голова підкомітету Комітету з питань правової реформи Микола Лавриненко доповідав сесії про проект закону про тимчасові слідчі комісії Верховної Ради. А після його відповідей на запитання депутатів головування на засіданні Олександр Ткаченко запропонував... зняти проект з порядку денного як такий, що не погоджений з профільним

комітетом і не підкріплений висновками експертів. Окремі народні депутати (Григорій Омельченко та інші) пропонували не приймати окремого закону про тимчасові слідчі комісії, а доповнити відповідний чинний закон. Народний депутат Віктор Шишкін, наopak, вважав, що «зволікання з прийняттям законопроекту нам не на користь». Його підтримав Олександр Ємець, після чого головування поставив проект на голосування. Необхідною кількістю голосів його прийнято у першому читанні.

Вторге третє читання відбулося за проекту закону про політичні партії в Україні. Після трьох спроб голосування проект не прийнято.

У другому читанні ухвалено проекти законів про гуманітарну допомогу, що надходить в Україну, та про символіку Червоного Хреста і Червоної Пам'ятки в Україні.

А ось на проект закону про внесення змін до закону про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів було зламано чимало списів. Фахівці один за одним переконували, що застосовувати ці речовини повинні мати право лише державні медичні заклади і тільки за державні кошти. Крім того, доводили фахівці, існує суворі кримінальна відповідальність за незаконну трансплантологічну діяльність. Та навіть той факт, що лише три держави, в тому числі Україна, не мають закону про трансплантацію, не переконав народних депутатів у необхідності узаконити застосування препаратів. Обговорення документа перенесено. Відкладено на найближчий час і розгляд проекту закону про внесення змін до закону «Про статус депутатів місцевих рад народних депутатів».

Іван ІЛІЯШ.

Коментар

У номер

> Київ

Спекулювати й оком не змигнути, або Яка кон'юнктура ринку політичного сервісу

Пригадаймо парламентські вибори, це було трохи більш як рік тому. Електорат, хоч як його намагалися покористувати, все-таки зробив свій вибір. У результаті парламентськими стали дев'ять партій: Комуністична з Петром Симоненком, Народний рух з Віталієм Чорновілом, Соціалістична з Олександром Морозом, Соляніська з Сергієм Довганим (на вибори ці двоє йшли у блоці), Партія зелених з Віталієм Кононовичем, Народно-демократична з Анатолієм Матвієнком, «Громада» з Павлом Лазаренком, Прогресивна соціалістична з Наталією Вітренко, Соціал-демократична (об'єднана) спочатку з Василем Онопенком, потім з Євгеном Марчуком. За рік з більшістю цих партій та їхніми лідерами відбулися метаморфози, переобличчя як в парламентських виборчих перегонках усього рік тому не взявся б найцінніший експерт-аналітик. Потівав рух хіба що робити, той, хто створив і запустив уся жалювато-поглинувати машину ринку політичного сервісу. Послуги на ньому завжди коштували недешево. Тепер — і поготи.

Значить, встояли від розколки та вигнання лідерів тільки партії винятково лівого спрямування. І не чіпають. Навіть, вплив суто лівих намагалися навіть «посилити прогресом». Його відгукнули для того, щоб він з'явився лівих, тобто «Відрік» од електорату на «зрадницьких лівих» ідеї. Розрахунок був на те, що саме «прогрес» нейтралізує вплив комуністів, соціалістів, селян...

Розкручену кампанію довелось швидко згорнути, бо «прогрес» воліла працювати хоча й проти лідерів лівого, але на сцені лівого, проти самого діючого Президента.

Його опоненти до того ж стали й інші парламентські партії або лідери цих партій. І отут почалося. Народний рух розколовся ще за життя Чорновіла; об'єднані соціал-демократи жили своїх лідерів однією: лідер «Громади» опинився в міській, далекій від Батьківщини; народні демократи як оплот лівого Президента перестали існувати. Номер перший у цій партії — Валерій Пустовийтоєнко — не став партійним лідером, йому й так став розмаху.

Політична спекуляція досягла апогею.

Тепер замість п'яти нелівих парламентських партій утворилися два Народні рухи, НДРП і «Відрік» політична, «Громада» і «Батьківщина», СДПУ(о) та Соціал-демократичний союз, вибухає істерія і Партія зелених. Розколи замість об'єднання та пошуку єдиного кандидата на президентські вибори — ось продукт, вироблений машиною політичного сервісу. Розрахунок такої послуги простий: нейтралізувати сили нелівих партій, які можуть викликати симпатії у електорату, бо, критикуючи курс президентських реформ, вони виступають за незалежність України, за ринкові перетворення та соціальний захист. Вони не можуть бути «червоною страшаликою». А тому цих суперників і треба було нейтралізувати. Гроші, цінність, незграбно. Такий собі нав'язливий сервіс. І хто тепер з електорату серйозно мо-

же робити ставку на ту саму «Відрік» політику», що блокується з «Уперед, Україно!» з Віктором Мусіяком, ДемПУ з Володимиром Шовковитним, ЛДПУ з Юрієм Бутем, Рухом з Юриєм Костенком, Християнсько-народним союзом з Володимиром Стретовичем? Це об'єднання визнають, кого воно не буде підтримувати. Ну й що? Що залезити від цього «не буде»? Та нічого нічого. Адже виборець не знає ці партії, за винятком хіба що Руху з Костенком. Та й то тепер на кожному розстрілює, що цей Рух «не чистий Рух», що Костенко — самозванець, що справжній Рух — це Народний рух з Геннадієм Удовенком... Меті політичного сервісу досягнуто. Виборами ввели в оману. І вже не зрозуміло, хто й що в когось «вкрає». Тим самим дискредитував і той, і той рух. Хто правий, хто винен — не знайти. І наш український виборець у таких випадках воліє не утручати в з'ясування стосунків.

Або — що не поділили соціал-демократи (об'єднані)? Шоправда, Євгена Марчука вже, мабуть, ніхто й не зв'язує з цією партією. Його взагалі не сприймають як партійного лідера, який балотується на президентських виборах. Йому вдається поки що обминати жорна машини політичного сервісу. Влада цього апарату дає підстави припустити, що ще не вечер, і Євгена Марчука так просто не допустять на доріжку президентського марафону. Обов'язково спробують застукати на «допінгу» або ще на чомусь...

Утім, сам факт розколу парламентських партій каже про те, що виборець, віддавши голос за їхні списки, зовсім не певен, що партії не прожнуть своїх лідерів, що партії не змінять свої платформи, що партії ці мають стійкі позиції. Виборці привели їх до влади — виборці їм більше не потрібні. Їхня думка більше нікого не цікавить. Ця гра з електоратом обертається недовірою до партій. І тепер, коли створюються якесь там блок, виборець на них не реагує. Він розуміє: гра триває. В ім'я самої гри чи в ім'я корпоративних, особистих інтересів партійної еліти. Партії втратили своє обличчя, бо його, це може зватися парадоксальним, має створювати виборець. А намаються робити міну партійнички. Адже ж чого, по суті, потрібна партія? Щоб виборець міг через неї висловити свою політичну волю. Це — коли є ідея. А коли є тільки гроші, ідею придумують під гроші і грають у партію. Хто в нашому пісочнику буде лідером? Це цікавить лише тих, чия гроші вкладає в партійний портфель. Виборець індивідуальний і до цього портфеля, і до цієї партії, і до цього лідера. Бо це міжособисті, а не партія для відображення політичної волі виборця. Тому смішно, коли карикюльні лідери і такі самі за своїм обсягом і вагою партії заявляють про свою підтримку будь-кому. Більшість із них каже про підтримку діючого Президента. Ще б пак... Вони намаються стати штирною в механізми машини політичного сервісу. А коли не штирною, то бодай облоною, створити видимість масових в підтримці гласнати істини. І при цьому, треба зазначити, вони намаються заробити коли не дзвінку монету, то бодай нішу, нірку, копівчик від рудки...

Усе це — на майбутнє. Зрештою, всі ці підтримки — хвили у скляній воді. Адже виборцю ні холодно ні жарко від того, які карикюльні підтримують велетні. Головне питання — чи є велетень велетнем. І велетнем чого.

І ще, чи блокуватимуться велетні? Симоненко, Мороз, Ткаченко, Марчук, Кучма, Костенко, Удовенко, Кононович. До кого приєднається Вітренко? Мабуть, ніхто нікому не поступиться. І виборець не з'ясуватиме, яка з ким стоїть партія. Виборець піде за особистістю. Це розуміє машина політичних послуг. І тому спробує «обслужити» кожного з названих. Відгадайте, кого вона не намагатиметься пропустити через свої жорна? Ви цілком маєте рацію. Роботами керують.

Вікторія СВІТЛАНОВА.
Мал. Віктора ПОПОВА.

Звернення

народних депутатів України до
Генерального секретаря ООН
Кофі Аннана, парламентаріїв Європи та
членів Європарламенту щодо недопущення
виконання смертного вироків стосовно
лідера курдського народу

Абдули Оджалана

Шановний Генеральний секретар ООН!
Шановні колеги-парламентарі!
Шановні депутати Європарламенту!
Світлове та європейське співтовариство виробило та закріпило прийняттям на міжнародному рівні законодавство із захисту прав людини, обов'язкове для виконання всіма країнами. Найголовнішим у ньому є захист політичних прав і свобод людини, прав народів на самовизначення та права кожного на справедливе судочинство. Захист та контроль за дотриманням прав і свобод є головним у діяльності Ради Європи. Застосування смертної кари країною — членом Ради Європи — це виклик світовому співтовариству із знущання норм та принципів міжнародного права, які утримували світ у мирному співіснуванні. Здійснення вироків може породити непередбачувані наслідки в усьому світі.

Захисники права людини, права народів і національних меншин, демократичний розвиток світу, ми глибоко стурбовані рішенням суду Туреччини щодо Абдули Оджалана. Ми звертаємося до Генерального секретаря ООН та в Раду Європи з вимогою не допустити виконання вироків щодо Абдули Оджалана і передати до Європейського суду з прав людини як справу Абдули Оджалана, так і рекомендації розглянути питання про стан курдської проблеми в Туреччині. Закликаємо пред'являти до наших вимог парламентаріїв усіх країн Європи, всіх країн світу.

ЦВК прийняла підписи

за Олександром Морозом

Донецьк, Харків, Дніпропетровськ, Луганськ лідирують серед регіонів, в яких зібрано найбільше підписів за претендента на кандидатуру у Президенти України Олександром Морозом. Про це заявила уповноважена особа претендента Галина Гармаш, коли вчора задала до ЦВК підписні листи. Задекларовано 539 папок, де міститься 104 тисячі 438 листів, а в них — 1 мільйон 940 тисяч підписів громадян на підтримку Олександра Мороза. За даними уповноважених осіб, у штабі претендента на кандидатуру в Президенти було ретельно опрацьовано всі підписи громадян і відбракано близько 600 тисяч. Такий жорсткий контроль, переконані уповноважені, виключає ймовірність зменшення кількості підписів за Олександром Морозом до його реєстрації кандидатом у Президенти. Про свою готовність здати підписні листи до ЦВК заявили також уповноважені особи претендентів на кандидатуру у Президенти Геннадія Удовенка та Юрія Костенка.

Об'єднуються у вересні

Прес-служба Всеукраїнського об'єднання «Відрік» політика» розповсюдила інформаційне повідомлення, в якому йдеться, що 6 липня 1999 року відбулася зустріч керівників політичних партій, які підписали 18 червня Заяву про початок процесу створення об'єднаної національної демократичної партії та Звернення з ініціативою проведення 24 серпня представницького форуму під гаслом «Народу — правду й гідне життя, Україні — достойного Президента!» Крім представників партій «Вперед, Україно!» (О. Березко), ДемПУ (В. Шовковитний), ЛДПУ (Ю. Бут), НРУ (В. Червоный), ХНС (В. Стретович), Всеукраїнського об'єднання «Відрік» політика (А. Матвієнко та К. Ситник), у зустрічі взяли також участь лідери УСДП (В. Присяжнюк) та УРП (О. Шандриук).

Було ухвалено концепцію проведення форуму 24 серпня. Наслідком його роботи стануть скоординовані дії учасників для донесення в умовах інформаційної блокади у державних ЗМІ правдивої інформації до найширших верств населення, заходи для недопущення фальсифікацій результатів голосування. Погоджено, що з вересня політичні партії та організації, що візьмуть участь у процесі об'єднання, розпочнуть проведення конференцій з метою виборів делегатів об'єднаного з'їзду. Дату цього з'їзду буде визначено пізніше.

Володимир КАЧКО.

Партійні рядки

«Тимурівці» громадянського суспільства

Всеукраїнське громадське об'єднання «Народна солідарність за соціальний захист та взаємодопомогу» (скорочено — НС) виникло в Україні понад три місяці тому як різновид організації підтримки кандидата в Президенти Євгена Марчука. Нещодавно НС організувала й провела в Києві перший «крутий стил» політиків і вчених різних профілів (соціологів, істориків, психологів, філософів) на тему «Шляхи консолідації громадянського суспільства в Україні». Що й казати, тема не просто актуальна, а наболіла. Учасники «стогу» з різних позицій одностайно констатували, що в Україні до громадянського суспільства далеко. Бо в державі влада існує практично безконтрольно, а роль контролерів не можуть взяти на себе ні слабкі політичні партії, ні аморфні й білні громадські організації.

Рецепти «лікварія», звичайно, пропонували різні. Пролунала на-

віль думка, що демократія — це несприятлива форма правління в країні, що перебуває на стадії перехідного періоду. А отже, традиційно була запропонована «сильна рука».

Проте більшість все-таки зійшлася на тому, що альтернативи громадянському суспільству шукати не треба. Навпаки — запропонували виховувати громадську свідомість, потім переходити до громадянських дій, а конкретні дії в захисті своїх прав і привертуть до становлення громадянського суспільства. Це коли, за словами одного з лідерів НС, народного депутата України Олександра Чубатенка, «народ — сам собі режисер», який сам визначає і своє життя, і організацію влади та контроль за нею.

Цікавіми є пропозиції НС на вічну тему «що робити?». Організувати допомогу малозабезпеченим, допомогти страйкарям, зрештою, організувати службу консьєржів у

власному під'їзді. Іншими словами, НС пропонує повернутися до досвідів «тимурівців» — вимісянних на всі лади хлопців на чолі з Тимуром, героєм книги комуніста-романтика Аркадія Гайдаря «Тимур і його команда».

Допомога «під прапором Марчука» справді може дати йому голоси нафактивнішого в політиці старшого покоління, відірвати його від лі-

вих. Але Україні ще далеко до громадянського суспільства. Як і гарантії того, що Є. Марчук, чи будь-хто інший, прийшовши на хвилі агітації за таке суспільство, не стане «Кучмою-2». Ну, немає такої гарантії — і все. І якщо після президентських виборів при владі залишиться Л. Кучма, або прийде його повторення, то «тимурівці» громадянського суспільства в Україні жаль уже сьогодні...

ДОВКОЛА СВІТУ

Тема дня

Ще не перемога, та безперечно — не поразка

Ті країни, що бомбували Югославію, і відбудувати-муть її. Для початку вони, звісно, інвестують у політику і «відставляють» Мілошевича. І все-таки будівельна лихо-манка вже охопила держави Центральної та Східної Європи, які досі наївно сподіваються, що їх пустять на югославський клондайк. Радник генсека НАТО у країнах Центральної та Східної Європи К. Донеллі, котрий дав прес-конференцію в Києві, про це прямо не заявив, проте з його відповідей на запитання журналістів можна було зробити саме такий висновок. Це до питання про участь України у відбудові СРЮ.

Щодо субординації та фінансування українських миротворців, то пан Донеллі заявив: «Адміністративне керівництво миротворців у Косово здійснюється НАТО, проте командування та підпорядкування — питання національне. Всі країни, які надають свої миротворчі контингенти, самі їх і фінансують. У НАТО, на відміну від ООН чи ЄС, немає власних фінансів. Тільки від окремих країн на двосторонній основі Україна може отримати необхідне фінансування».

Альянс не розглядає операцію в Косово ні як перемогу, ні як поразку. А на риторичне запитання «Гу», чи змінився світ після Косово, було дано цілком ствердну відповідь: «Так».

Яна СТАДІЛЬНА.

Батьки і діти

За порушення старовинного звичаю — тюрма

У невеликій народності халанга, що мешкає на півдні Матабелеленда в Зімбабве, є давній звичай, який їхньою мовою називається «нхоло ве мвізана». Він надає главі родини і домашнього вогнища право першої шлюбної ночі з нареченою сина.

У цю найважливішу ніч для молодят родина нареченого супроводжує невестку до будинку свекра. Виконавши свою місію, свекор оголошує наречений, що відтепер вона член родини. Потім батько кличе до себе сина й за закритими дверима, навчений не лише життєвим досвідом, а й близьким спілкуванням з жінками, розповідає синові про свої враження і дає настанови нашалковці.

Як підтвердив зімбабвійський історик Патіса Ньяті, цей звичай не був табу у халанга і спокійно сприймався і чоловіками, і жінками. До того ж про це сповіщали наречену заздалегідь. За повір'ям, чоловіче достоїнство батька не йде у порівняння з синовим, а тому йому й належить право першої ночі. Християни вважають цю традицію злом і наругою над жінкою. І хоча вона, як і колись, існує у халанга, «осучаснені» представники народності відмовляються її дотримуватися.

І все так і тривало б, як і колись, але одному з хлопців-халанга дісталася майбутня дружина з народності матабеле Маріта Нубе. Виявилася вона не з ликувних десятка. Маріта рішуче відмовилася виконати цей звичай. Її обурення досягло апогею, коли свекор зажадав інтимної близькості і після весілля. Тоді вона в момент відчаю підпалила будинок свекра.

Маріта потрапила за ґрати на півтора року. Її доля привернула увагу жіночих та правозахисних організацій Зімбабве, які звернулися до уряду з вимогою ввести заборону на звичай халанга, що принижує людську гідність. Член парламенту країни Анжелін Амуску заявила, що була вражена, коли дізналася про існування такої відкилої традиції в нашій ділі. За її словами, влада зобов'язана вжити заходів для захисту жінок!

Круто!

Прикраси для посмішки

Проколоті язиків зі вставленою в дірку кулькою, кільця в носах, губах та щоках втрачають свою актуальність серед лондонської молоді. Нинішньої весни модниці в Лондоні стали ювелірні прикраси, що їх носять на зубах.

Невеличкі й витончені серця, дельфіни, слюзи та сотні інших оригінальних виробів із золота делати частіше можна зустріти на зубах модниць. Переважно прикрашають переднього лівого зуба. Однак молоді люди із ширшим поглядом на моду вже мають кілька зубів із цілою галереєю незвичайних образів. Ювелірні прикраси для зубів стали переможцями в гострій конкуренції з іншою новітньою тенденцією — вставлянням під шкіру на руках та обличчя тонких пластикових дригів, що призводить до формування опуклих і довгих шрамів, які утворюють нехитрі символи або складніші малюнки. Коли їх розмалювати, то володар барельєфних сюжетів має не менш крутий вигляд, аніж із діамантом у зубах...

Переважаю прикрашають переднього лівого зуба.

Він міняє патрони на цигарки і навпаки. Дитинство цього боснійця минуло на війні. Йому й у старості важко відвикнути від цієї гри. Він — ніби трагічний балканський символ...

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Чоловіка загалі важко зрозуміти, а тим паче іноземця.

Їхніми очима

Холодець на ім'я Самсон

Зрозуміти, що говорить чоловік, узагалі важко, а тим паче іноземець. Він ставить такі запитання, від яких не знаєш, плакати чи сміятися. «Слухай, яку музику грає ця ваша найпопулярніша група «Сборник»?

Я сміюся і не знаходжу в собі сил відповісти. «Чому ти смієшся? Це лайливе слово?» — «Та ні. Просто «сборник» — це мелодії і пісні різних музичних груп: повільні або, навпаки, дискотечні. Розумієш?» — «Ні. Чому різні групи на одній касеті?»

І знову враження: «Сьогодні було дуже цікаво. Я гуляв Подолом і бачив (по-челакі, гляну це слово у словнику)... холодець». — «Ти їв холодець?» — «Не їв, бачив(?)». Ну як його... Холодець Самсон».

Я просто не вірю власним вухам і, над силу стримуючи сміх, починаю копіюватися в його словнику: справді, німецький «фонтан» якийсь розумник переклав як... «холодець». Він знову не розуміє, чому я сміюся. Ну а тим паче не може збагнути, що таке холодець: написано «фонтан», отже «фонтан».

А ще іноді він змушує мене сумувати. «Ты устал?» Боже мій, за останні кілька років я не чула таке безспересне і таке «тепле» запитання. Звичайно, втомилася, тому що в нашій країні жінці не втомитися просто неможливо. Ранок — кава на ходу з однієї кімнати в іншу, фіззарядка в троллейбусі, мовна розминка з остаточно розбужденими попутниками. Робота, яка делати менше асоціюється із заробітком. Вечірня зміна біля маршету: на пліт кипити, вирує й шипить. Але чому це запитання я чую від людини, яку в перерві між роботою і «марнетом» намагаюся змусити полюбити Київ?

Сумно... З'ясується, він лише поцікавився, чому я зупинилася... Біжимо далі.

Іноді я теж не розумію його. Чому ось уже вкотре він приїздить у свою дорожочку відпустку в Україну? Причому не конкретно в Київ, а саме в Україну. Він

побував у тих містах, які я за все своє життя так і не спромоглася відвідати. Він каже, йому це просто подобається. Він фотографує мене не дуже (а точніше, зовсім не) живописне повір'я, типове для околиць міста: гамірна дівтора, чоловіки забивають «козла», жінки скаржаться на чоловіків і на життя... «Це красиво?» — «Ні. Це дуже цікаво. Мені подобається атмосфера». Я не розумію, чому йому не подобається Софія Київська, але його половин Володимирський собор. А ще. Чому я обурююся, що трюганьковий катер до Канева за розкладом лише раз на день (о 8-й ранку), а йому весело? Я просто не можу цього зрозуміти.

Я вигадую всілякі страви, щоб завоювати його німецький шлунок, а він заохочується звичайнісінькою кабачковою ікрою, яку запиває не менш звичайнісіньким квасом. І він веде його суверен з України в пляшках з-під «Кока-Коли». А ще «Київський торт», шампури для шашликів, касету із записом «ВВ» та книгу про Київ для мам.

Ні. Ми все-таки різні. І просто незбагненню, що випадкове знайомство перетворилося на таку міцну дружбу. Шість років тому його підібрали на троллейбусній зупинці студенти і привели в гуртожиток на ночівлю. Він почав про існування такої держави, як Україна, і приїхав сюди автостопом, зовсім не дбаючи про те, де житиме. І ось уже котрий рік ми обмінюємося «неофіційними» візитами. У своїй Німеччині він пішов на курси російської (чомує російської?) мови для того, щоб, як сам зізнався, ліпше нас зрозуміти.

Та чомує я все одно його не розумію... Чоловіка взагалі важко зрозуміти, а тим паче іноземця.

Наталія РІЗНИК.

Затемнення і деякі незручності

Не менш як 20 тис. іноземних туристів прибуло до Ірану, щоб 11 серпня цього року спостерігати за останнім у нинішньому столітті сонячним затемненням.

Оптимальним місцем для спостереження астрономію оголосили місто Ісфахан та його околиці. Триває спорудження величезного оглядового майданчика. Налагоджено випуск окулярів із спеціальними фільтрами, яких плановано ре-

алізувати понад мільйон. Гості мазлуться дотримуватися сухого закону і навіть у найспекотнішу погоду вживати ісламський одяг. Окрім того, в Ірані повністю відсутній галельний бізнес, немає нічних розважальних закладів. Купання на іранському узбережжі Каспійського моря і Перської затоки дозволяється лише в спеціально відведених для цього орогороджених місцях, причому окремо для чоловіків і жінок.

Интерв'ю з президентом

Другий президент другої Литовської Республіки

Валдас Адамкус народився у Каунасі в родині державних службовців 1926 року. У 1944-му родина переїхала до Німеччини. 18-річним юнаком у складі загонів охорони Вітчизни Валдас брав участь у боях проти Червоної Армії в рідній Литві, потім із залишками німецької армії повернувся до батьків у Німеччину, закінчив литовську гімназію і вступив до Мюнхенського університету.

Як це часто трапляється з емігрантами, прізвище родини Адамкавічюс було скорочено для зручності вимови корінним населенням — німцями, а пізніше американцями. А вже 1949 року родина іммігрувала до США. Валдас працював півтора року робітником автозаводу в Чикаго, потім дев'ять років — креслярем. За цей час закінчив Технічний інститут в Іллінойсі. В 1960—1969 роках займався приватним бізнесом у сфері курортної справи. Потім його запросили в Американське управління за охорони навоколишнього середовища. Протягом двадцяти років був членом американської делегації з кооперації з СРСР з питань двосторонньої Угоди про навоколишнє середовище. Заробив американську пенсію. Має нагороду.

1993 року Адамкус керував передвиборною кампанією у президентів «американського литовця» С. Лазарайтіса. Вибори було програно. У 1996-му брав активну участь у парламентських виборах у Литві, об'єднуючи помірні сили правого крила. Коли до останніх президентських виборів 1997 року залишалося менш як три місяці, Центровиборком відмовився зареєструвати кандидатом у президенти В. Адамкуса: він мав подвійне громадянство і увесь час був у роз'їздах — то в Литві, то в Штатах. Комісія вважала, що претендент не мешкав у Литві протягом останніх трьох років, як того вимагає конституція. Проте суд вирішив справу на його користь. У першому турі В. Адамкус отримав лише близько 28 відсотків голосів. Другий тур приніс перемогу з перевагою менш як відсоток. 26 лютого минулого року другий президент другої Литовської Республіки склав присягу.

— Українському читачеві цікаво буде дізнатися, що нині будуть у Литві: яке суспільство, з якими соціально-економічними відносинами тощо?

— Литва за таким порівнянням короткий час набрала всіх рис демократичного процесу. Робимо все, ієнтякується на Захід: наша економіка ґрунтується «а тих самих засадах, що взято за основу й там. Те ми можна сказати й про зовнішню політику. Мету, поставлену перед собою, тобто інтеграцію в Європу, розуміють кожен окремо і весь народ загалом. І ми йдемо до цієї мети...

— Хотілося б дізнатися про соціальну ціну реформ для незахищених верств населення. Одна з газет, в якій опубліковано ваше інтерв'ю напередодні візиту в Київ, слова «до реформ слід йти повільніше» винесла у заголовок.

— Моя настанова не змінилася. Але з плином часу я утвердився в думці, що нам слід скоріше створювати юридичну основу для прискорення темпів розвитку економіки. Це коригування заявленого мною курсу економіки. Це коригування заявленого мною курсу економіки. Це коригування заявленого мною курсу економіки. Це коригування заявленого мною курсу економіки.

— Аналітики передбачають, що Литву першою з колишніх радянських республік буде прийнято до НАТО. Першою, а не разом з «балтійськими країнами»?

— Я не сумніваюся, що Литва не лише цілковито готова до вступу в НАТО, а й найкраще серед трьох балтійських країн підготовлена. Це було чітко зазначено і на квітневій зустрічі у Вашингтоні, і на інших міжнародних форумах. А ось коли міжнародна спільнота нас прийме, це залежить не від Литви. Я гадаю, що реально відповісти на це запитання ми почнемо до 2001 року.

— Неповагою президентом Латвії обрано жінку, яка практично все своє життя провела за океаном. У Прибалтиці мода на закордонських президентів? Чи система етичних цінностей «людини звідти» більше імпонує колишнім радянським людям?

— Гадаю, у моєму житті не залишилося нічого, про що не розповіли б.

Нікто, звичайно, не сумнівається, що я є продукт західної культури, але водночас я завжди відкрито, публічно заявляв про свою належність до Литви, литовської культури. Ця риса, можливо, наслідок дуже міцних родинних зв'язків і родинних традицій. Повага до людини, релігії, до великих культурних цінностей свого народу... У мене постійно було спілкування з представниками литовського народу і це дуже впливало на формування особистості. І повага до релігії завжди була в нашій родині.

До сьогоднішнього дня я прийшов з певним духовним надбанням. І хочу поділитися тим, що маю, аби допомогти своєму народові...

— Про політику кажуть як про

доволі брудну справу. Чи можлива високоморальна політика?

— Думаю, так! Але ні національність, як така, ні саме оточення не можуть знизити рівень політики. Він ґрунтується на загальноприйнятих засадах, які мають застосовуватися і якими повинні керуватися всі без винятку. Особливо це стосується молодого покоління, яке не має зв'язку з минулим.

— Відомо, що за молодих років ви здобули дві золоті і дві срібні медалі на Олімпійських іграх неповнолітних народів, а 1983 року були навіть головою оргкомітету Світових Литовських ігор. Яку роль нині відіграє спорт у вашому житті?

— Я бігаю підтюпцем, граю в теніс. Хоча вже кілька місяців не тримав у руках ракетку. На щастя, маю добрі умови для плавання у басейні. Ось наприкінці літа переселюся на дачу в Турнішес, гадаю, зможу більше бігати. Полублюю дивитися і по телебаченню і живцем футбольні, баскетбольні, тенісні змагання.

— А як проводите вільний час?

— Більшу його частину присвячую музиці і книжкам. Дуже люблю класичну музику, відома маємо воїнську чималу фонотеку. Намагаюся ходити на концерти. Але вільного часу майже не буває.

— Це одне задоволення і робота — це преса. Кожного дня ретельно перечитую всі литовські газети і багато журналів. Це забирає чимало часу...

— На виборах за час проголошування трохи більше половини виборців, а нині рейтинг «зашкалює» за 90 відсотків. Це литовське шанування влади чи особисті заслуги?

— Я не думаю, що це шанування однієї людини або мої заслуги. Людям нині дуже важливо, коли премо, відкрито дивляться на проблеми і публічно про них кажуть. Досі ми бачили багато намагань широким широм виправдовувати ті помилки, які було зроблено. Проте люди цього не сприймають, а надто тоді, коли живуть за складних економічних умов.

— Виправдовують широм?..

— Точноше — часом навіть широм.

— У жовтні в Україні відбуваються президентські вибори. Багато людей розчаровані й не збираються йти на вибори. Що ви побажали б українському народові, аби його вибір був не лише демократичний, а й правильний?

— Дуже складно відповісти на це запитання. Боюсь, мене можуть звинуватити в втручанні у внутрішньополітичну виборчу кампанію.

Скажу так: я хотів би, щоб український народ дуже серйозно розглянув внутрішні демократичні зобов'язання тієї чи тієї особи. Адже лише глибоке внутрішнє розуміння того, що відбувається, може дати бажане, тобто повну свободу — і політичну, і духовну.

— Дуже дякую за розмову. Сподіваюся на її продовження.

Володимир СТРОЙ.

Вільнюс.

Хроніка. Факти. Події

► Рига

Єдина...

Вайра Віке-Фрейберга — єдина в Центральній і Східній Європі жінка-президент — склала присягу в сеймі Латвії. Колишній професор психології Монреальського університету і керівник низки наукових товариств, вона, маючи 61 рік, залишила Канаду і очолила Інститут Латвії в жовтні минулого року, а 17 червня цього року сейм обрав її главою держави.

► Москва

ІВАНОВ — ЗАСТУПНИК ІВАНОВА

Президент РФ Борис Єльцин призначив Івана Іванова заступником міністра закордонних справ Російської Федерації. Таким чином, глава зовнішньополітичного відомства РФ Ігор Іванов отримав у заступники однофамільця Івана.

► Каракас

Депутати пішли на принцип

Венецельський президент Уго Чавес заявив, що «сподівається смерті контрспу». Він навіть не прийде в конгрес на протокольні заходи, пов'язані зі святкуваннями Дня незалежності. Конфлікт між главою держави і парламентом загострився після того, як депутати відмовилися присвоїти черговій військовій звання 34 військовикам, представленим президентом.

► Анкара

Міністр намагався застрелитися

Державний міністр уряду Туреччини Хікмет Улуабай намагався покінчити життя самогубством, вистреливши собі в голову. Однак на заваді стали дружина і син. У важкому стані Улуабай було доставлено до лікарні. Після операції його здоров'я не викликає побоювань. Спостерігачі вважають, що причиною спроби самогубства могло стати просочування інформації у пресу про невадні закриті переговори уряду Туреччини з МВФ. Просочування інформації спричинило великі спекулятивні обробки на Стамбульській фондовій біржі, після чого сталися відставки деяких посадових осіб.

► Токіо

Фотографія з натяком?

Прем'єр-міністр Японії Кейдзо Обути образився на американський тижневик «Тайм», який «неналежним чином» представив покойного імператора Хірохіто. Йдеться про «неправильний» вибір фотографії покойного монарха, що перебував на престолі з 1926 до 1989 року. Тижневик вмістив фотографію Хірохіто у військовій формі часів агресії Токіо в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. «Такий підхід, — образено заявив прем'єр-міністр, — навіряд чи відбиває справжню сутність Його Величності, який завжди боровся за мир».

► Ватикан

Папу Римського не пускають до Саддама Хусейна

Паломництво сілдами Авраама, задумане Папою Римським Іоанном Павлом II у рік 2000-річчя Ісуса Христа, викликало неоднозначну реакцію в Ізраїлі і США. Тель-Авів і Вашингтон, зокрема, висловили сумнів, чи варто Папі заїжджати до Іраку і Сирії. Як заявили офіційні представники Ізраїлю, «було б небажано, щоб перед приїздом до цієї країни Іоанн Павло II потиснув руку диктатору Хусейну».

► Фотофакт

Ось так душевно вудили рибу минулої неділі президенти України та Росії в Завидово, що під Москвою. Улов, щоправда, був не дуже: лише по одному коропу на брата.

За повідомленнями кореспондентів «Г» та інформаційних агентств Фото АП.

НОВИНИ

Свято життя

Їж ананаси, рябчиків жуй...

Наші бізнесмени — не японці. Але й вони бояться «втратити обличчя» через неякісно проведену презентацію (читай — бенкет). Тому й витрачають на це купу «баксів». Тут вам запропонують і шашлики з остерини, й барбекю, й червону та чорну ікру.

Невеличке свято шлунка стає організаторам приблизно в тисячу доларів. Солідніше — до 10 тисяч. Загалом у столиці щомісяця відбуваються близько 50 помітних презентацій. Більшість із них проводять вітчизняні підприємства та фірми, з деякими вкрапленнями іноземного капіталу, взятого зазвичай під гарантії уряду. Підраховано, що якщо їх хоч 55 відсотків від загальної кількості організаторів, а мінімальна сума витрат — тисяча доларів, то щомісяця проїдається та пропивається близько 30 тисяч доларів. Якщо помножити цю суму на кількість обласних центрів та великих міст України, де презентації також не рідкість, то щомісяця на бенкети йде приблизно 800 тисяч у. о. За рік ця сума сягатиме приблизно 10 мільйонів доларів. Але найцікавіше те, що принаймні половина любителів презентацій — банкрути. Воістину: їж ананаси, рябчиків жуй, день твій останній прихो-

Фото
Сергія
КОВАЛЬЧУКА.

Врожай-99

Найнадійніші банки — трилітрові

Прогнози на вал зернових-99 тануть, наче сніг у сорокаградусну спеку. 31,5 мільйона тонн, які пророчували у Міннагпромі перед посівом, поступово перетворилися на 28 мільйонів. Останнє червене підкоригування з нею, спекою, і пов'язане. Хоча у високіх кабінетах і зберігають передвибірний олімпійський спокій: все, мовляв, під контролем, здається, це не остання живина поправка. Принаймні в Криму через очікувану довготривалість життя уже рахують збитки. Хлібороби півострова цього сезону недорахувалися 200 зернозбиральних комбайнів. Техніка зазвичай виходить на лани півострова першою. Сюди з'їжджаються на заробітки й агрегати з інших південних регіонів. Нинішнього року суха долода спричинила різномірне визрівання колоскових, й агрегати з Миколаївської, Одеської, Запорізької, інших областей вже виїжди на власні гектари.

Українська аграрна біржа також оприлюднила свої прогнози: експорт зернових через недобори, порівняно з торішнім, скоротиться на 1,5 мільйона тонн. Дехто з фахівців прогнозує таку післяжнивну ситуацію: неврожай зернових спричинить на них високі внутрішні ціни, і пшеницю буде вигідніше продавати на внутрішньому ринку, аніж вивозити за кордон.

І все-таки споживачеві, якщо зважати, що Україна з'їдає щороку лише 7–8 мільйонів тонн пшениці, не варто перелякати і поспішати сушити сухарі про чорний день. Якщо й робити «запасчик» — краще вкладати в банки, що й роблять нині мільйони співвітчизників. Жарке фруктово-овочеве літо — золота пора для накопичення в них ресурсів. Найпопулярніші банки — літрові й трилітрові. Провермося.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Знай наших

Коли знімаєш — одягай!

Василь Пилип'юк як фотохудожник не викликав жодних сумнівів ні у президентів великих і малих держав, ні у сербської поліції (коли їздив на балканську війну), ані навіть у самого Папи Римського. І ось недовго Пилип'юк нарвався на свої...

Він, автор 17 фотобільбів, лауреат Шевченківської премії, головний редактор журналу «Світло і тінь» щойно повернувся зі Страсбурга, де з успіхом експонувався його виставка, присвячена Львову. І знову за роботу: вирушив у подорож по Львівщині, щоб зняти кілька кадрів для нової книги «Я жінка, я травиця, я роса», для якої збирає прекрасні миттєвості вже понад десять років. Майстер добре знає, що найкраща імпровізація — підготовлена. Його давню привабили три старі дуби з велетенськими дуплами. Чи не елемент філософської композиції на тему «Усе минає, а краса вічна»? Цей задум майстра мала втілювати фотомодель, з якою він працює вже два роки. Василь Пилип'юк зупинив автомобіль біля села Репети Жидачівського району. Дівчина приготувалася до зйомок. Обов'язали, поки зблисне сонце. Замість сонця з'явилися двоє міліціонерів на чолі з головою Баховецької сілради паном Холякюком. Вони не відрекомундувалися й пішли в атаку: «Нам люди сказали, що ви тут сексом займаєтесь». Майстер показав візитівку — її порвали. Намагався пояснити, що мистецтво і порнографія — зовсім різні речі. Дарма! Майстра звинуватили в тім, що він пірнав вибори (!?) й папозитище українці!

«Винуватців» відвели до сілради, там розпити по різних кімнатах. Дівчина потроху повисла до інституту, де вона навчалася, вимагали показів на Василя нібито він робить порнознімки для «Плей-

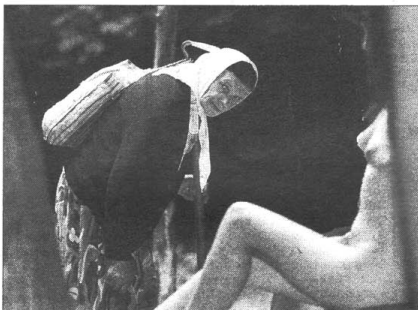

Фото
Василя
ПИЛИП'ЮКА.

боя». Екзекуція тривала дві з половиною години. Згодом з'ясувалося, що в такий спосіб виконували службові обов'язки працівник карного розшуку Жидачівського райвідділу міліції п. Довбняк та дільничний п. Стріпківський.

«Цікаво, чи вони знають, що я видав нещодавно солідний альбом про міліцію Львівщини «Честь справедливості»? Ось яку «честь» виявили мені, авторів цієї книги, жидачівські правоохоронці своїми матюками, образами, приниженням людської гідності», — написав Василь Пилип'юк у листі на ім'я голови Львівської облдержадміністрації С. Сенчука та начальника управління МВС України у Львівській області генерал-майора міліції В. Строгого.

Львів.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Фотофакт

Цей знімок зроблено з натури (тобто це не монтаж, а в ділці — не клей ПВА, а, здається, таки молоко). Час і місце хочеться підкреслити особливо: це — Україна, нинішнє літо. Нас не цікавить (ну, майже не цікавить), як ті дівчата там умістилися і що вони там роблять. Важливо ту тілце: переконатися, що наша нинішня дійсність не позбавлена багатобарвності. Принаймні вона зовсім не така однозначна, як наші про неї уявлення, як наша статистика, наші діагнози та прогнози!

Що почім

Один день на курорті

У Криму курортний сезон у розпалі. Щоправда, особливу стурбованість в уряді автономії викликає так званий «державний рекет» — додаткові рахунки до вже чинних розцінок на послуги і для оздоровищ, і для відпочивальників.

Проте на Ялтинському узбережжі вартість відпочинку цього літа вдалося знизити на 20–25 % проти минулого. Один день перебування в оздоровищі тут коштуватиме від 6 до 100 умовних одиниць, залежно від рівня комфорту і спектра послуг.

Для «дикунів» кімната на одну людину на день, за даними квартирного бюро, становить від 5 до 15 гривень, харчування в їдальні й кафе — від 10 до 40 гривень. Один день повноцінного відпочинку в санаторіях і пансіонатах Південного берега Криму коштує сьогодні в середньому від 11 до 20 у. о. за двомісний номер зі зручностями.

На святийоріському узбережжі один курортний день обійдеться, за мінімальними розцінками, від 20 грн. (пансіонати «Фотон» і «Будівельник»), — максимум — від 70 до 120 грн. (санаторій «Переможий», «Таврія», пансіонат «Планета»).

У сакських санаторіях і пансіонатах один курортний день, за мінімальними розцінками (проживання, харчування, лікування), обійдеться від 20–22 грн. (дитячий оздоровчий табір «Крим», будинок відпочинку ім. Сенченка), за максимальними — від 57 до 88 грн. (санаторій ім. М. Бурденка для спинальних). Санаторій «Полтава» за двомісний номер зі зручностями і повним пансіоном «просить» 12–24 у. о., у суперлюксах — 100–200 у. о. за добу.

Тут лікують остеохондроз хребта, різноманітні поліартрити, наслідки травми головного мозку, гіпертонічні захворювання, чоловічі простатити. «Дикуни» один день проживання в Саках коштують: харчування в їдальні міста — 8–14 грн., з колосного ринку — до 10 грн., ліжкомісце — 3–5 грн., проживання в будинку на узбережжі моря — 6 грн.

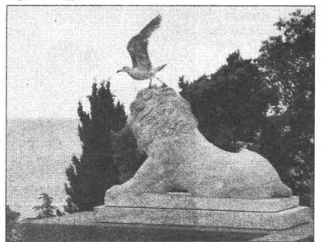
У Феодосії в 33 санаторно-курортних закладах, 15 дитячих оздоровчих таборах лікують шлунково-кишкові захворювання, жовчовивідних шляхів, органів дихання. Регіон славиться мінеральними джерелами, яких тут 19, лікувальними грязями. Добова вартість проживання в тушешніх оздоровищах і пансіонатах у червні коливалася від 5 у. о. за одне місце (на базі відпочинку «Примор'я») до 20 у. о. — за одне місце на турбазі «Примор'я» в Коктебелі.

У санаторіях-профілакторіях Керчі з чотириразовим харчуванням за добу вам доведеться сплатити від 24 до 40 грн., на сезонних базис відпочинку з харчуванням — 19–24 грн., без харчування — 6–12 грн. Протягом літа тут діятимуть понад 180 стаціонарних підприємств громадського харчування з 12,5 тисячі посадкових місць. Черг не буде.

У Судак, де минулого літа не обслуговували щонайменше 80 % людей, котрі відпочивали у приватному секторі, закрили службу квартиропосередбюро.

Нині тут зустрічають відпочивальників не лише бабусі, а й новостворене «Курортне агентство», яке взялося за ресторцію автотуристів, їх оптимально дислокацію на узбережжі, організацію наметових містечок. Розроблено зразок путівки на розміщення автотуристів з пропозиціями різноманітних послуг.

Віктор ХОМЕНКО.

NB!

Стара пісня про нові комбайни

Свято передавання хліборобам партії зернозбиральних комбайнів «Лан» відбулося в Олександрії. Дев'ятьнадцять сяючих машин виїхували у складному ґужу. Навколо них від самого ранку метушилися журналісти, а в протилежному краю величезного приміщення на стапелі стояли ще дві групи агрегатів, поки що без кабіни, коліс та капотів. Не звертаючи уваги на музику, квіти й останні приготування, там працювали люди.

Попередню партію з десяти машин теж склали в напруженому темпі. Отримавши від державної лізингової компанії гроші буквально в останні тижні, «ланівці» мусили дотримувати своєї обіцянки — випустити

ти до жнив півсотні комбайнів. Головне підприємство концерну завод «Автоштамп» через місцеву пресу запросив слюсарів-складальників для термінових робіт. Бажаючи залишити свої місця на фронті боротьби з колоральними жуками і на речових ринках не знайшовши, тож керівництву довелося вдаватись до крайніх заходів. За викрутки і гайковерти, покинувши кульмани і комп'ютери, взялися інженери та конструктори «Автоштампу», які проектували зернозбиральний агрегат.

Однак про готові п'ятдесят «Ланів» деякі інформаційні агенції повідомити явно поспішили. Нині сільгосппідприємствам передано тридцять, а решта вийде в загінки

найближчими днями. Причина одна: неритмічне фінансування.

Визначене присутністю високих посадових осіб аж до міністра промислової політики Василя Гурсева свято пройшло під промовистим гаслом, що висіло на двох найближчих до президії зернозбиральних агрегатів: «Готуй сани влітку, а виробничі комбайни фінансує весь рік!» Захищене від будь-яких підозр підписом «народна мудрість», гасло тиснуло на гостей...

Перші серійні вітчизняні комбайни розпочинають жнива-99. Не хотілося б, щоб ці машини виявились останніми.

Іван ЛАЗНЮК.

Кіровоградська область.

Фейлетон

Клієнт — щоб він так жив!

або Що з нами діється на даному етапі ціноутворення

Вітаті, як він почав ходити на засідання уряду, дружина примусила його двічі на день міняти сорочку і шкарпетки...

Він називав дружину «моя любівка», хоча недолюблював її за дрібноту інтересів і дошкульний язик. Подумки уявляв, наскільки вона додала б, якби була глухонімою. Результат останнім часом виходив невтішній: огрядна й опасиста — як з м'ясо-молочного ряду, нафарбована — ніби не вмивалась кілька днів поспіль. Він був упевнений, що не наслідок надмірного вживання делікатесів і мексиканських телесеріалів та давно винушав думку зрадити своєї любівки.

На засіданні уряду він отримав від прем'єра доброго проучухана і несподівано зрозумів, що мовчав настав.

З півгодини помовтає містом на «вой» «вольовичі», поливаючи себе одежною для справжніх чоловіків і вилучаючи свіжий подих за допомогою ентолових цукерок. Доки машина не стала дикби перед багатоповерховим готелем. Точніше — перед фантастичної зовнішності жіночко з татуванням метеликом на оголеному плечі. Якійсь час він сидів нерухомо, відчувачи, як власний аеронаві долас закордонну амбру: такі перси і стегна йому доводилося бачити тільки по відуку. Жінка поволі міряла тротуар холоду кінозірки — і він міг записатися, що чув, як шурхотить на згині її чорна, як літня ніч, панчоха...

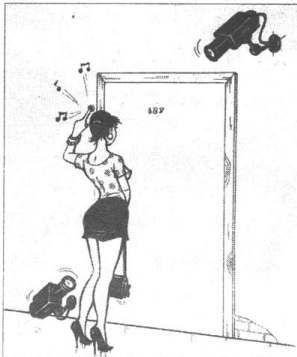
Вони зрозуміли одне одного з першого погляду.

— Крутий? — запитала вона.
— Ще крутіший за крутого, — відказав він, дивлячись стримуючись, щоб не сказати, що правде в департаменті ціни.

Розінки знаєш? То бавків — за годину. Стопроцентна передплата, — постукала налакоченим пальчиком себе в еротичну зону. Тільки тепер він помітив, що розинки на її трюнаках, котрі світилися у фіранці під сукні, були не іншаке як калькуляційне витрат.

Простеживши за його поглядом, вона підтвердила: — Незделька. Вимушена одягати відповідно до курсу долара.

Його мозок уже вираховує, що такі дорогі шурти-мурти посядять на тривалу дієту не тільки любівка, а і його «воль-

Без слів.

Мал. Сергія ГОРБОЦЯ.

Знімається кіно

Генерал Чупринка

На околицях прикарпатського селища Солотвин знову стріляють і рвуться гранати. Але його мешканці не ховаються. Навпаки — хочуть на власні очі побачити, як війська НКВД роблять «зачистку території», тобто воюють з українськими повстанцями. І навіть «стають» учасниками тих трагічних подій 40-х років. Звісно, як ви, напевно, здогадалися, у новому художньому фільмі «Командир армії безсмертних» — про легендарного Романа Шухевича (генерала Чупринку).

Фільм знімає режисер Олександр Янчук, уже знаний українським глядачеві за фільмами «Голод 33-го» (назва промовляє сама за себе) і «Атенат» (про вбивство радянськими спецслужбами провідника ОУН Степана Бандери). І ось тепер нова робота — створення героїчно-трагічного образу командира Української повстанської армії Романа Шухевича, який до останнього подиху (а загинув він у бою з єнкавдистами у березні 1950 року в селі Білогоріш, неподалік від Львова) не склав зброї, не рятуючись від смерті за кордоном.

За словами автора сценарію фільму Василя Портяка, в образі Романа Шухевича — багато біографічного. Адже це же люди, які знали що можна людину, живе у Львові і його син Юрій — багатолітній в'язень концтаборів. І все-таки майбутній фільм «Командир армії безсмертних», імовірно, можна назвати історико-героїчною стрічкою, де постає образ вольової, мужної,

У головній ролі
актор Григорій
Гладий.

Утім, цікавість місцевих жителів до зйомок поєднується із звичайнісіньким прагматизмом. Бо за участь у «масовках» можна заробити щодня кілька гривень. А це для мешканців сіл, де безробіття стало масовим явищем, поголється, також дуже значить.

знову в Карпатах

несхитної людини, яка вміє знаходити вихід з найскладніших обставин. Принаймні такого трактування образу головного героя прагнуть автори фільму.

Приїзд кіношників на Прикарпаття викликав зацікавлення серед місцевих жителів. Бо не так часто можна побачити живих артистів, поспілкуватися з ними. Втім, про якісь дружні «посиденьки» годі й думати — вскрай ушлякнений графік зйомок не дає змоги розслабитися. А ось автографи — будь ласка! Та й хто втратить нагоду мати в родинному архіві автограф відомого актора Григорія Гладія, який тепер живе в Канаді й грає роль Романа Шухевича. У новому фільмі О. Янчука ми також побачимо Віктора Малекторевича, Петра Бенюка, Дмитра Миргородського, Віктора Степанова, інших акторів з Києва й Івано-Франківська.

Альбіна КРАСНОДЕМСЬКА.

» Донецьк

Хіба в шинкарки мало горілки?

Помешало шанувальників сорокаградусного напою у тридцятиградусну спеку. Та в деяких горілочних магазинах Донецька не сидять склавши руки. Недовго думуючи, тут удалися до захоплення своїх постійних та потенційних покупців. Не дадуть збрехати і оголошення типу: «Хто купить горілку за 3,30, отримає безкоштовно пляшечку мінералки».

В інших крамнички пішли ще далі. Там пропонують навіть вибір: або водю, або лимонал. І називають це призом за придбання горілки.

І що ви думаєте? Запобігливість продавців припала до смаку покупцям. Бо діло житейське, і пропонована вода нітрохи не зайва. Хто, приміром, не любить запивати, залишає воду на заправничий ранок. Вона тоді особливо доречна...

І все ж усім не доторили. Деякі нещадні пляшки почали вередувати. Мовляв, краще було б, якби до пляшечки горілки додавали пляшечку пива — тоді більше «вставалася». Ще одні навіть висунули ультиматум: не купуватимуть оту по 3,30, доки наступного ранку не надливатимуть сто грам за спайси.

Бельгійські кури

ТАКИ ДОЛЕТІЛИ ДО ПРИЛВКА

Мешканці Донецького стривоженого повідомленням про те, що у п'яти торговельних закладах обласного центру, а також Макіївки і Тореза виявлено м'ясу продукцію з Бельгії. Причому на момент вилучення товару — а не кури та курчак фарш — значну його частину вже було реалізовано. Такі результати перевірки магазинів, здійсненої обласним управлінням у справах захисту споживачів. На жаль, прямої відповіді, чи містить виявлене м'ясо докиси, місцеві ревізори й санітарні лікарі дати не можуть: аналіз коптисе близько двох тисяч гривень, і роблять його лише у столиці. Тому фахівці у справах захисту споживачів закликають самих покупців пильнувати, що саме їм продають у магазинах і на ринку.

» Львів

Не посвариш — не поїдеш

Більша і краша частина людства — пасажирів — обурена діями перевізників, які підвищили тарифи на проїзд у міському транспорті, через подорожчання пально-мастильних матеріалів. Зокрема, проїзд у мікротрансформах коштує нині 80 коп., однак і що ціну перевізники вважають збитковою. У протистоянні «сторін» втруtilася влада. Голова обласної адміністрації С. Сечук вважає підвищення цін необґрунтованим і дав розпорядження про перевірку фірм-перевізників. На їхні погрози зупинити рух влади відповіли контрахоломи — позбавили ліцензії. Нині орозраблюють економічний варіант зниження цін: обласна адміністрація закупить 50—60 малих автобусів, де проїзд коштуватиме не більш як 50 коп.

» Фотофакт

Всеукраїнське молодіжне об'єднання «Молодь — надія України» провело акцію «Як зберегти власну добробитність при зустрічі з працівником ДПА».

Фото Юрія ВЕНГЕРША.

Експедиція по втрачену справжність

Мандрівки

Кажуть, у Старому Криму найпопулярніша побутова техніка — американські міношукачі, здатні знаходити в землі старовинні монети. Їх тут багато. Але до старовини можна доторкнутися й дешевшим способом. ...Цей день нашої подорожі по Криму складався спершу дивно і неясно. Ми їхали в місто Старий Крим, колишню столицю Золотоординського улусу. Це віддалік від моря, а від моря їхати не хотілося. І ми гадали: ну, Старий Крим, ну, там поховано Гріна, на тому ж цвинтарі лежать Юлія Друніна і захоханий в неї Каплер (той самий «пострадавший от Сталина Каплер», раніше захоханий в дочку вождя Світлану). Ми мусили, як кажуть, віддати шану, і не більш. І ніхто не припускав, що цей день стане особливим. Між іншим, нам обіцяли показати щойно відкритий етнографічний турмаршрут. Тобто, нас везли в кримсько-татарські сім'ї, там нам повинні були співати національні пісні, танцювати танці, подавати традиційні страви й розповідати про життя та звичаї.

На екскурсію до людей

Погодьтеся, для нормальної людини в цьому є деяка незручність: одразу згадуєш резервацію американських індіанців, що продають туристам іграшкові томагавки. А тут же — цілий народ, повністю виселений з Криму волею того самого Сталіна 55 років тому! Наш приїзд якраз збігся з річницею депортації. От вони тут живуть, ще не зовсім облаштовані, а ми прийдемо і дивитимемося на них? Ну, нічого, гадалися, переживемо якось. Звісно, такі екскурсії пізнавально-корисні. Але тут є ризик: тобто ж показують не експонатів, а живих людей, твоїх співвітчизників. І якщо не станеться чогось справді одухотвореного — пісні пропадуть.

Але нам пощастило. Старий Крим нам показував головнікар місцевого санаторію Євген Веніамінович Панін, колишній мер міста, дуже розумний, іронічний і дещо печальний, як кожна людина, що знає життя й історію. Відчувалося, він любить цю землю, ці краєвиди, ці давні церкви й мечеті. Зрозуміло, не могла не зав'язатися балачка про річницю депортації й про марш протесту татар на Сімферополь (це було якраз в ті дні). Панін сказав: гаразд, зараз ви побачите нормальних культурних людей, котрі не розмахують прапорами і не марширують, а просто живуть.

І ми їх побачили.

Як це робиться

Цей етнографічний тур влаштований так. Вас по черзі везуть у три різні родини. Спочатку до братів Рустема й Ресуля Халілових. Обидва — музиканти, грають на старовинних інструментах, приміром, на сазі, а на ньому в усьому Криму зараз уміють грати лише чотири чоловіки. Попутно в цьому домі вам покажуть багате зібрання кримських легенд і колекцію старовинних монет. Щоб відчуті колорит треба буде роззутися при вході в дім (не тільки в мечеті). Мечеті ви теж побачите — мечеть Узбека (1314 р.) і мечеть Бейбарса. Цей Бейбарс родом звідси, але був правителем Єгипту і прислав сюди майстрів будувати мечеті, щоб прославити на весь світ місце свого народження, і такі прославили. Після цього вас везуть у родину художника Нурі Якубова. Він молодий, але його картини є навіть у президентських кабінетах Узбекистану й Туреччини. Нурі покаже вам свою колекцію антикваріату. Чого лиш там нема — старий мідний таз від прапрабабуці, і давній Коран, і дідусеві окуляри, розкішна кераміка й карбування. Потім вам наллють доброї кави і ви рушите далі. Досі вас ще ні в чому не переконали, ви продовжуєте почувати деяку ніяковість від вторгнення в майстерню худож-

Достойна Бірає-ханум з одним із своїх онуків

Євген Панін, іронічно-печальний, мов сама Історія

А Нібі не хотів прощатися...

Руїни медресе коло мечеті Узбека

ника і взагалі в чуже життя. Правда, приймають вас з привітною гідністю. Але після цього ви опинитеся в домі Рустема й Ельвіри Сейтаплавих, і там шай тривоги непомітно покинуть вас. Але про це трохи пізніше.

Незвичайна вчителька

Коли ми усвідомили, що перед нами — хороше й розумне починання, захотілось ближче познайомитися з жінкою, котра все це задумала й організувала. Її звали Наталя Петрівна Теплухіна, вона — вчителька хімії 7-ї сімферопольської «англійської» школи. А етнографічні тури влаштовує у вільний від роботи час! Де вона його бере — незрозуміло! Перші, на кому Наталя Петрівна випробувала своє починання, були її школярі. Ім дуже сподобалося. Потім ініціативу підтримала Кримська асоціація туристичних агентств. Так і народився тур. Втім, Теплухіна вважає, що це лиш початок великої програми.

Все це — дуже по-кримськи: вчителька (але — хімії!), сама — росіянка, школа англійська, а програма татарська!

Все на свої місця

Так куди ж поділось відчуття ніяковості? Та все просто: коли біля свого порога вас зустрічає Ельвіра і каже: ви стомились? ви голодні? — й одразу веде додому, ви вже не почуваетесь чужим. А після цього виходите у двір, зустрічаєте старого, що пережив депортацію в дитинстві, і ви розмовляєте з ним не як експонат з експонатом, а як люди з спільною історією, і все стає на свої місця.

Ще одна незвичайна вчителька

Була і ще одна зустріч, яка багато що вирішила в наших сумнівах. Це зустріч з Бірає-ханум, мамою Ельвіри Сейтаплавих.

вої. Бірає-ханум — щонайдостойніша жінка, пошлі їй, Аллах, ще більше літ, ніж їй зараз — заслужена вчителька Узбецької РСР і відмінниця народної освіти Узбекистану. Вона зробила кілька хаджів у Мекку — і просто оповідає вам про це. І ви почуваетесь легко перед величчю її віри. До речі, до священного каменя Кааби Бірає-ханум ходила з дружиною Валерією Лобановською!

Мені хотілося побачити тут кримсько-татарський танець «Богдан-хайтарма». Він виник за часів дружби хана Гірея з Богданом Хмельницьким. Але тепер танець мало хто пам'ятає. Мабуть, татари образились на Богдана, коли той пустив до себе білого царя і тим самим відкрив йому шлях на Крим, з чого й почалися всі оті депортації. Але все ж є надія той танець колись побачити...

Вечір

Хороша подорож завжди ранить серце. Бо тобто в якусь мить починає здаватися, що ти тут не чужий. Що ти можеш ще раз закохатися і ще раз пообіщати комусь своє (вже не раз пообіщав раніше) життя.

День скінчився в лісі, в околицях вірменського монастиря Сурб-Хач (14 ст.). Еге ж, ми, певна річ, випили! Смеркало, і молодий татарин Нібі, що пригощав нас шашликом, сказав мені: «Залишайся тут!» — Не можу, Нібі! Але я тебе полюбив і вже не забуду!

— Я тебе теж люблю! — сказав мудрий Нібі. — Люблю — але забуду! От як вигодую бика, звикаю до нього і навіть люблю, а потім зарізаю і забуду!

То була одна з найсправжніших фраз, почутих автором цих рядків не лише тут і тепер, а взагалі в житті. Можє, варто було лишитися?

Христофор ГРУША.

Старий Крим — Київ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

«Мені тринадцятий минало...»

十三岁的年华即将离去
村外牧羊
为何如此的惬意,惬意
象偎依在上帝身旁
莫不是太阳如此耀眼
莫不是我心有些许变迁
远方轻轻唤归
而我还在向上帝祈祷
毫未觉察
身边有萋萋野草
为何祈祷令我如此温馨和快乐
上帝的天和上帝的村落
天上艳阳徐徐而照

Є речі, що важко піддаються банально-раціональному розумінню. Приміром, Китай — він надто великий і надто далеко. Тому в дзеркалі нашої свідомості відбивається щось неокреслено-туманне. Щоб дзеркало ожило, мусить щось статися. І ось тобі потрапляє на очі старовинна гравюра епохи Цін (оця, що відтворена тут) і ти солодко завмираєш од впізнання. Ну звичайно, це ж «Мені тринадцятий минало, я пас ягнята за селом...», це воно і є. Ти відчуваєш, що ненароком ступив на невидиму стежку, по якій ось щойно (навіть прим'ята трава ще ворухиться!) пройшов Тарас Шевченко у стоптаних солдатських чоботях. Розгортаєш «Кобзаря» — так і є, вірш написаний в Орській кріпості, отже, він навіяний саме такою картинкою: отара, азіатське обличчя пастуха. І чомусь хочеться побачити, як виглядають ці рядки, скажімо, у китайському написанні. А тобі кажуть: зараз покличемо Гену, й він це залюбки зробить. І Гена, справді, тут же робить це (дивись ієрогліфи ліворуч). Свого прізвища скромний Гена не називає — мовляв, а що особливого я зробив? Господи, це схоже на цивілізовану країну! До речі, китайські друзі вважають київську перекладацьку школу навіть кращою, ніж московська. А тобі просто добре на душі, ти згадуєш, що в багатьох наших селах чомусь є Китай-гора або Шанхайчик, і ти вголос цитуєш «Будем драть, пане-брате, з китайки онучі!», ти в такому настрої, що готовий писати дисертацію, а втім, навіщо її писати, коли все воно і без того близько й водночас надзвичайно, немов отой китайський рестораник, що стоїть біля Голосіївського лісу...

Олена ВЕРЕХ

«钢铁是怎样炼成的»

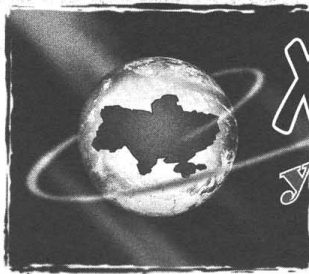
在乌克兰开拍

«... А сталь іще не гартували»

Китайсько-український фільм «Як гартувалася сталь», роботу над яким планували закінчити на початку літа, ще продовжують знімати. До 50-річчя КНР (жовтень ц. р.) його побачать глядачі. А тим часом творча група картини дуже здружилася: Леся Самасва, Хань Ган, Жонар Сахат, Андрій Самінін, Микола Боклан.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

XX століття: українські акценти

1930–1940 рр.

Історія – не сходячи з місця

Один з авторів цієї рубрики в дитинстві жив біля найнезвичайнішого пам'ятника нашої епохи. Правда, той пам'ятник (на межі Київщини та Полтавщини) був і залишається мало кому відомим. Пам'ятник, якщо дивитися з вікна нашої хати, був такий: вузька смужка землі заширилася метрів десять і задовго метрів сто. Там ріс бур'ян і густі колючі кущі. Цей «капіт» землі називався та й тепер називається — Демидове.

Авторитетніший пам'ятник тридцяти рокам важко вигадати. Чому — Демидове? А тому, що до 1933-го тут жив Демид з великою сім'єю. Їхні вікна були дуже близько навроготи наших. На вікні у Деміда стояла розфарбована дерев'яна іграшкова молотарка. Отже, той Демид купував дітям іграшки, що було розкішню. Деміда наші за це не долюблювали. Демид не вступив до колгоспу, і весь його рід вимер. Колгоспників сая-так підтримували, і вони вижили, в тім числі й прелки автора цих рядків. А померло в селі людей тисяч до дві. Мерли як мухи. Демид із сім'єю вмер по-особливому: він сказав, що десь недалеко є машина, схожа на молотарку, і якщо лгати коло тієї машини, то вона подаватиме тобі в рота вареники. Істинно українська фантазія. Вони дідишли до сусіднього села (де жила Катерина Білокур), полетіли на вигони (вся Демидова сім'я, душ десять) і помирли. Мій баба пізніше розповідала мені про це з презирством, змішаним зі страхом: моваля, дурень той Демид! Вона продовжувала його не любити за щось незбагненне, за оту іграшкову молотарку (як я хотів її знайти, але де?). У ставленні до Деміда справді було щось особливе: у нашому селі після 33-го всі городи померли знявля, а Демидів шматок землі ось уже 66 років вільний. Я в дитинстві грався там у війну, пізніше цілувався з дівчатами. Там і досі все лишилось незайманим.

... Писана історія чомусь видається такою, що живим людям її важко впізнати. Баба казала: «Голод у тридцять третьому був — бо то Бог покарав людей за дурість». Недавно в нашому селі, як і повсюди, урочисто поставили символічний хрест-пам'ятник жертвам 33-го. Але справжній пам'ятник — Демидове. Завдяки йому історію можна пізнати, не сходячи з місця, просто дивлячись у вікно. І думаючи про те, що Демид із домашніми вмер саме там (і тоді), де (і коли) голодна Катерина Білокур писала геніальні картини.

... Колиш автор цих рядків мусив написати історичний шкільний твір на тему «Моє село». Автор лів на межі городу (Демидового!) і подумав: селу — тисяча років, і якщо я міг пролетати отут, не рухаючись, тисячу років — скільки разів мене міг би переїхати трактор, танк, розпонтати кінь або й мамонт? А скільки тонн трави могло б прорости крізь мене? Авторію стало страшно, і він нічого не написав. Але це не втраця для історії. Кожен, коли завгодно, може зробити це сам — хоч і тепер. Головне — не сходити з місця!

Папа і Батько

Ще на початку 20-х Тичина написав знаменитий рядок: «Хіба й собі поцілувати пантофілю Папі?». Цензура, мабуть, сприймала цю фразу як банально-антирелігійну, хоча йшлося там про інше. Фраза виявилася пророчною для автора: через якихось десять літ він таки «поцілував пантофілю». Що ж, Папа-Сталін тоді заворожив багатьох інтелектуалів — Горького, Роллана, Шоу.

Але з Тичиною — випадок особливий. У своєму шоденнику, що писався, цілком очевидно, напоказ, на випадок обшуку, він вміщує загальнообов'язкові речі про тов. Сталіна (дивись наступну сторінку цієї газети). Але значно більше уваги приділяє іншій темі — про свого батька, котрий до революції був диячком. Син тут намагався виправдати батька. І ось виправдання набуває особливого сенсу з огляду на те, що радянський Папа тов. Сталін у члості звертання до батькового церковного минулого свідчить: Тичина робив це, бажаччи не зрєктися Батька й водночас засвідчити вірність Папі. Як на гріх, саме тоді народився жорстокий міф про Павлішка Морозова. А ось дорослий Павло намагався не стати Павлішом, не продати Батька, а — урівняти його з Папою.

У тому шоденнику Тичина був швидше наївним, аніж хитрим. Там є речі, що видають його з головою (який справді приїхав з обшуком): про жерця з людською в губах, про смерть, про славу і курячий пупок. А в Парижі, на Конгресі захисту культури (1935), він робить і взагалі необережний запис — про Сальвадора Далі (див. наступну сторінку). Про Далі, котрий у ті само роки висловлює ось як: «Гієна громадської думки розвивала пану і киче мене до відповілі — ти за Сталіна чи за Гітлера? Чума на обидва ваші домів! Я — за Далі... Я — далініст. Я не вірю ні в соціалізм, ні в націонал-соціалізм!...» А ось сам Тичина, рік 1920:

— Одагайся на розстріл! — крикне хтось і постукає у двері.

Я прокинувся. Вітер розчинив вікно.
Зеленію їй добришало небо.
А над усім містом величний
роля грав...

І зрозумів я — настав Великдень.

Орфей спус

Сучасні історики та публіцисти настільки демі-фологізували та дезерголізували українську історію 30-х років, що мимоголо починає здаватися: там не було нікого й нічого, вартого пошани та збереження.

Ну справді (якщо вірити писаній історії), на початку десятиліття застрелилися Хвильовий, Скрипник, Любченко. А решта — або покійно сіли в тюрми, або прикинулися блаженними (як Сосюра чи Осьмак), або, як більшість, стали колабораціоністами. Ні, це була Старицька-Черняхівська, котра могла прилодно нагадати Курбасу Шевченкові слова: «Раби, підніжки, грязь Москви!» Був безстрашник Сергій Єфремов, котрий нездовго до «суду над СВУ» записав у шоденнику: «Знайшли чим мене лякати — тюрмою!» Але то, здається, була безстрашність, базована на неточній оцінці ситуації: Єфремов, як видно з шоденника, вважав, що ралвлда не сьогодні-завтра впаде!

А от де взяти такого, хто б добре розумів, що насправді відбувається, і навіть сказав би про це на повен голос? Ми любимо цитувати Євгена Маланюка:

Обабч шляху із Варги до Греки
Ще й досі живуть ні варяги ні греки,
А так собі, еманация, гра —
Дрижить протоплазмою без ядра.
І скільки не пружили й не палили,
Тільки йойкало тлусте тіло,
Тільки переповзало завжди
Тудю — сюди, а сюдою — туди.
Лайка? Ніже? Нове Запорожжя?
Хоч убий, не забави, що поможе.
Думаєш, думаєш. Ретєєва терпєць...
Може, краватка і ковнєрць?
А може, й справжній кінєць?

Еге ж, це, звичайно, сильно і вчасно (1930 р.) сказано — але ж сказано в еміграції! А тут? Хоч тось зважиться на сильне прилодне слово, різнозначне подвійно, а не дулі в кишені?

Так, був такий чоловік. І нам не треба шукати цьому підтвердєнь по таських важкодоступних архівах. Бо ім'я цього чоловіка ми всі знаємо дуже добре.

Не сперечаймося на базарі

Ім'я його — Павло Тичина.
Павло Григорович — джерело неприємностей для кожного, хто необережно береться сперечатися про гідність української літератури. Бо перший-ліпший базарний опонент каже: а, Тичина! Це той, що написав «дир-дир, ми за мир!» Оце і вся ваша література?

Як правило, такі люди про «дир-дир» десь чули, а самі не читали. Та Бог з ними, не сперечаймося. Але є ще й високоблїбні особи. Вони нагадують: коли Тичина писав «Партия веде», у Європі Сальвадор Далі створив «Явлення голови Леніна на клавишній роля», а Пікассо — «Герніку!» Вони цитують слова Маланюка: мовляв, Тичина змінив свій соняшний кларнет на дудку блязня й займався психопатичною самопародією.

Чим Павло відрізняється від Пабло

Останнім часом з'явилось чимало спроб реабілітувати Тичину. Мовляв, великий поет був божливим і делікатним, мучу зобилити боявся (справді так!), а тому й капітулював перед всевишньою системою, будь вона неладна, такого поета занастаїла!

Але нам здаються цікавими інші версії — героїчного характеру. Читач може докладно ознайомитися з ними в журналі «Сучасність» (№11'95 та №4'97). Там Григорій Гравович, Володимир Діброва й Тарас Козарський спробували переосмислити Тичинину поетичну продукцію 30-х років — збірку «Черніп» та поему «Шабля Котоського».

Аргументи цих авторів досить докладні, але у простому переказі виходить ось що. Тичина (як Хвильовий, Куліш) вважав соціалізм неможливим без «музики». Тичина 1920 року писав:

Я ніколи не покхожу зінку,
котрий бракує слуху,
Молюсь не самому Дуку — та й не Матерії.
До речі: соціалізм без
музики ніякими гірматями не встановити.

Але через десять літ, переконавшись, що слухати його ніхто не буде, а сказати більше не дадуть, він вирішив: гаразд, я заспіваю вам вашими словами, нате:

Нехай Європа кумкає:
а в нас одна лиш думка є

одна одна турбація
традійної підрізація
колективізація
Не батькова, не неніна
дочка і мас і Леніна
ця мисль усім змінена
незамілена незломлена
переусвідомлена.

Ось тобі «дир-дир» і все інше. Нкетувати — але таким самим прирєтася Шостаковичу — Шостій симфонія зроблено «Герніку» — картину Пікасу розробленому фашистами місцю німецького офіцеру, побачи! — питає у Пікассо: «Де ви зрє?» «Ні, це зробили ви!»

Тичина міг би сказати так само. Чи він сам про це знав?

Можна сказати: це вигадка, сам мав нічого подібного. Але є свідчення заклиди друзів шодо «Чернігова» відішит! Зауважмо: не підняти вгору

Павло Тичина. Портрет
Олександра

Тобто те, що використувалося у бою.

Звертає на себе увагу дата виходу «Чернігова» в світ — 1931-й рік. Тобто це попередє 33-й, 34-й і 37-й. Та це були роки-уроки для тих, що це не все зрозуміло про соціалізм. А Тичина все зрозумів раніше. В Діброва робить цікаве спостереження: у всій збірці «Черніп» нема пейзажу, але є таємничий провідник, і це — прозорий натяк на сходження в пекло.

Справді, тут вимальовується тема самотнього героя. Ще до того Тичина писав у вірші-зверненні до Рабіндраната Тагора:

Рабіндранате-голубе,
нема з ким говорити —
Бок у мозку,
Горький мовчить.

Гра з монстрами

Для Пікассо чи Сальвадора Далі будь-які теми й засоби були легітимними, ось чому Далі й міг безтурботно бавитися «з'явленням Леніна» на клавишній роля. Для Тичини легітимним було лише те, що сан-

Портрет зроблено за тих часів, коли писався знаменитий рядок: «Хіба й собі поцілувати пантофілю Папі?»

ПОНЕДІЛОК, 12 липня УТ-1

06.00 Ера.
06.05 ТРК «Ера» представляє:
06.05 Доброго ранку, Україно!
09.00 Анонс від УТН.
09.10 Погода в Україні та світі.
09.20, 12.40, 17.50 Національний хіт-парад.
09.30 Півтори години.
09.50 Вчор пам'яті Тарашука. До 80-річчя від дня народження Ю. Тимосенка.
11.00 УТН.
11.05 Альманах «Основа».
11.10 Милосердя.
12.10 Шоу самотнього холостяка.
12.45 Мультфільм.
13.00 УТН.
13.15-14.00 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім».
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Діловий канал. Фінансовий огляд. Реальний сектор.
16.00 Інтернет-навігатор. Медіа-клас.
16.30 «Час різко пливе». М. Гнатюк.
17.00 УТН.
17.10 Погода в Україні та світі.
17.20 Мультсеріал «Тентен». 1 серія.
17.55 Саме той.
18.15 П'ятеро.
18.55 Футбол. Чемпіонат України. «Кривбась» — «Динамо». У перерву — 19.45 УТН.
20.05 Вечірня казка.
21.45 Футбол. Півфінал.
22.25 Остання адреса.
22.55 Док. фільм «На Сен-Лоран».
23.50 Погода в Україні та світі.
00.00 ТРК «Ера» представляє:
«Доброго ранку, Україно!».

УТ-2

СТУДІЯ «І-1»

16.00 ТСН.
16.15 Інформаційно-розважальна програма «Не всі віджади».
17.00 Серіал «Морські пригоди».
18.00 Серіал «Принц із Бевеверлі Хіллз».
18.30 Серіал «Династія Монро».
19.00 «Імперія кіно» представляє.
Худ. фільм «Кордон».
21.40 Сам собі режисер.
21.50 Серіал «Шілок таємно».
23.00 ТСН.
23.15 Ніннін кінозал представляє.
Худ. фільм «Повір у себе».

УТ-3

ІНТЕР

07.00 Подорожі в країну.
07.40 Класна компанія.
08.00 Серіал «Заради кохання».
09.00 Гарний настрій. «Елка і кореші».
09.10 Уїк-енд.
09.45 Худ. фільм «31 червня». 1 серія.
11.00 Мелорама.
11.30 Серіал «Жінка з ароматом кави».
12.20 М. Захаров у програмі «Абажур».
13.00-18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.10 Комедійний серіал «Робота».
18.35 Вгадай мелодію.
19.05 Прем'єра телесеріалу «В'єтнам, до запитання». 1 серія.
20.00 Інформаційна програма «Подорожі». «Час».
20.50 Минуле.
20.55 Прогноз погоди.
21.05 Телесеріал «Екстрадиція».
21.35 Вчасно.
23.25 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.35 Нічний сеанс. Серіал «Спецпідрозділ «Пасифік»».
00.25 Подорожі. Підсумки дня.
00.35 Прогноз погоди.

КАРТРК

13.00 Анонс.
13.10 Київські новини.
13.20 Серіал «Місто, або Пригоди Сиді Чейз».
13.40 Програма представляє.
14.10 Молодіжна телевізійна служба.
15.00 Телевізійна запису Ж.-П. Сартра «За зачиненими дверима». 1 частина.
15.30 Православний календар.
16.00 Пульс.
16.15 На ранковому прийомі.
17.00 Серіал «Місто, або Пригоди Сиді Чейз».
17.30 За квітасним часом.

СТБ

07.00 Програма передач.
07.05 «Вікна». Парламент.
08.00 Телемагніт.
08.10 Серіал «Нанко».
08.30 «Вікна». Тижневик.

10.00 Дитячий серіал «Одіссей».
10.30 Анонс програм «ВІЗ-ТВ».
10.35 Муз. програма «Безжурний ранок».
12.00 ВІЗ-ТВ NON-Stop.
12.00 Муз. програма «Своя сорочка».
14.00 Муз. програма «Каприз».
15.00 Муз. програма «Безперервний хіт».
16.00 «Вікна». Новини.
16.15 Телемагніт.
16.45 Клуб «Білий пугало».
17.15 «Пам'ятаю... Люблю...». В. Баснер.
17.45 Серіал «Нанко».
18.45 «Вікна». Новини.
19.00 Док. серіал «Анатомія катас-троф».
20.00 Серіал «Контрудар».
21.00 «Вікна-бізнес».
21.20 Прогноз погоди.
21.30 «Вікна». Новини.
22.00 Ніннін кіно.
22.20 Худ. фільм «Маленька життєва криза».
00.00 Прогноз погоди.
00.05 Мультсеріал «Сімоні».

ІСТУ

07.00 «Роккі, Бульбінкль і їх друзі». Мультсеріал.
07.25 «Негамамоні». Мультсеріал.
07.50 Новини завідує (ТК «Гравіс»)
08.00 Шлягер. Бо шлягер
09.00 «Соколинне гніздо». Телесеріал
09.45 «Elite Italia». Телемагніт
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
10.30 «Elite Italia». Телемагніт
11.00 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
11.30 «Шлигуєцькі пристрасі». Комедійний телесеріал
12.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
12.30 «Elite Italia». Телемагніт
13.00 Вітраж
13.30 «Elite Italia». Телемагніт
14.00 Мистецький канал «Територія А». Музичний тижневик
14.30 «Соколинне гніздо». Телесеріал
15.15 «Elite Italia». Телемагніт
15.30 «Негамамоні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.20 «Elite Italia». Телемагніт
17.28, 21.25, 22.58 Миколина погода
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал
18.20 Новини завідує (ТК «Гравіс»)
18.30 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
19.00 «Шлигуєцькі пристрасі». Комедійний телесеріал
19.30 Ентоні Голмс в художньому фільмі «Дівчина з Петровки»
20.30 Новини завідує (ТК «Гравіс»)
22.00 «Гравіс». Гостросюжетний телесеріал
23.00 Економічний вісник
23.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
00.30 «Повітряний вояк». Пригодницький телесеріал
01.30 Програма передач на завтра

ГРТ

05.00 Телеканал «Добрий ранок»
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 00.15 Новини
08.15 Т/с «В ім'я кохання»
09.15 Поеді чуждє
10.20 Людина і закон
11.15 КВК-99. Літній кубок
13.15 М/ф «Подорож мурашки»
13.30 Разом
13.55, 00.30 Програма передач
14.15 Т/с «Гаррі — синьова людина»
14.40 М/ф «Ну, постривай!»
14.55 Зоряна година
15.30... До шістнадцяти і старші
16.00 Т/с «В ім'я кохання»
17.15 Т/с «Графіна де Монсоро»
18.15 Х/ф «Вказуючий перст», с. 1
20.00 Час
20.40 Погода
20.45 Т/с «Горещі-4» — «Білі»
21.40 Погода
22.25 Х/ф «Танк «Клим Ворошилов-2»»
06.00 Доброго ранку, Росіє!
06.20 У всіх на вустах
06.45 Телера «Програма передач»
08.15, 23.00 Чергова частина
08.45 Товари поштою
09.10 Т/с «Міледі»
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.15 Вісті
10.35 Т/с «Маленький бродяга»
11.30 Дзеркало
12.20, 23.45 Магазин на дивані
13.30 Т/с «Ангеліна»
14.25 Т/с «Багати й знамениті»
15.15 Музика, музика...
15.25 Т/с «Перші пошулунки»
16.30 Башта
16.55 Гомеопатія та здоров'я
17.00 Х/ф «Королі й капуста», с. 1
18.25 Діалоги про риболовлю
19.40 Подорожі

КАНАЛ «РОСІЯ»

06.00 Доброго ранку, Росіє!
06.20 У всіх на вустах
06.45 Телера «Програма передач»
08.15, 23.00 Чергова частина
08.45 Товари поштою
09.10 Т/с «Міледі»
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.15 Вісті
10.35 Т/с «Маленький бродяга»
11.30 Дзеркало
12.20, 23.45 Магазин на дивані
13.30 Т/с «Ангеліна»
14.25 Т/с «Багати й знамениті»
15.15 Музика, музика...
15.25 Т/с «Перші пошулунки»
16.30 Башта
16.55 Гомеопатія та здоров'я
17.00 Х/ф «Королі й капуста», с. 1
18.25 Діалоги про риболовлю
19.40 Подорожі

19.55 Кохання з першого погляду
20.30 Х/ф «Фітнівний шлюб»
21.55 Алена Матвієнко
00.00 Прогноз погоди

НТВ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Сьогодні вранці
06.10, 07.15 Спорт
06.15, 07.20 Погода
06.20 Градусник
06.25, 07.45, 14.20, 22.40 Сьогодні-нак
06.35 М/ф
06.45 Карданний вал
06.50, 16.25 Про запас
07.25, 17.40 Кримінал
07.55 Великий грощ
08.10 Т/с «Солдати удачі»
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні
09.20 Вчора в «Підсумках»
10.15 Ляльки
10.30 Підсумки. Нічна розмова
11.30 Старий телевизор. Х/ф «Два капітани»
13.35 Ваша справа
15.30 Т/с «Нью-Йорк. Центральний парк»
16.50 Т/с «Любові і таємниці Сансет-Бич»
18.40 Герой дня
19.00 Х/ф «Кулеметний блюз»
20.25 Разом
21.45 Т/с «Детектив Неш Бріджес»
23.20 Сьогоднішні оцінки
23.50 Антропологія
00.25 Програма передач

ТВ 6

05.55, 12.10 День за днем
07.40, 17.15 Дорож. патруль. Зведення за тижень
08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00 ТСН-6
08.10, 23.20 Ті, хто
08.25 Зірки про зірок. «А-Студіо»
08.50, 13.55, 14.10 Телемагніт
«Спасибі за покупки!»
09.00 Огляд
10.10 Скандальні тижня
10.35 Обоз
11.25 М/ф «Вершки й коріння»
14.30 Т/с «Просто Марія», с. 4
15.30 М/с «Запаморочливі пригоди Біллі й Тада», с. 6
15.55 Т/с «Готів чи ні», с. 19
16.25, 23.35 Диск-канал
17.30 Т/с «Грейс у вогні-2», с. 18
17.55 Т/с «Династія-2. Сім'я Колбі», с. 35
19.00 Новини дня
19.30 Знак якості
20.25 У світі людей
20.55 Х/ф «Шарова»
22.55 Дорож. патруль
23.10 Шість новин дня

REN TV (РЕПІОН)

15.15 Т/с «Кохання жінка»
16.15 М/с «Ремі»
17.15 Т/с «Марення кохання»
17.55 Т/с «Селеста»
18.55 Ток-шоу Опри
20.30 Х/ф «Заміж»
22.55 Ток-шоу «Третій зайвий»
23.25 Новини REN-TV
23.35 Спортурен
23.50 Ніннін муз. канал

ВІВТОРОК,

13 липня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 ТРК «Ера» представляє:
«Доброго ранку, Україно!»
09.00 Анонс від УТН.
09.10 Погода в Україні та світі.
09.20 Футбол від УТН.
10.00, 17.50 Національний хіт-парад.
10.10 Не все так погано у нашому домі.
11.00 УТН.
11.15 Погода.
11.45 Остання адреса.
12.15 Національний хіт-парад. Хіт-журнал.
12.40 Мультфільм.
13.00 УТН.
13.15-14.00 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім».
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Діловий канал.
16.00 Хто в домі хазяїн?
16.30 Док. фільм «Здоровило — флоридська пантера».
17.00 УТН.
17.10 Погода в Україні та світі.
17.20 Мультсеріал «Тентен».
18.00 Подорож у міраж.
18.30 Саме той.
19.00 УТН.
19.10 Православний календар.
19.15 Людина і закон.
19.45 Пісні на вірші А. Демиденка.
20.10 Люби мій, хороши... П. Натко.
20.45 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.50 Худ. фільм «Пошулунки».
23.00 Інтергал. «QUEEN».
23.40 Погода в Україні та світі.
00.00 Телеафонс.
00.05 Відкрита віза.

УТ-2

10.00 Телеафонс.
00.05 Відкрита віза.

10.25 Закон є закон.
10.30 Телесеріал «Ворон».
10.40 Освітній канал. Моделюємо мрію. Урок англійської мови. М. Рильський. «Труди і дні».
12.00 Християнська програма.
12.15 Закон є закон.
12.20 Перехрест.
12.50 Дім і стиль.
13.20 Мам справа.
13.50 Оранта.
14.20 Закон є закон.
14.25 Мультфільм.
14.35 Захист.
14.55 Закон є закон.

СТУДІЯ «І-1»

07.00 Сам собі режисер.
07.30 ТСН.
07.35 «Імперія кіно» представляє.
Худ. фільм «Драконка перестане». 1 серія.
09.10 ТСН.
09.15 Серіал «Любові і таємниці Сансет Бич».
10.00-16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 Не всі віджади.
17.00 Серіал «Морські пригоди».
18.00 Серіал «Принц із Бевеверлі Хіллз».
18.30 Серіал «Династія Монро».
19.30 ТСН.
19.50 «Імперія кіно» представляє.
Худ. фільм «Родич».
21.40 Огляд.
22.10 Серіал «Агентство моделей».
23.00 ТСН.
23.15 Про спорт.
23.45 Серіал «Поліція Нью-Йорка».

УТ-3

ІНТЕР

07.00 Від і до.
08.00 Серіал «Заради кохання».
09.00 Сім'я від А до Я.
09.05 Телесеріал «Патрульна служба». Ситуація.
09.15 Худ. фільм «31 червня». 2 серія.
10.30 Мультфільм «Вінні-Пух».
11.10 Вчасно.
11.30 Серіал «Жінка з ароматом кави».
12.20 НЛО.
12.50 Інтерв'ю.
13.00-18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерв'ю.
18.10 Комедійний серіал «Робота».
18.35 Вгадай мелодію.
19.05 Серіал «В'єтнам, до запитання». 2 серія.
20.00 Інформаційна програма «Подорожі». «Час».
20.50 Минуле.
20.55 Прогноз погоди.
21.05 Серіал «Екстрадиція».
23.05 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.15 Нічний сеанс. Серіал «Спецпідрозділ «Пасифік»».

КАРТРК

00.05 Подорожі. Підсумки дня.
00.15 Прогноз погоди.
13.00 Анонс.
13.10 Київські новини.
13.20 Серіал «Місто, або Пригоди Сиді Чейз».
13.45 Зоряні зустрічі.
13.60 Історія однієї картини. В. Тропін.
14.45 Телевізійна «За зачиненими дверима». 2 частина.
15.15 Недільні зустрічі.
16.00 Опіски, опіски.
16.30 Солодке життя.
17.00 Серіал «Місто, або Пригоди Сиді Чейз».
17.30 За квітасним часом.

СТБ

07.00 Програма передач.
07.05 Серіал «Контрудар».
08.05 Серіал «Нанко».
09.00 «Вікна-бізнес».
09.20 «Вікна». Новини.
09.50 Телемагніт.
10.00 Дитячий серіал «Одіссей».
10.30 Анонс програм «ВІЗ-ТВ».
10.35 Муз. програма «Безжурний ранок».
12.00 ВІЗ-ТВ NON-Stop.
13.00 Муз. програма «Своя сорочка».
14.00 Муз. програма «Каприз».
15.00 Муз. програма «Безперервний хіт».
16.00 «Вікна». Новини.
16.15 Худ. фільм «Народжена революцією» 3 серія.
17.20 Телемагніт.
17.50 Серіал «Нанко».
18.45 «Вікна». Новини.
19.00 Док. серіал «Анатомія катас-троф».
20.00 «Вікна». Парламент.
21.00 «Вікна-бізнес».
21.20 Прогноз погоди.
22.10 «Вікна». Новини.
22.30 Ніннін кіно.
22.40 Худ. фільм «Необгрунтований жах».
00.00 Прогноз погоди.
00.05 Мультсеріал «Сімоні».

ІСТУ

07.00 «Роккі, Бульбінкль і їх друзі».
07.25 «Негамамоні». Мультсеріал.

07.50 Новини завідує (ТК «Гравіс»)
08.00 Бізнес в законі
08.28 Миколина погода
08.30 Економічний вісник
09.00 «Соколинне гніздо». Телесеріал
09.45 «Elite Italia». Телемагніт
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
10.30 «Elite Italia». Телемагніт
11.00 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
11.30 «Шлигуєцькі пристрасі». Комедійний телесеріал
12.00 3 x 4. Найкумедніше домашнє аше
12.30 «Elite Italia». Телемагніт
13.00 «Хмарочос». Музична програма
13.50 «Elite Italia». Телемагніт
14.00 Цікава пропозиція.
14.30 «Соколинне гніздо». Телесеріал
15.15 «Elite Italia». Телемагніт
15.30 «Негамамоні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.20 «Elite Italia». Телемагніт
17.28, 21.25, 22.58 Миколина погода
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал
18.20 Новини завідує (ТК «Гравіс»)
18.30 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
19.00 «Шлигуєцькі пристрасі». Комедійний телесеріал
19.30 «Батьки». Художній фільм
21.30 Новини завідує (ТК «Гравіс»)
22.00 «Ташини діти». Мультсеріал. Гостросюжетний телесеріал
23.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
23.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
00.30 «Повітряний вояк». Пригодницький телесеріал
01.30 Програма передач на завтра

ГРТ

05.00 Телеканал «Добрий ранок»
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.35 Новини
08.15 Т/с «В ім'я кохання»
09.15 Сімейні новини
09.50 Домашня бібліотека
10.00 Т/с «Зіркові воїни»
11.15 Телеканал «Добрий день»
12.00 Т/с «Ставка більша за життя»
13.10 М/с «Антоніо-2040»
13.55, 23.50 Програма передач
14.15 Т/с «Гаррі — синьова людина»
14.45 Шасливий випадок
15.30... До шістнадцяти і старші
16.00 Т/с «В ім'я кохання»
17.15 Т/с «Графіна де Монсоро»
18.15 Як це було. Ураган у Москві. 1998 р.
19.00 Х/ф «Вказуючий перст», с. 2
20.00 Час
20.40 Погода
20.45 Х/ф «Вона вас кохав»
22.20 Записки Гагаріна. Факти й версії
22.45 «Темні небеса» — «Місто марення», с. 4

КАНАЛ «РОСІЯ»

06.00 Доброго ранку, Росіє!
06.20 У всіх на вустах
06.35 Дорога без небезпек
06.45 Телера «Програма передач»
08.15, 23.30 Чергова частина
08.45 Товари поштою
09.10 Т/с «Міледі»
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Вісті
10.35 Т/с «Маленький бродяга»
11.30 Волоніє. Світова ліга. Фінальна серія
12.30, 00.15 Магазин на дивані
13.30 Т/с «Ангеліна»
14.25 Т/с «Багати й знамениті»
15.15 Музика, музика...
15.25 Т/с «Перші пошулунки»
16.30 Башта
17.00 М/ф «Загадка Сфінкса»
17.15 Гомеопатія та здоров'я
17.20 Х/ф «Королі й капуста», с. 2
18.30 Російський бізнес
19.40 Подорожі
19.55 «Аншлаг» представляє
20.30 Х/ф «Паспорт»
22.25 Учасник Отт з генералом Б. Громоми
00.30 Прогноз погоди

НТВ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Сьогодні вранці
06.10, 07.15 Спорт
06.15, 07.20 Погода
06.20 Градусник
06.25, 07.45, 14.20, 22.40 Сьогодні-нак
06.35 М/ф
06.45 Карданний вал
06.50, 16.25 Про запас
07.25, 17.40 Кримінал
07.35 Великий грощ
08.10 Т/с «Любові і таємниці Сансет-Бич»
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні
09.20 Вчора в «Підсумках»

09.45 Своя гра
10.15 М/ф «Легенда про злого велетня»
10.20 Док-шоу «Я та мій собака»
11.30 Старий телевізор. Х/ф «Два капітани»
13.30 Т/с «Детектив Неш Бриджес»
15.30 Т/с «Нью-Йорк. Центральний парк»
16.50 Т/с «Любов і таємниці Сансет-Бич»
18.40 Герой дня
19.00 Х/ф «Правник імператора»
20.15 Т/с «Грішні ангели» — «Любов і криві»
21.45 Т/с «Детектив Неш Бриджес»
23.20 Сьогодні опівночі
23.50 Антологія
00.35 Програма передач

ТВ 6

05.55, 12.10 День за днем
07.45, 17.20, 22.30 Дорож. патруль
08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00 ТОН-6
08.10, 22.50 Т/х, хто
08.25 БС
08.25 БС
08.50, 09.50, 14.30 Телемагазин
«Спасибі за покупки!»
09.00 Т/с «Династія-2. Сім'я Колбі», с. 3
10.10 Х/ф «Канзас»
14.10 Знак якості
20.30 Світ чудес А. Еффі
14.40 Т/с «Просто Марія», с. 5
15.30 М/с «Запаморочливі пригоди Біллі й Теда», с. 7
15.55 Т/с «Готівки чи ні», с. 20
16.25, 23.05 Диск-канал
17.30 Т/с «Грейс у вогні-2», с. 19
17.55 Т/с «Династія-2. Сім'я Колбі», с. 36
19.30 Новини дня
19.30 Т/с «Містер Бич», с. 6
20.30 У світі людей
21.00 Х/ф «Дивельське сім'я»
22.45 Шість новин дня
23.40 Т/с «Щоденник червоного черевичка»
00.05 Т/с «Грейс у вогні-2», с. 19

REN TV (РЕГІОНИ)

09.05 Т/с «Селеста»
12.00, 13.40, 22.50 Новини REN-TV
12.05 Ток-шоу Опри
12.35 Телемагазин «Нумо придбай!»
13.05 Клуб «Білий пауга»
13.45 Х/ф «Народжена революцією», с. 6
15.15 Т/с «Кохана жінка»
16.15 М/с «Ремі»
17.15 Т/с «Марення кохання»
17.55 Т/с «Селеста»
18.55 Арешт і воля
19.30 Х/ф «Мати й донька»
22.20 Ток-шоу «Третій зайвий»
23.05 Спортур'єр
23.15 Нінчій мушкетер, канал

СЕРЕДА,

14 ЛПНЯ

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!»
09.00 Анонс від УТН.
09.10 Погода в Україні та світі.
09.50, 16.25, 17.50 Національний хіт-парад.
09.55 Сім'яний лікар.
10.25 Classic-прем'єр.
11.00 УТН.
11.15 Людина і закон.
11.45 Лейби мого, хороши... П. Натко.
12.10 Спочатку було Слово.
12.45 Мультифільм.
13.00 УТН.
13.15-14.00 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім».
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Діловий канал.
16.00 Клуб Суперкіт.
16.30 Мультифільм.
17.00 УТН.
17.10 Погода в Україні та світі.
17.20 Мультисеріал «Тентен».
18.00 Ток-шоу «Же не діти».
18.30 Саме той.
19.00 УТН.
19.10 Православний календар.
19.15 «Маю честь запросити». Ян Табачник. Частина 1.
20.15 Бути жінкою.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.45 «Маю честь запросити». Ян Табачник. Частина 2.
22.50 Док. фільм «Білорезька Пуша».
23.25 Погода в Україні та світі.
23.35 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!».

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Закон є закон.
10.10 Острів скарбів.
10.40 Телетвірний канал. Д. Франко. «Робінзон Крузо». Урок французької мови. Творчість М. Лисенка.
12.00 Християнська програма.
12.15 Закон є закон.
12.20 М/с. телефільм «Образи».

13.25 Закон є закон.
13.30 Телефільм «Нескінченне око філіппі».
14.00 Реальний сектор.
14.30 Мультифільм.
14.50 Закон є закон.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Фонтан-клуб.
07.30 ТОН.
07.35 Худ. фільм «Драконів перство».
09.10 ТОН.
09.15 Серіал «Любов і таємниці Сансет Бич».
10.00-18.00 Програми УТ-2.
10.00 ТОН.
16.15 Не всі вдома.
16.50 Серіал «Морські пригоди».
17.45 Серіал «Принц із Беверлі Хіллз».
18.15 Худ. фільм «Важко бути богом». 1 серія.
19.30 ТОН.
19.50 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Пти у відриві».
21.40 «Маски в ярмі. Частина 2».
22.10 Серіал «Агентство моделей».
23.00 ТОН.
23.15 Парк автомобільного періоду.
23.45 Серіал «Поліція Нью-Йорка».

УТ-3

ІНТЕР

07.00 Від і до.
08.00 Серіал «Заради кохання».
09.00 Б. Бурда у програмі «Смачно і Олейну».
09.20 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
09.30 Серіал «Слідство веде ЗНА-ТОКІ». Справа № 15 «Пішов і не повернувся».
11.25 Планета Здоров'я.
11.55 Серіал «Жінка з ароматом кави».
12.20 Всеукраїнський конкурс анекдотів.
12.25 Інтерновини.
13.00-18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Комедійний серіал «Робота».
18.35 До 16 і старші.
19.00 Серіал «В'їтам, до запитання». 3 серія.
19.50 Національна лотерея.
20.00 Інформаційна програма «Подорожі». «Час».
20.50 Мінута.
20.55 Прогноз погоди.
21.05 Серіал «Екстрадізайн».
23.00 Програма «Насправді».
23.20 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.30 Нінчій секс. Серіал «Спецпідрозділ «Пасифік»».
00.25 Подорожі. Підсумки дня.
00.35 Прогноз погоди.

КАРТК

13.00 Анонс.
13.10 Київські новини.
13.20 Серіал «Місто, або Пригоди Сідні Чейз».
13.45 Заключний концерт фестивалю «Море друзів-96».
14.45 Історія однієї картини. В. Штенберг.
15.00 Телевізиста «За зачиненими дверима». 3 частина.
15.30 Естафета.
15.45 Пігурини.
16.05 Телестудія доволка нас.
16.35 Люди і долі. Кароліна.
17.00 Серіал «Місто, або Пригоди Сідні Чейз».
17.30 За київським часом.

СТБ

07.00 Програма передач.
07.05 «Вікна». Парламент.
08.05 Серіал «Нано».
09.00 «Вікна»-бізнес.
09.20 «Вікна». Новини.
09.50 Телемагазин.
10.00 Дитячий серіал «Одісея».
10.30 Анонс програм «BIZ-TV».
10.35 Муз. програма «Безхмарний ранок».
12.00 BIZ-TV NON-Stop.
13.00 Муз. програма «Своя сорочка».
14.00 Муз. програма «Каприз».
15.00 Муз. програма «Безперечні хіти».
16.00 «Вікна». Новини.
16.15 Худ. фільм «Народжена революцією». 4 серія.
17.20 Телемагазин.
17.50 Серіал «Нано».
18.45 «Вікна». Новини.
19.00 Док. серіал «Анатомія катастроф».
20.00 «Вікна». Парламент.
21.00 «Вікна»-бізнес.
22.00 Прогноз погоди.
21.30 «Вікна». Новини.
22.00 Новини кіно.
22.10 Худ. фільм «Мати та донька».
00.00 Прогноз погоди.
00.05 Мультисеріал «Сімоні».

ІСТУ

07.00 «Рокі, Бульбінкль і їх друзі».
07.25 «Негамовні». Мультисеріал.
07.50 Новини звідусіль (ТК «Гравіс»)
08.00 Валентин Щербачок пред-
08.28 Миколина погода

08.30 Перехрестя
09.00 «Сокілоки гніздо». Телесеріал.
09.45 «Elite Italia». Телемагазин.
10.00 «Зелені гексари». Комедійний телесеріал.
10.30 «Elite Italia». Телемагазин.
11.00 «Удерецька наука». Комедійний телесеріал.
11.30 «Шпигунські прикраси». Комедійний телесеріал.
12.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
12.30 «Elite Italia». Телемагазин.
13.00 «На всі боки» за Ольгою Котличенко.
13.25 «Elite Italia». Телемагазин.
14.00 Візит
14.30 «Сокілоки гніздо». Телесеріал.
15.15 «Elite Italia». Телемагазин.
15.30 «Негамовні». Мультисеріал.
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультисеріал.
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад.
17.20 «Elite Italia». Телемагазин.
17.28, 21.25, 22.58 Миколина погода.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.20 Новини звідусіль (ТК «Гравіс»)
18.30 «Удерецька наука». Комедійний телесеріал.
19.00 «Шпигунські прикраси». Комедійний телесеріал.
19.30 Роберт Редфорд і Сюзанн Сандерсон у художньому фільмі «Легенда неба»
21.30 Новини звідусіль (ТК «Гравіс»)
21.50 «Нав'язана Україна». Повідомлення, роз'яснення, поперед-
22.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
23.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
23.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
00.30 «Повітряний вояка». Пригодницький телесеріал
01.30 Програма передач на завтра

ГРТ

05.00 Телеканал «Доброго ранку»
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.35 Новини
08.15 Т/с «В ім'я кохання»
09.15 Каламбур
09.45 М/ф
10.00 Домашня бібліотека
10.10 Т/с «Зіркові війни»
11.15 Телеканал «Доброго дня»
12.05 Т/с «Ставка більша за життя»
13.05 М/с «Фантом-2040»
13.30 Разом
13.55, 23.50 Програма передач
14.15 Т/с «Гаррі — сінова людина»
14.45 Класна компанія
15.00 Поклик джунглів
15.30 ... До шістнадцяти та старші
16.00 Т/с «В ім'я кохання»
17.15 Т/с «Графіня де Монсоро»
18.15 Людина та закон
19.00 Х/ф «Забути убивство», ч. 1
20.00 Час
20.45 Х/ф «Процавай, поліцейський»
22.25 Аполілісис для поліції
22.50 Т/с «Темні небеса» — «Не-людська сут», с. 5

КАНАЛ «РОСІЯ»

06.00 Доброго ранку, Росіє
06.20 У всіх нас вустах
06.45 Телегра «Програма передач»
08.15, 23.15 Чергова частина
08.45 Товари — поштою
09.10 Т/с «Міледі»
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вісті
10.35 Т/с «Маленький бродяга»
11.30 Волейбол. Світова ліга. Фінальна серія
12.30, 13.30 Магазин на дивані
13.30 Т/с «Ангонелла»
14.20 Т/с «Багаті та знамениті»
15.15 Музика, музика...
15.30 Затеелефонуйте Кузі!
16.25 Бабаши
16.55 Футбол. Чемпіонат Росії.
«Торпедо» (Москва) — «Локомотив» (Москва)
19.40 Подорожі
19.55 Сам собі режисер
20.30 Х/ф «Спопад-утиманки»
22.10 Буковинський туман
00.00 Автошоу
00.45 Прогноз погоди

НТВ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Сьогодні вранці
10.07, 17.15 Спорт
16.15, 17.20 Погода
06.20 Градусник
06.25, 07.45, 14.20, 22.40 Сьогодні-ч.
06.35 М/ф
06.45 Карданний вал
06.50, 16.25 Про запас
07.25, 17.40 Криминал
07.55 Велосипед
08.10 Т/с «Любов і таємниці Сансет-Бич»
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні
09.20 Х/ф «17-13-й прохоті посади»
10.40 Середа

11.30 Старий телевізор. Х/ф «Два капітани»
13.30 Т/с «Детектив Неш Бриджес»
15.30 Т/с «Нью-Йорк. Центральний парк»
16.50 Т/с «Любов і таємниці Сансет-Бич»
18.40 Герой дня
19.00 Футбол. Чемпіонат Росії. ІКА (Москва) — «Аланія» (Владикавказ)
21.45 Т/с «Детектив Неш Бриджес»
23.20 Сьогодні опівночі
23.50 Антологія
00.35 «Футбольний клуб» представляє телекомпанію Росії. 16-й тур
01.20 Програма передач

ТВ 6

05.55, 12.10 День за днем
07.45, 17.20, 21.50 Дорож. патруль
08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00 ТОН-6
08.10, 22.10 Т/х, хто
08.25 Пальчики оближеш
08.50, 09.50, 14.20 Телемагазин
«Спасибі за покупки!»
09.00 Т/с «Династія-2. Сім'я Колбі», с. 3
10.10 Х/ф «Вогонь, лід і динаміт»
14.10 Знак якості
14.40 Т/с «Просто Марія», с. 6
15.30 М/с «Запаморочливі пригоди Біллі й Теда», с. 8
15.55 Т/с «Готівки чи ні», с. 21
16.25, 22.25 Диск-канал
17.30 Т/с «Грейс у вогні-2», с. 20
17.55 Т/с «Династія-2. Сім'я Колбі», с. 36
19.30 Новини дня
19.30 Ток-шоу. «Я сама». Як перемогти суперницю?
20.25 У світі людей
20.55 Т/с «Поклик убивць» — «Рок-вісти»
22.00 Шість новин дня
23.00 Т/с «Щоденник червоного черевичка»
23.25 Т/с «Грейс у вогні-2», с. 20

REN TV (РЕГІОНИ)

09.05 Т/с «Селеста»
12.00, 13.40, 22.45 Новини REN-TV
12.05 Муз. канал
12.35 Телемагазин «Нумо придбай!»
13.05 Пам'ятаю... Кохаю... В. Муралі
13.45 Х/ф «Народжена революцією», с. 7
15.10 Телемагазин «Гомеопатія та здоров'я»
15.15 Т/с «Кохана жінка»
16.15 М/с «Ремі»
17.15 Т/с «Марення кохання»
17.55 Т/с «Селеста»
18.55 Випадковий свідок
20.30 Х/ф «Джин без пляшки»
22.15 Ток-шоу «Третій зайвий»
22.55 Спортур'єр
23.10 Нінчій мушкетер, канал

ЧЕТВЕР,

15 ЛПНЯ

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!»
09.00 Анонс від УТН.
09.10 Погода в Україні та світі.
09.50, 16.25, 17.50 Національний хіт-парад.
09.55 Сім'яний лікар.
10.25 Classic-прем'єр.
11.00 УТН.
11.15 Людина і закон.
11.45 Лейби мого, хороши... П. Натко.
12.10 Спочатку було Слово.
12.45 Мультифільм.
13.00 УТН.
13.15-14.00 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім».
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Діловий канал.
16.05 Зірки, на сцену!
16.35 Телефільм.
17.00 УТН.
17.10 Погода в Україні та світі.
17.20 Мультисеріал «Тентен».
18.00 Захист.
18.30 Саме той.
19.00 УТН.
19.10 Православний календар.
19.20 Маленький концерт.
19.35 Подорож у міражі.
20.10 Надвечір'я.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.45 Голос чарівний твій. І. Бобул.
22.00 Досьє.
22.30 Пісенний вернісаж-98.
23.40 Погода в Україні та світі.
23.50 ТРК «Ера» представляє: «Таврійські ігри» з м. Каховки.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Телеканал «Право».
10.35 Острів скарбів. Життя і творчість Марка Твена.
11.55 Закон є закон.
12.00 Християнська програма.
12.15 Закон є закон.
12.20 Телефільм-вистава «Сільські бувалиці». 1, 2 серії.

14.25 Закон є закон.
14.30 Телефільм «Метелики високоріг».
14.50 Закон є закон.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 «Маски» в армії. Частина 2.
07.30 ТОН.
07.35 Худ. фільм «Важко бути богом». 1 серія.
08.45 ТОН.
08.50 Серіал «Любов і таємниці Сансет Бич».
10.00-16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТОН.
16.15 Не всі вдома.
16.50 Серіал «Морські пригоди».
17.45 Серіал «Принц із Беверлі Хіллз».
18.15 Худ. фільм «Важко бути богом». 2 серія.
19.30 ТОН.
19.50 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Краса».
21.30 Табу.
22.10 Серіал «Агентство моделей».
23.00 ТОН.
23.15 Найкраще з «Монологів». Є. Матвєєв.
23.45 Серіал «Поліція Нью-Йорка».

УТ-3

ІНТЕР

07.00 Від і до.
08.00 Серіал «Заради кохання».
09.00 Сім'я від А до Я.
09.05 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
09.15 Худ. фільм «Ми, що нижче хмар».
10.30 Мультифільм «Миша та верблюд».
10.40 Прокінься і співай!
11.30 Серіал «Жінка з ароматом кави».
12.20 Життя серед життя.
12.50 Інтерновини.
13.00 - 18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Комедійний серіал «Робота».
18.35 Худ. фільм «Маєстро злодії».
20.00 Інформаційна програма «Подорожі». «Час».
20.50 Мінута.
20.55 Прогноз погоди.
21.05 Худ. фільм «Дядько».
22.35 Спецшпигунські програми «Обличчя світу» з О. Ткаченко. Герхард Шрöder.
23.05 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.20 Нінчій секс. Серіал «Спецпідрозділ «Пасифік»».
00.10 Подорожі. Підсумки дня.
00.20 Прогноз погоди.

КАРТК

13.00 Анонс.
13.05 Київські новини.
13.15 Серіал «Місто, або Пригоди Сідні Чейз».
13.40 Зоряні зустрічі.
14.25 Дев'яте місто над Стиром.
14.45 Телевізиста «За зачиненими дверима». 4 частина.
15.20 Родом з України. Е. Бистрицька. 2 частина.
15.50 Острів скарбів.
16.20 Аграрна панорама Київщини.
16.50 Ліки майбутнього.
17.00 Серіал «Місто, або Пригоди Сідні Чейз».
17.30 За київським часом.

СТБ

07.00 Програма передач.
07.05 «Вікна». Парламент.
08.05 Серіал «Нано».
09.00 «Вікна»-бізнес.
09.20 «Вікна». Новини.
09.50 Телемагазин.
10.00 Дитячий серіал «Одісея».
10.30 Анонс програм «BIZ-TV».
10.35 Муз. програма «Безхмарний ранок».
12.00 BIZ-TV NON-Stop.
13.00 Муз. програма «Своя сорочка».
14.00 Муз. програма «Каприз».
15.00 Муз. програма «Безперечні хіти».
16.00 «Вікна». Новини.
16.15 Телемагазин.
16.30 Худ. фільм «Народжена революцією». 5 серія.
17.20 Телемагазин.
17.50 Серіал «Нано».
18.45 «Вікна». Новини.
19.00 Док. серіал «Анатомія катастроф».
20.00 «Вікна». Парламент.
21.00 «Вікна»-бізнес.
21.20 Прогноз погоди.
21.30 «Вікна». Новини.
22.00 Новини кіно.
22.10 Худ. фільм «Джин без пляшки».
23.50 Прогноз погоди.
23.55 Мультисеріал «Сімоні».

ІСТУ

07.00 «Рокі, Бульбінкль і їх друзі».
07.25 «Негамовні». Мультисеріал.
07.50 Новини звідусіль (ТК «Гравіс»)
08.00 Мистецький канал «Територія А». Музичний тижневик
08.28 Миколина погода

08.30 Час «Ч». Військовий тележурнал.
09.00 «Сокіл» гніздо. Телесеріал.
09.45 «Elite Italia». Телемагазин.
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал.
10.30 «Elite Italia». Телемагазин.
11.00 «Чудернаська наука». Комедійний телесеріал.
11.30 «Шлигує пристрасті». Комедійний телесеріал.
12.00 3 х 4. Накумедні домашні.
12.30 «Elite Italia». Телемагазин.
13.00 Разом з Вами. Розважальна програма.
13.50 «Elite Italia». Телемагазин.
14.00 Молний час у танці.
14.30 «Сокіл» гніздо. Телесеріал.
15.15 «Elite Italia». Телемагазин.
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал.
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад.
17.20 «Elite Italia». Телемагазин.
17.28, 21.25, 22.58 Миколина погада.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.20 Новини відзвілює (ТК «Гравіс»).
18.30 «Чудернаська наука». Комедійний телесеріал.
19.00 «Шлигує пристрасті». Комедійний телесеріал.
19.30 Мелані Гріфін у художньому фільмі «Віна на бововому полі».
21.30 Новини відзвілює (ТК «Гравіс»).
22.00 «Темніші Нью-Йорк». Гострожиттєвий телесеріал.
23.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і вона».
23.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад.
00.30 «Повітряний вояк». Пригодницький телесеріал.
01.30 Програма передач на завтра

ГРТ
05.00 Телеканал «Добрий ранок».
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 00.15 Новини.
08.15 Т/с «В ім'я кохання».
09.15 Джентльмен у шахи.
09.45 «Ім'я людини». Комедійна.
10.05 Домашня бібліотека.
10.55 Т/с «Зоряні війни».
11.15 Телеканал «Добрий день».
12.05 Т/с «Ставка більша за життя».
13.10 М/с «Фантом-2040».
13.30 Разом.
13.55, 00.25 Програма передач.
14.15 Т/с «Гаррі — снігова людина».
14.45 Можливо все!
15.30 Вулиця Сезам.
16.00 ... До шістнадцяти та старше.
16.30 Т/с «В ім'я кохання».
17.15 Т/с «Графіна де Монсоро».
18.15 В пошуках втраченого. П.
19.00 Х/ф «Забуте убивство», с. 2.
20.00 Погода.
20.45 Х/ф «А чи був Каротин?», с. 1, 2.
23.25 Т/с «Темні небеса» — «Стародавнє майбутнє», с. 6.

Канал «Росія»
06.00 Добрий ранок, Росія.
06.20 У хвіст на вустах.
06.45 Телегра «Програма передач».
08.15, 22.45 Чергова частина.
08.45 Товари — поштою.
09.10 Т/с «Міледі».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вісті.
10.35 Т/с «Маленький бродяга».
11.30 Вольєрбол. Світова ліга. Фінальна серія.
12.30, 00.30 Магазин на дивані.
13.30 Т/с «Антонелла».
14.25 Т/с «Багати та знамениті».
15.15 Музика, музика...
15.25 Т/с «Перші події».
16.30 Башта.
17.00 М/ф «Жив-бух Козьмін».
17.10 Гомеопатія та здоров'я.
17.15 Х/ф «Сильва», с. 1.
18.25 Т/с «Так, пане прем'єр-міністр».
19.40 Подорожі.
19.55 Два роки.
20.45 Х/ф «Король греш».
21.15 Службове справа.
23.30 Квілевний концерт радіо «Ділова хвиля».
00.45 Прогноз погоди.

НТВ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Сьогодні вранці.
06.10, 07.15 Спорт.
06.15, 07.20 Погода.
06.20 Градусник.
06.25, 07.45, 14.20, 22.40 Сьогодні вночі.
06.35 М/ф.
06.45 Карданний вал.
06.50, 16.25 Про запас.
07.25, 17.40 Кримінал.
07.35 Великі гроші.
08.10 Т/с «Любов і таємниці Сансет-Біч».
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.
09.20 Х/ф «Гадко».

11.30 Старий телевізор. Х/ф «Два капітани».
13.30 Т/с «Детектив Неш Бриджес».
15.30 Т/с «Нью-Йорк. Центральний парк».
16.50 Т/с «Любов і таємниці Сансет-Біч».
18.40 Герой дня.
19.00 Х/ф «Наказано взяти живим».
20.30 Прогноз — репортаж. Б. Со-болев. «Феміда на розпродажу».
21.45 Т/с «Детектив Неш Бриджес».
22.50 Сьогодні.
23.50 Антропология.
00.35 Програма передач.

ТВ 6
05.55, 12.10 День за днем.
07.45, 17.20, 21.50 Дорож. патруль.
08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00 ТСН-6.
08.20, 22.10 Ті, хто.
08.25 Бі — очевидець.
08.50, 09.50, 11.40 Телемагазин «Спасибі за покупки».
09.00 Т/с «Дінастія-2. Сім'я Колбі», с. 37.
10.10 Т/с «Найтмен» — «Шкідливо для здоров'я».
10.55 Т/с «Поклик убивці» — «Роковий свисток».
14.10 Знак якості.
14.20 Телемагазин «Спасибі за покупки».
14.40 Т/с «Просто Марія», с. 7.
15.30 М/с «Запаморочливі пригоди Біллі й Теда», с. 9.
15.55 Т/с «Готів чи ні», с. 22.
16.25, 22.25 Диск-канал.
17.30 Т/с «Грейс у вогні-2», с. 21.
17.55 Т/с «Дінастія-2. Сім'я Колбі», с. 38.
19.00 Новини дня.
19.30 О. С. П. — студія.
20.25 У світі людей.
20.55 Т/с «Вавилон-5», с. 15.
22.00 Шість новин дня.
23.00 Т/с «Щоденник червоного черв'яка».
23.25 Т/с «Грейс у вогні-2», с. 21.

REN TV (РЕГІОНІ)
09.05 Т/с «Селеста».
12.00, 13.40, 23.05 Новини REN-TV.
12.05 Т/с «Альфред Хікок представляє».
13.25 Телемагазин «Нумо придбай!».
13.55 Арешт і воля.
13.45 Х/ф «Народжена революцією», с. 8.
15.10 Телемагазин «Гомеопатія та здоров'я».
15.15 Т/с «Кохана жінка».
16.15 М/с «Ремі».
17.15 Т/с «Марення кохання».
17.55 Т/с «Селеста».
18.55 Д/с «Анатомія катастрофи» — «Бурхливий потік».
20.30 Х/ф «Без прикриття».
22.35 Ток-шоу «Третій зайвий».
23.15 Сектор'єр.
23.30 Нічний муз. канал.

П'ЯТНИЦЯ, 16 ЛИПНЯ
УТ-1
06.00 Анонс.
06.05 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!» з «Таврійських ігор».
09.00 Анонс від УТН.
09.10 Погода в Україні та світі.
09.20, 12.20, 17.50 Національний хіт-парад.
09.25 Здоров'я.
10.00 Ток-шоу «Вже не діти».
10.30 Надвечір'я.
11.00 УТН.
11.15 Захист.
11.40 Зірки, на сцену!
12.10 Мультифільм.
12.25 Ток-ринг.
13.00 УТН.
13.15-14.00 Національна академія наук України. Електронна ком'ютерна газета «Все-всім».
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Діловий канал. Фінансовий огляд. Казна.
16.00 Веселі старці.
16.30 Телешоу «Наздоганяючи нас».
17.00 УТН.
17.10 Погода в Україні та світі.
17.20 Мультисеріал «Тентен».
18.00 Милосердя.
18.25 Саме то.
18.55 Футбол. Чемпіонат України. «Динамо» — «Металіст». У перерви — 19.45 УТН.
20.45 Вечірка казка.
21.45 УТН. Панорама.
22.15 Основа.
22.15 Не все так погано у нашому домі.
23.00 «Озвусь до тебе пісенько». Н. Яремчук.
23.35 Погода в Україні та світі.
23.45 ТРК «Ера» представляє: «Таврійські ігри» з с. Макових.
10.00 Телеанонс.
10.05 Людина із закон.
10.35 Пісенний верніс-98.

11.35 Закон є закон.
11.40 Християнська програма.
11.55 Худ. фільм «Круїз, або Подорож розлучення».
13.25 Викрадення. Біблію.
14.00 Закон є закон.
14.05 Док. телефільм «Тандир, арча, чагоны».
14.25 Банк ідей.
14.55 Закон є закон.
СТУДІЯ «1+1»
07.00 Табу.
07.30 ТСН.
07.40 «Імперія кіно» представляє.
Худ. фільм «Важко бути богемом», 2 серія.
08.45 ТСН.
08.50 Серіал «Любов і таємниці Сансет Біч».
10.00-16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 Не всі вдома.
17.00 Серіал «Морські пригоди».
17.50 «Імперія кіно» представляє.
Худ. фільм «Повітряний чужо-го», 22 серія.
19.30 ТСН.
19.50 «Імперія кіно» представляє.
Худ. фільм «Убий мене знову».
21.40 Серіал «Тисячоліття помсти».
22.25 Тетяно.
23.00 ТСН.
23.15 Телеманія.
00.00 Нічний кінозал представляє.
Худ. фільм «Універсальний солдат».

УТ-3
ІНТЕР
07.00 Від і до.
08.00 Серіал «Заради кохання».
08.45 Док. фільм «Ситуація».
09.00 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
09.10 Худ. фільм «Ми, що ніжне підписалися», 2 серія.
10.30 Джентльмен-шоу.
11.00 Телевізійний центр домі.
11.30 Серіал «Жінка з ароматом ка-ви».
12.15 Щоб пам'ятали. О. Ейбожен-ко.
12.50 Інтерновини.
13.00-18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Гарний настрій.
18.25 Всеукраїнський конкурс анекдотів.
19.00 Поле чудес.
19.00 Інформаційна програма «Подорожі», «Час».
20.50 Мінус.
20.55 Прогноз погоди.
21.05 Великі шикси. Коломбо у детективі «Найнебезпечніший варт».
22.25 Л. Гузєва у програмі «Жіночі історії».
23.00 N-кілометр.
23.10 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.20 Нічний сенс. Серіал «Слепидозрозділ «Пасифік»».
00.10 Про це... у серіалі «Голод».
00.40 Подорожі. Підсумки дня.
00.50 Прогноз погоди.

КАРТРК
13.00 Анонс.
13.05 Київські новини.
13.15 Серіал «Місто, або Пригоди Сідні Чейз».
13.40 Док. фільм «Сашенька».
14.30 Шлягер представляє.
15.20 Крипа.
15.50 Київські мініатюри.
16.20 Даючий доктор.
16.40 Конкурент.
17.00 Серіал «Місто, або Пригоди Сідні Чейз».
17.30 За київським часом.
СТБ
07.00 Програма передач.
07.05 «Вікна». Парламент.
08.05 Серіал «Вікна».
09.00 «Вікна»-бізнес.
09.20 «Вікна». Новини.
09.50 Телемагазин.
10.00 Детичерський «Одіссей».
10.30 Анонс програм «BIZ-TV».
10.35 Муз. програма «Безмаркний ранок».
12.00 BIZ-TV Non-Stop.
13.00 Муз. програма «Своя сорочка».
14.00 Муз. програма «Каприз».
15.00 Муз. програма «Безперечні кт».
16.00 «Вікна». Новини.
16.15 Худ. фільм «Народжена революцією», 6 серія.
17.30 Телемагазин.
17.50 Серіал «Нано».
18.45 «Вікна». Новини.
19.00 Док. серіал «Анатомія катастрофи».
20.00 «Вікна». Парламент.
21.00 Док. фільм «Найгучіші злочини XX століття».
21.30 «Вікна». Новини.
22.00 Новини кіно.
22.10 Худ. фільм «Змія».
00.25 Прогноз погоди.
00.30 Мультисеріал «Сімсон».

ІСТУ
07.00 «Рокі, Бульварік і їх друзі».
Мультисеріал.

07.25 «Негамоєні». Мультисеріал.
07.50 Новини відзвілює (ТК «Гравіс»).
08.00 НАК «Нафтогаз України»: повідомлення, роз'яснює, поперед-жає...
08.10 Супербол.
08.33 Миколина погада.
08.35 Фант-лоу «Бінго».
09.00 «Сокіл» гніздо. Телесеріал.
09.45 «Elite Italia». Телемагазин.
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал.
10.30 «Elite Italia». Телемагазин.
11.00 «Чудернаська наука». Комедійний телесеріал.
11.30 «Шлигує пристрасті». Комедійний телесеріал.
12.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і вона».
13.00 «Elite Italia». Телемагазин.
13.30 Шлягер, бо шлягер.
13.50 «Elite Italia». Телемагазин.
14.00 Вірші.
14.30 «Сокіл» гніздо. Телесеріал.
15.15 «Elite Italia». Телемагазин.
15.30 «Негамоєні». Мультисеріал.
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал.
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад.
17.20 «Elite Italia». Телемагазин.
17.28, 21.25, 22.58 Миколина погада.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.20 Новини відзвілює (ТК «Гравіс»).
18.30 «Чудернаська наука». Комедійний телесеріал.
19.00 «Шлигує пристрасті». Комедійний телесеріал.
19.30 Чеві Чеїз у художньому фільмі «Флетч живий».
21.30 Новини відзвілює (ТК «Гравіс»).
22.00 «Темніші Нью-Йорк». Гострожиттєвий телесеріал.
23.00 Бізнес в законі.
23.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад.
00.30 «Повітряний вояк». Пригодницький телесеріал.
01.30 Програма передач на завтра

ГРТ
05.00 Телеканал «Добрий ранок».
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 00.35 Новини.
08.15 Т/с «В ім'я кохання».
09.15 Маск-шоу.
09.40 Смак.
10.00 Т/с «Зоряні війни».
11.15 Телеканал «Добрий день».
12.05 Т/с «Ставка більша за життя».
13.10 М/с «Фантом-2040».
13.30 Разом.
13.55, 00.50 Програма передач.
14.15 Х/ф «Юнга зі шхуни «Колумб»».
15.30 ... До шістнадцяти та старше.
16.00 Т/с «В ім'я кохання».
17.15 Т/с «Графіна де Монсоро».
18.20 Д/с «Знайти й ліквідувати».
Спроба військових будувальників. 1955 р.
18.45 Ералаш.
19.00 Поле чудес.
20.00 Час.
20.40 Погода.
20.45 Х/ф «Найнебезпечніший матч».
22.10 Пісня-99.
22.55 Х/ф «Особливості хлостяцької вчирки».

Канал «Росія»
06.00 Добрий ранок, Росія.
06.20 У хвіст на вустах.
06.45 Телегра «Програма передач».
07.15 Тисяч і один день.
08.15, 23.15 Чергова частина.
08.45 Товари — поштою.
09.10 Т/с «Міледі».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вісті.
10.35 Т/с «Маленький бродяга».
11.30 Моя сім'я.
12.30, 01.50 Магазин на дивані.
13.30 Т/с «Антонелла».
14.20 Т/с «Багати та знамениті».
15.15 Музика, музика...
15.25 Т/с «Перші події».
16.30 Башта.
16.55 Гомеопатія й здоров'я.
17.00 Х/ф «Сильва», с. 2.
18.25 Т/с «Так, пане прем'єр-міністр».
19.40 Подорожі.
19.55 «Аншлаг» й КЮ.
21.00 Муз. ринг — нове покоління.
22.40 Подум д'арт.
00.00 Х/ф «Шаленчик Лючано».
02.05 Прогноз погоди.

НТВ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Сьогодні вранці.
06.10, 07.15 Спорт.
06.15, 07.20 Погода.
06.20 Градусник.
06.25, 07.45, 14.20 Сьогодні вночі.
06.35 М/ф.
06.45 Карданний вал.
06.50, 16.30 Про запас.
07.25, 17.40 Кримінал.
07.35 Великі гроші.
08.10 Т/с «Любов і таємниці Сансет-Біч».
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.

09.20 Х/ф «Наказано взяти живим».
10.50 М/ф «Дім, який побудував Джек».
11.30 Старий телевізор. Х/ф «Два капітани».
13.30 Т/с «Детектив Неш Бриджес».
15.30 Т/с «Нью-Йорк. Центральний парк».
16.55 Футбольний клуб.
18.40 Герой дня.
19.00 Х/ф «Велика сім'я».
21.45 Кримінальна Росія. Помилка клера.
22.15 Х/ф «Помста жінки».
00.30 Програма передач.

ТВ 6
05.55, 12.10 День за днем.
07.45, 17.20, 22.45 Дорож. патруль.
08.00 ТСН.
08.10, 23.10 Ті, хто.
08.25 СВ-шоу.
08.50, 09.50, 14.20 Телемагазин «Спасибі за покупки».
09.00 Т/с «Дінастія-2. Сім'я Колбі», с. 38.
10.10 Наша музика на «Кінотаврі».
11.10 Т/с «Вавилон-5», с. 15.
11.40 Знак якості.
12.40 Т/с «Просто Марія», с. 8.
15.30 М/с «Запаморочливі пригоди Біллі й Теда», с. 10.
15.55 Т/с «Готів чи ні», с. 23.
16.25 Диск-канал.
17.30 Х/ф «Грейс у вогні-2», с. 22.
17.55 Т/с «Дінастія-2. Сім'я Колбі».
19.00 Новини дня.
19.30 Скандаль тижня.
19.55 Обоз.
20.55 Х/ф «Крадіжка 10 000 доларів».
22.55 Шість новин дня.
23.25 Радіохіт.
00.30 Т/с «Грейс у вогні-2», с. 22.

REN TV (РЕГІОНІ)
09.05 Т/с «Селеста».
12.00, 13.40, 23.05 Новини REN-TV.
12.05 Т/с «Альфред Хікок представляє».
13.25 Телемагазин «Нумо придбай!».
13.05 Д/с «Анатомія катастрофи» — «Бурхливий потік».
14.55 Х/ф «Крадіжка революції», с. 9.
15.15 Т/с «Кохана жінка».
16.15 М/с «Ремі».
17.15 Т/с «Марення кохання».
17.55 Т/с «Селеста».
18.55 Вісвікова таємниця.
20.30 Х/ф «Хороша людина в Африці».
22.20 Ток-шоу «Третій зайвий».
23.05 Х/ф «Брудна справа».

СУБОТА, 17 ЛИПНЯ
УТ-1
07.30 Анонс.
07.35 ТРК «Ера» представляє.
09.20, 15.50 Національний хіт-парад.
11.00 УТН.
11.10 Православний календар.
11.20 Національний хіт-парад. Хіт-журнал.
11.45 Худ. телефільм «Чехарда».
13.00 Док. серіал «Хроніки дикої Африки».
13.25 Розслабтесь, ви в ефірі...
14.00 Здорові люди.
14.30 Оранта. Свято-Успенська Києво-Печерська лавра.
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.20 Моя справа.
16.00 Досьє.
16.30 Classic-прем'єр.
17.00 Погода в Україні та світі.
17.10 Зі скарбниці світової музичної культури. Дж. Верді. «Реквєм».
18.30 Панорама успіху.
19.00 Погляд у світ. Огляд міжнародних подій.
19.35 «Обрани часом». Колесни. часті джа.
20.15 Пісні на вірші Д. Луценка.
20.40 Вечірка казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.45 Худ. фільм «Світ за очі». 2 серія.
23.35 Погода в Україні та світі.
23.45 ТРК «Ера» представляє: «Таврійські ігри» з с. Макових.
УТ-2
10.00 Телеанонс.
10.05 Закон є закон.
10.10 Молодіжний канал.
11.10 Закон є закон.
11.15 Україна аграрна.
11.35 Закон є закон.
11.40 Християнська програма.
11.55 Док. фільм «Київські літа Миколи Бердяєва».
12.15 Музична пошта.
12.45 Мультифільм.
12.55 Закон є закон.
13.00 Спортивний канал.
СТУДІЯ «1+1»
07.00 Парк автомобільного періоду.

ТЕЛЕБАЧЕННЯ

07.40 Як стати зіркою.
08.15 Мультисеріал «Пригоди Соні-Бон».
08.40 Серіал «Брати Гарді».
09.10 Серіал «Нові пригоди Робін Гуда».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Блок громадського телебачення.
15.00 Вікно в Америку.
15.30 Програма «Метрополітен».
15.40 Серіал «Пригоди Бріско Каунті-молодішого».
16.30 Серіал «Ксена — принцеса-воїн».
17.20 Як стати зіркою.
17.50 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Викрадений». 1 серія.
19.30 ТСН.
19.50 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Великий каньйон».
22.10 Серіал «Юкер — техаський рейнджер».
23.00 Аргумент кіно представляє. Худ. фільм «Особисте життя Генріка VIII».

ІНТЕР

09.00 «Інтер»-анонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.10 Дітвора.
09.40 Інформативна програма «Не час».
09.55 Ранкова зірка.
10.40 Ранкова пошта.
11.15 НТЮ.
11.45 Смак.
12.05 Річковий балзам на душу. Г. Явниський.
12.35 Телевізійний центр моди.
13.05 Життя серед життя.
14.00 Золоті сторінки українського футболу. Володимир Трошин.
14.15 Серіал «Світ пригоди».
15.15 До 200-річчя О. С. Пушкіна. «200 років потому: знову на південь». Частина 13.
15.25 Серіал «Останнє літо дитинства». 2 серія.
16.40 Худ. фільм «Слуги диявола».
18.10 Худ. фільм «Бий першим, Фредді!».
19.50 Національна лотерея.
20.00 Інформаційна програма «Подорожі». «Час».
21.00 Прогноз погоди.
21.10 Гарний настрій. «Елка і корейці».
21.20 «Аж, анекдот, анекдот...».
21.55 Пліска-99.
22.50 Худ. фільм «Птаха».
01.00 Прогноз погоди.

КАРТК

08.00 За кімнатним часом.
08.30 Автографі

СТБ

08.00 Програма передач.
08.05 Програми «Biz-TV».
10.00 Дитячий серіал «Мауглі».
10.30 Дод. серіал «Мак і Матлі. У світ пригоди».
11.00 Дод. серіал «Згадаймо спортивні роки». 1 серія.
11.35 Телемагазин.
12.05 Серіал «Гаванська мітка».
13.00 Біз-прогноз.
13.10 Біз-парад.
14.00 Біз-сюрприз.
15.00 Худ. фільм «Знищення зла».
17.30 «Нам ітам'яо... люблю...». Ванно Мурдзі.
18.00 Мюз. програма «Імпреза».
18.30 Серіал «FX-люзія бивства».
19.30 Розважальна програма «Ой!».
20.00 Серіал «Секретні матеріали».
21.00 Дитячий цирк «Монті Пайтон».
21.30 Фільм на замовлення: бойовий «Універсальний солдат», сентиментальна комедія «Напівлиця шляху», психологічна драма «Битва бажань».
23.30 Прогноз погоди.
23.35 Худ. фільм «Брудна справа».

ІСТУ

07.00 Разом з Вами. Розважальна програма.
08.00 Документальний серіал «Остання адреса».
08.25 Міноліна погода.
08.30 Економічний вісник.
09.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео.
09.30 «Слов'янський базар» представляє...
10.00 Візит.
10.30 Бізнес в законі.
11.00 Фант-лото «Бінго».
11.25 «На всі боки» з Ольгою Котлячук (Приват-TV).
11.50 «Elite Italia». Телемагазин.
12.00 Перехрестя.
12.30 «Elite Italia». Телемагазин.
13.00 Спортивний тижневик.
13.50 «Elite Italia». Телемагазин.
14.00 Валентин Шербаков представляє...
14.30 Супербол.
15.00 «Роккі, Бульвінкль і їх друзі».
15.30 «Мандрівний лисар». Гостро-сюжетний телесеріал.
16.15 «Elite Italia». Телемагазин.
16.30 «Вір світів». Пригодницький телесеріал.
17.15 «Elite Italia». Телемагазин.

17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.20 НАК «Нафтогаз України»: повідомлення, роз'яснює, попердає...
18.30 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал.
19.00 Модний час.
19.30 Цікава пропозиція.
20.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео.
20.30 «Пекло на колесах». Художній фільм.
22.30 «Хмарочос». Музична програма.
23.30 «Алкатрас. Справжня історія». Художній фільм. 1 серія.
01.15 Програма передач на завтра

ГРТ

07.00 Х/ф «Слуги диявола».
08.00 Слово пастиря. Митрополит Кирил.
08.45 Докладна бібліотека.
09.00, 14.00, 17.00 Новини.
09.15 100%
09.45 Ранкова пошта.
10.20 Каламбур.
10.50 Смак.
11.10 Повернення Третяковки. Історія одного шедевра.
11.30 А. Гордон. Зібрання помилкових думок. Тунгусський експеримент.
12.00 Х/ф «Процання слов'янки».
13.25 Цивілізація.
13.55-15.35 Програма передач.
14.15 Т/с «Мамо, це я!».
14.45 У світі тварин.
15.25 Саговний футбол на О.Т.
Найкращі матчі чемпіонату світу 1998 р.

17.15 Тіма.
18.00 Єралаш.
18.10 Х/ф «Бий першим, Фредді!».
20.00 Час.
20.45 Погода.
22.30 Х/ф «Секретні матеріали».
22.55 Х/ф «Птаха».
07.00 М/ф «Маленька чаклунка».
07.25 Волшебні. Сайтова ліга. Фаніальна серія.
08.25 Прогноз погоди.
08.30 М/ф «Кошеня на ім'я Гав».
09.00 Добрий ранок, країно!
09.35 Сам собі режисер.
10.05 Сто до одного.
10.50 Любів з першого погляду.
11.15 Золоті ключі.
11.30 Хоросний новини.
11.45 М/ф «Архангельські новели».
12.05 Т/с «Тарзан. Історія пригоди» — «Тарзан та махари».
13.00, 19.00 Візит.
13.30 Д/ф «Сонм білих князів».
15.15 Х/ф «Справжній собака».
15.45 «Спайдер», «Зелений світ».
16.00 Ураїська церемонія вручення премії «Профі-02» найкращим співробітникам правоохорончих органів Росії.
17.00 Моя сім'я.
18.00 Стара квартира. Рік 1989-й, ч. 2.
19.30 Два кроки в крижану безодню.
20.05 Х/ф «Забудься».
22.00 Х/ф «Страшна історія».
23.40 Швидкість.
23.55 Гарна десятка.
00.50 Прогноз погоди.

НТВ

07.00, 09.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.
07.15 Х/ф «Небо Москви».
08.40 Старий телесеріал «Філіп».
09.15 Кримінал. Широкоребра з'являються.
09.40 Ваша справа.
10.20 Т/с «Ніде я ніколи».
11.25 Про запас.
11.45 Своя гра.
12.15 Х/ф «Фонтан».
14.05 Суд триває. Справа про незаконне усиновлення.
15.30 Т/с «Вона написала убивство».
16.30 Антропологи.
17.20 Дог-шоу «Я та мій собака».
18.45 Х/ф «Поліцейська академія».

20.30 Разом.
21.45 Х/ф «Вільне падіння».
23.30 Ток-шоу «Про це».
01.00 Програма передач.
07.00 Програма передач.
07.05, 21.50 Дорож. патруль.
07.20 «На всі боки» з Ольгою Котлячук — «Мандрівний братик та сестричка».
07.45 Т/с «Марко Поло», с. 6.
08.35 Т/с «Робін Гуд», с. 13.
08.35 Горішки.
09.55 Д/с «Подорожі з Національним географічним товариством» — «У пошуках великих мавп».
10.50 Дод.-канал.
11.20, 15.50 Телемагазин «Спасибі за покупки!».
11.35 Моє кино.
13.15 Нью-Йорк, Нью-Йорк.
13.40 Це... Жиринський.
14.10 Х/ф «Пляш Казань».
16.05 Т/с «Фліппер-3», с. 5.

ТВ 6

07.00 Програма передач.
07.05, 21.50 Дорож. патруль.
07.20 «На всі боки» з Ольгою Котлячук — «Мандрівний братик та сестричка».
07.45 Т/с «Марко Поло», с. 6.
08.35 Т/с «Робін Гуд», с. 13.
08.35 Горішки.
09.55 Д/с «Подорожі з Національним географічним товариством» — «У пошуках великих мавп».
10.50 Дод.-канал.
11.20, 15.50 Телемагазин «Спасибі за покупки!».
11.35 Моє кино.
13.15 Нью-Йорк, Нью-Йорк.
13.40 Це... Жиринський.
14.10 Х/ф «Пляш Казань».
16.05 Т/с «Фліппер-3», с. 5.

16.50 Любіш — дивись. Відеокліпи.
17.00 Пейзаж перед битвою.
17.30 Дорож. патруль. Розслідування.
17.45 Т/с «Найтмен» — «Попутник».
18.30 СВ-шоу.
19.05 Х/ф «Віват, гардемарины!», с. 1, 2.
21.25 Ті, що.
22.05 Шість новин дня.
22.10 Зоряна ніч.
22.45 Плейбой.

REN TV (РЕГІОНИ)

09.00 Т/с «Селеста».
10.30 Х/ф «Хороша людина в Афін».
12.30 Ток-шоу «Акватерія Z». На зовнішньому.
13.00 Т/с «Шістьнадцятіріччя».
13.30 Четверта влада.
14.00 Х/ф «Кровопролитна сутність».
17.15 Т/с «Пляж (Рятувальники Малайбу)».
18.15 1/52.
18.15 Т/с «Селеста».
20.30 Т/с «Двадцять років тому».
21.30 Х/ф «Білий пауга».
22.05 П'ять вечорів із В. Співаковим, вечір 1.
23.05 Х/ф «Ніза».

НЕДІЛЯ, 18 ЛПНЯ

07.30 Анонс.
07.35 ТРК «Ера» представляє.
09.20 Погода в Україні та світі.
09.30 Українське спортлото.
09.35 Селі і люди.
10.10 Шоу самостійного холостяка.
10.40 Телешоу.
11.00 УТН.
11.15, 14.00 Національний хіт-парад.
11.20 «Футе Артеку». Частина 3.
12.15 Служу Україні!
12.50 Сімийний лікар.
13.25 Відкриваємо Біблію.
14.05 Телемагазин «Шерлок Холмс».
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Національний хіт-парад. Хіт-99.
15.50 Мультифільм на замовлення.
16.50 Перехрестя.
17.20 Погода в Україні та світі.
17.30 Діалог зі Сніжком.
18.55 Мультифільм-опера «Рігелет».
18.35 Сто чудес світу.
19.00 УТН.
19.10 Православний календар.
19.15 Співокині полами України.
19.50 Формула кохання. Розважальна програма.
20.00 Вечірка казаків.
21.00 Сім днів.
22.00 Пісенний вернісаж-98.
22.50 Філіппинська Кличка за званням інтернаціонального чемпіона.
23.50 Погода в Україні та світі.

08.00 ТРК «Ера» представляє: «Татарські ігри» з м. Каховки.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Закон є закон.
10.10 Відкрита азія.
10.30 Закон є закон.
10.35 Пісенний вернісаж-98.
11.35 Закон є закон.
11.40 Християнська програма.
11.55 Закон є закон.
12.00 Спортивний канал.
13.00 Всеукраїнський огляд народної творчості. «В сім'ї вольний, новий» (Київська обл.).

СТУДІА 1+1

07.00 Худ. фільм «Родичи».
08.15 Серіал «Брати Гарді».
09.10 Серіал «Нові пригоди Робін Гуда».
10.00-15.00 Програми УТ-2.
15.00 Найкраще з «Моніторингу». С. Матвеев.
15.30 Програма «Бібліоман».
15.40 Серіал «Пригоди Бріско Каунті-молодшого».
16.30 Прем'єра серіалу «Поліцейський».
17.20 СВ-2000.
17.50 Худ. фільм «Викрадений», 2 серія.
19.30 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Міністр-2: судний день».
22.10 Шоу «Містер Біл — поліцейський».
22.50 «Еллітент» — нескретні матеріали.
23.30 Своє кино. Худ. фільм «Адреса вашого дому».

УТ-3

09.00 «Інтер»-анонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.10 Дітей. Оповідки про казки.
09.30 Прокінься і співай!
10.20 Як-енд.
10.50 Б. Бурда в програмі «Смачно з Олейною».

11.10 Доки всі вдома.
11.45 Караоке на майдані.
12.15 Мультифільм під їзд.
12.30 Мелорама.
13.00 Південна одиссея команди Кусто. «Привид морської черепахи».
13.55 Мультифільм «Алі-Баба та 40 розбійників».
14.25 Сміхланорама.
15.00 До 200-річчя О. С. Пушкіна. «200 років потому: знову на південь». Частина 14.
15.10 Брей-ринг.
16.05 Серіал «Останнє літо дитинства». 3 серія. Залучаю.
17.20 Серіал «Білдство вуду ЗНАТОКИ». Справа № 16 «3 життя фрукти». 1, 2 серії.
20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подорожі тижня».
20.40 Прогноз погоди.
20.50 Джентльмен-шоу.
21.25 Худ. фільм «Російська співкачка».
23.30 Запрошує концертна студія «Останкіно». О. Ширіндіт.
00.30 Прогноз погоди.

КАРТК

08.00 Дитяча програма «Еколо».
08.15 Екологічний фільм «Водні війни».

СТБ

08.00 Програма передач.
08.05 Анонс програм «Biz-TV».
08.10 Мюз. програма «Безхмарний ранок».
09.00 Програма «Акватерія-Z».
09.05 Телемагазин.
10.00 Дитячий серіал «Мауглі».
10.30 Х/ф «Білий пауга».
11.00 Кіноказка «Попелюшка».
12.30 Телемагазин.
13.00 Мюз. програма «Безперечні кіт».
14.00 Мюз. програма «1+1+1».
14.30 Мюз. програма «Безперечні кіт».
15.00 Телемагазин.
15.35 Худ. фільм «Парижський експрес».
17.00 «Вікна»-спорт.
17.30 Прогноз погоди.
17.50 Худ. фільм «Без прикриття».
19.30 «Візити»-свідок.
20.00 «Право обирати».
21.00 Повітряний цирк «Монті Пайтон».
21.30 Серіал «Гаванська мітка».
22.30 Серіал «Майк Чаммер — приватний детектив».
23.30 Програма для мисливців «Ні пуху ні пера».

ІСТУ

07.00 «Хмарочос». Музична програма.
08.00 Це твій день!
08.30 Візит.
08.30 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео.
09.30 «Слов'янський базар» представляє...
10.00 Канал мистецтв «Територія А».
10.30 Стиль і інтер'єр.
11.00 Шлягер, бо шлягер.
11.50 «Elite Italia». Телемагазин.
12.00 Вітражі.
12.30 «Elite Italia». Телемагазин.
13.00 Модний час.
13.30 «На всі боки» з Ольгою Котлячук (Приват-TV).
13.50 «Elite Italia». Телемагазин.
14.00 Цікава пропозиція.
14.30 Час «Ч». Військовий тележурнал.
15.00 «Роккі, Бульвінкль і їх друзі».
15.30 «Мандрівний лисар». Гостро-сюжетний телесеріал.
16.15 «Elite Italia». Телемагазин.
16.30 «Вір світів». Пригодницький телесеріал.
17.15 «Elite Italia». Телемагазин.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.30 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал.
19.00 «Візит». Фантастичний телесеріал.
20.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео.
20.30 Фрэнк Лангелла і Лоуренс Олів'є у художньому фільмі «Дракула 79».
22.30 Разом з Вами. Розважальна програма.
23.30 «Алкатрас. Справжня історія». Художній фільм. 2 серія.
01.15 Програма передач на завтра

ГРТ

07.00 М/ф «Мурашка-хвалюка».
07.15 Х/ф «Іноземка».
08.30 М/ф «Русалонка».
09.00, 14.00 Новини.
09.15 Неподорожні нотатки Д. Кривоша.
09.30 Поки всі вдома.
10.05 Ранкова зірка.
10.55 Армійський магазин.
11.30 Рай, тармощі любви!
12.00 Сельський базар.
12.30 Д/с «Усі подорожі команди Кусто» — «Привид морської черепахи».
13.25 Сміхланорама.

14.15 Здоров'я.
14.45 Клуб мандрівників.
15.35 М/с «Тіом і Пумба».
16.00 М/с «Аладін».
16.30 Колесо історії.
17.15 Єралаш.
17.30 Запрошує Концертна студія «Останкіно». О. Ширіндіт.
18.30 Х/ф «Геній», ч. 1.
20.00 Час.
20.30 Погода.
20.35 Х/ф «Геній», ч. 2.
22.00 Футбольний огляд.
23.00 Абажур. З. Бистрицька.
23.50 Т/с «Золоті роки Стівена Кінга».

КАНАЛ «РОСІЯ»

07.00 М/ф «Наймичка гном».
07.30 Служу Вітчизні!
08.00 Сільські вісті.
08.25 Прогноз погоди.
08.50 Пошта РТР.
09.00 Єралаш.
09.30 «Аншлап і К».
10.25 Вустами немовляти.
11.00 Російське логі.
11.40 Світ кини.
11.55 М/ф «Будь собі пес».
12.05 Т/с «Тарзан. Історія пригоди» — «Тарзан та мисливець з цирку».
13.00 Візит.
13.30 Федерация.
14.10 Ток-шоу «На здоров'я!».
15.05 Т/с «Закон і порядок».
16.00 Діалоги про тварин.
17.00 Х/ф «Стрімка та сексуальна».
18.00 «Візити»-свідок.
20.00 Х/ф «Востанне, коли я бачив Париж».
22.15 Перехрестя київське кіно, ч. 2.
23.10 Червова частина.
23.40 Болельщик. Сайтова ліга. Фінал.

НТВ

07.00, 09.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.
07.15 Х/ф «Машенька».
08.30 М/ф «Чудеса в решітці».
08.40 Старий телесеріал «Філіп».
09.15 Х/ф «Олександр маленький».
11.20 Великі гроші.
11.45 М/ф «Пограбування за...».
12.10 Х/ф «Гаряче серце».
15.30 Професія — репортер. Б. Соболєв. «Феміда на розпородажу».
15.45 Т/с «Вона написала убивство».
16.35 Д/с «Невідомої війни», ф. 8.
17.30 Підсумки. Передача.
18.00 Х/ф «Око за око».
20.00 Підсумки.
21.05 Ляльки.
21.20 Т/с «Солдат удачі».
22.15 Підсумки. Нічна розмова.
22.45 Х/ф «Три коліси: червоний».

ТВ 6

07.00 Програма передач.
07.05 Дорож. патруль.
07.20 М/ф «Мавпочка та грабінки».
07.30 Дод. серіал «На всі боки» з Ольгою Котлячук.
07.45 Т/с «Марко Поло», с. 7.
08.35 Т/с «Робін Гуд», с. 14.
09.25 Диск-канал.
10.00 Поліцейський обличчя.
11.00 Шанс.
11.30 Нові новини тижня.
11.25, 13.55 Телемагазин «Спасибі за покупки».
11.40 Х/ф «Небесні ластівки», с. 1, 2.
14.10 М/ф «Будь собі пес», «Карлсон повернувся», «Що то за тата?».
14.55 Зірки про зірок. К. Лель.
15.20, 16.25 Любіш — дивись. Відеокліпи.
15.35 Знак якості.
16.35 Катастрофи тижня.
17.30 Дорож. патруль. Зведення за тижнем.
17.50 Біс.
18.20 Ви — очевидець.
18.55 Огляд.
19.55 Х/ф «Чоловік за роботою».
21.40 Наша музика. «Машинна ча-су».
22.40 Х/ф «Утікачі».

REN TV (РЕГІОНИ)

09.00 Т/с «Селеста».
10.30 Світ спорту очима «Жил-де-Ві».
11.00 Т/с «Пляж (Рятувальники Малайбу)».
12.00 Х/ф «Оцеоло».
13.30 Реноме.
14.05 Х/ф «Патер».
15.50 Золота куля.
17.15 Т/с «Пляж (Рятувальники Малайбу)».
18.15 П'ята колонка.
18.30 Т/с «Секретні матеріали».
20.30 Т/с «Гаванська мітка».
21.30 Х/ф «Білий пауга».
22.05 Тележурнал і дивись. Х/ф «Місцевий репортер», «Свідок, який мовчить», «Гріх невинності».

кається в пекло

Пабло Пікассо.
Герніка,
1937 р.

ціоную згорі. Приміром, лєнінська тема. І те, що він з цією темою робив, варте уваги. В. Діброва пише: «не батькова не невіна, дочка і мас і Леніна» — ці рядки могли означати лише позашлюбну дитину, батьком якої був бездітний В. Ульянов, а матір'ю — певна «маса». Про кого тут мова — про конкретну дитину чи про абстрактно-турбацію (у ризиковано-близькому су-сістві зі словом «маса»), підрізання чи колективіза-цію? Натяк тим промовистіший, що цей вірш озгаглюнений відомими сталінськими словами про запаморочення від успіхів. Спробував би Да-лі у нас погратися в такі ігри!

У світовому контексті

У Діброви є рядки, які хочеться з насолодою прочитувати: «Травма від пологів нового століття буда такою бурхливою, що реакція мистецтва на неї не вкладалася в рамки існуючих естетичних канонів. Тому західний світ породив Еліота, Джойса, театр абсурду і романи Бекета, Росія — романи Платонова. У нашій літературі моторош-ні час промовляв «Чернігівом» та «Партія ве-де». З різних причин українська література так повністю і не вступила у ХХ сторіччя. І все ж те, що Тичина здійснив у «Чернігові», за своїми мас-штабами перебільшує літературні революції, речни-ками яких стали Бодлер, Вордсворт, Вітмен, Аполінер чи Еліот...»

Після сказаного можна трохи заспокоїтися: Ти-чина виправдав нас, грішників, перед лїцями інших народів. Діброві можна було б і не повірити, як-би він сам не був чудовим письменником.

Хто кому голову

морочив

Втім, один з вищезазначених авторів, а саме Т. Кознарський, вважає, що Тичина своїми віршами 30-х років просто «морочив голову і собі, і владі».

Зрештою, хто ж переміг у тому взаємному за-мороченні голів? Мабуть, Тичина таки перетрав владу. Але водночас — трагічно програв перед живими людьми. Бо мільйони дітей (всерйоз, без жодної іронії, і спробували б вони інакше!) му-сили завчати напам'ять оцю страшну какафонію — «всіх панів до 'дної ями, буржуїв за буржуйки, будем, будем бити!» Ці діти так зненавиділи ав-тора, що навіть вигадали власні вірші, теж непо-гані: «Краще гризти кірпичикун, ніж учить Павла Тичину!». Це непорозуміння триває й досі. Ми заворожені Тичиною й не можемо до кінця по-яснити собі це. А йому, мабуть, дуже сумно на- тім світі.

Але, як слушно зауважує Діброва, на нашому лі-тературному обрії є дещо вітніше, а саме: знайом-ство зі справжнім Тичиною у нас ще попереду.

Пошта рубрики

Що у вас лівіше серця?

Недавно у телепередачі В. Пі-ховишка «Епіцентр» один шано-ваний мною український політик говорив, що соціалістична ідея та червоний прапор мають право на легітимність у демократичній країні. Можна було б погодитися — але ця «легітимність» у нашій (навіть демократичній) країні це багаторіччя і довго боляче. І коли мені, наприклад, кажуть, що пі-сля розпаду СРСР «порвалися зв'язки» — я одразу згадую одну родинну історію. Саме про «зв'язки».

Мої батьки вчителювали на Черкащині перед війною й зби-ралися одружитися, але обереж-ний батько вирішив зробити це після армії. Отже, він пішов на Фінську війну, потім звільняв-ся, Прибалтику, потім служив на Бі-лостоцькому фронті. Почалася Вітчизняна, батько одразу потра-пив у полон і про нього не було ні слуху, ні духу. Мати залиши-лася на окупованій території. Починаючи з 1943-го, шукала батька через Червоний Хрест і аж за-вгодило, але — глухо. Батько оз-вався сам — уже після смерті Сталіна. Вияляється, він за-тримів з німецьких таборів одразу на Колиму, без права на листуван-ня. Повернувся у 56-му — тобто через 17 літ розлуки.

Перше, що вони з матір'ю з-робили (іше до того народжен-ня) — спалили всі листи, які пи-

сали одне одному наприкінці 30-х, на початку 40-х і на початку 50-х років. Знаючи, як вони вмі-ли писати, я думаю, що це були чудові документи. Але я ріс, не видаючи про ті листи. А батьки часто лягали мій собою. Тепер я розумію: лягали, бо їм, мож-ливо, не вистачало якраз отих листів молодості.

А для мене найгірше було те, що школа (та й самі батьки) ви-ховували мене в радянському ге-роїчному дусі. Але батько нічого не розповідав ні про війну, ні про Колиму. З нього не можна було брати приклад і пишатися ним. І медалі у нього не було. У нього взагалі нічого не було. Ко-ли він пішов у військкомат офор-мити пенсію і назвав номер сво-єї армії, йому відповіли: ліду, та-кої армії не існувало, забудьте. Він промовчав, а я лиш після йо-го смерті дізнався: армія — була, але вся загинула на Білостоцько-му фронті. І багато чого збагнув після смерті батьків. Збагнув, чо-му вони мовчки прощали мені мою дитячу невагу до них. Бо вони боялися за мене і берегли мене — берегли навіть ціною оті-єї моєї патріотичної зневаги до їхнього нелюдського минулого.

У мене був ще дядько. Він си-дів на Колімі у «справі СБУ» і те-ж довго не писав подому. А по-тім прийшов лист: «Рідні мої! Я вже можу повернутися, але мені

соромно, бо поки весь народ ге-роїчно бився з фашистами, я си-дів отут, серед прекрасної приро-ди, і мив золото...» Я знайшов цього листа на горішці, коли ме-ні було літ п'ятнадцять. І подум-ав: «Нарешті серед моїх розлич-ів є герой, златний красиво мисли-ті!» Але мати забрала того листа і теж спалила. Хоч вона дуже лю-била оцього свого брата, могло дядька (він, до речі, повернувся — і одразу умер).

І ось тепер, коли мені кажуть про «відновлення розірваних зв'язків», я відповідаю: гаразд, визнаю, розірвані зв'язки — це погано. Я навіть стану знову, як у дитинстві, під ваш героїчний червоний прапор. Але відновіть хоча б оці зв'язки, тільки оці — між моїми батьком та матір'ю. Бо нестерпно згадувати, як вони сварилися, спаливши молодість. Ви не можете цього зробити? Про що ж ви говорите? Ажже «зв'язки» було порвано не 1991 року, а отоді, коли моїм батькам було так страшно за мене, ненаро-дженного, що вони спалили все, що у них лишилося від любові й 17-річної розлуки. Поверніть це їм (не мені, я собі вже поверну-в) — і я примирюся навіть з вашою лівкою ідеєю, хоч лівіше серця ні-чого бути не може.

Віктор
МИХЛИК-КУЛЬБАКОВ.

Київ.

(Із щоденника Павла Тичини
30-х років)

> 1930, вересень

«Буфет... І завше дурна урочистість. І сам жрець за тарілками з стегнами, оселєдям, огірками, жрець в образі хазіяна з лядською в зубах. Мовчок. Тільки з бильярдної кімнати аритмічне клацання, лайливе прищлювання, перекокування й регіт...»

> 1932, жовтень

«... а на тому самому місці, де солов'я слуха-ли, ми з Лідою поховали Васильченка. Заросло травою, зрівняло землею, наче нічого й страш-ного нема, а просто — страшна земля».

> Без дати

«Великі ми грішники — моли́ться за нас...»

> Без дати

«І от тепер, ще починаючи з «Чернігова», а особливо, коли я побув на МТС, — реалізму пролетарського вимоги передо мною особливо стали яскраві».

> 1934, жовтень

«У здорового — свій шлях життя. А у хворо-го теж свій. Як той, так і другий скоро й без за-пінання приходять до своєї кінцевої мети».

> 1934, 12 жовтня

«Першу половину свого життя творити, а другу мовчати? Ні, я так не хотів би. Навпаки. Першу половину свого життя мовчати, а другу творити — о, це зовсім інша річ. Тоді й саме мовчання стає виправданим, творчим».

> 1934, 17 листопада

«Є люди, що не гнуться, і є люди, що й мо-лотком їх не угнеш...» На письменницьких збо-рах на повісті перевиборна кампанія, спосте-рігав...»

> 1935, червень

«Художник Salvador Dali — один з найта-лановитіших художників-сюрреалістів. Його кар-тини чиняться зараз так, як картини Пікассо. Він іспанець. Коліори його картин — незви-чайні. Він божевільний насправді, цей худож-ник. Коли він був молодий, він не знав, що та-ке гроші, він не міг перейти вулиці. В 25 років він не знав жодної жінки, хоча жінку він богот-ворив». (Запис зроблено в Парижі — Ред.)

> 1936, січень

«Сніг лежить чистий, як ідея».

> 1937, 24 березня

«... ми втрьох за одну ніч написали драма-тичний етюд, який тут же на ходу переверили щ з іншими товаришами нашої Спільн; етюд було схвалено в міськпарткомі (там був штаб), і ввечері його вже грала в бригаді ТРОМу на заводах».

> 1939, 16 липня

«Слава поста — як той курячий пупок, що в формі по кінцях перев'язаної цукерки (ми йо-го їмо у суглі)».

> Без дати

«Я бачив зору на Кремлі — червоні, рубіно-ві. Вони світилися на всі чотири кінці світу! Коли, нарешті, буря оплесків ушухула і почав від лица всіх нас українською мовою говорити Микола Бажан, я бачив, як тов. Ворошилов щоразу прихилився до тов. Сталіна і перекла-дав йому слова українськи...»

Малюнок та автограф
П. Тичини з щоденника

Водян в Золосівський ліс. У
літній літній садку свій
ета анїанка, вся у індюко
попадає. Мисля червоних! А
кріж нього впрі — синє-пресинє...
Отака оїна.

Ведучі рубрики:
Віталій АБЛЮЦОВ, Віктор ЖЕЖЕРА,
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

ВВ!

Було б що читати!

В одній із столичних урядових структур працює головним спеціалістом з інформатики унікальний чоловік, которого можна вважати ідеальним українським читачем. Звали його Анатолієм Івановичем. Він читає надзвичайно швидко: півметровий стос газет — за годину. Якусь тисячосторінкову фахову книжку — трохи довше, але потім може її переказати! Завдяки чудовій пам'яті Анатолій Іванович має унікальну здатність і до мов. Сам він про це дізнався не одразу. До нього, на Донбасі, в школі вчив німецьку, але окрім «вас іст дас» там нічого особливого не вимагали. Почалася війна, прийшли німці і виявилось, що хлопчик знає їхню мову! Коли сам служив на флоті, потрапив до секретного технічного підрозділу, де вимагалося знання англійської. За два місяці він наздогнав офіцерів, котрі до того вивчали англійську роками. Іншим разом, познайомившись з красивою івано-вірменкою, за місяць вже вільно говорив вірменською. Втім, Анатолій Іванович знає менше мов, ніж міг би знати. Він чоловік раціональний і дивиться на справу так: навіщо — коли розмовляти все одно немає з ким?

Але нас цікавить ось що: чи блискавична швидкість читання не позбавляє нашого героя простої читачого насолоди? Адже який сенс швидко ковтати хороші вірші? Але щодо цього Анатолій Іванович спокійний. Виявляється, для газет він «вмикає» одну швидкість читання, найвищу, для фахових книжок — другу, і для віршів — третю, найповільнішу. Щоб можна було милуватися, не поспішаючи.

Вл. Ілф.

Тю!

Пророк і його вітчизна

Влітку 1940-го на сцену одного з концертних залів Слов'янська вийшов тринадцятирічний хлопчик з великою віолончеллю. Хлопчик грав Сен-Санса. Звали віолончеліста Мстислав Ростоєвич. Цей виступ став дебютом музиканта. Слов'янськ мав репутацію покровителя майбутніх геніїв: саме тут свого часу довірили концерт юному Шостаковичу.

Навесні цього року місцевий краєзнавчий музей і музична школа запропонували присвоїти Ростоєвичу звання «Почесний громадянин Слов'янська». Жест, на їхню думку, цілком законний напередодні 60-річчя творчої діяльності видатного музиканта.

Але кандидатура претендента на почесне звання обговорювалася сесією міськради дові і бурливо. Депутат А.: «Він (Ростоєвич) отримав музичну освіту, став великою людиною завдяки радянській владі. І емігрував до Америки!». Депутат Б.: «Він пішов до Білого дому, відстоював так звану демократію, Союз зруйнував...». Депутат В.: «Оберемо Ростоєвича».

Поза грою

Віть-Вітько в єдиному примірнику

Поетія — це не обов'язково те, що в хрестоматії чи на вітрині книгарні. Мало того, Поетія, хоч це й трохи сумно, може існувати навіть без книговидавання (і майже без читача) — і не втрачати при цьому гідності.

Один із лишарів такої поетії — киянин Віктор Могильний. Його батько (є така родина легенда) ходив по Києву зі шматком, замотаним у німецьку окупаційну газету. Потім загинув у партизанах. А малий залишився у діда й баби на Чокотівці. Можливо, сирітські сорокові роки (та ще рік народження — 1937-й!) сформували у Віктора Миколовича принципи особистого діалогу зі світом — один на один, без свідків. У нього є рядки:

Котиса, колесо, яке відалося!
Нас тільки двоє:

я й моя мала країна.
Чи же вітрові не давнись колосам,
як ми з тобою в інший світ відізнаємось?

Так може говорити людина самотня і безстрашна.

Він починав друкуватися в періодиці у блогословених для нашої поетії 60-х, а потім на 20 літ зник з об'єкту видимої літератури. Працював до самої пенсії електромонтером на «Ленкузні». На межі 80-х — 90-х не кинувся друкувати «вірші з шухляди», як це робили тоді всі, навіть ті, хто в шухляді нічого не писав. Ні, він (під псевдонімом Віть-Вітько) несподівано видав дві книжечки чудових дитячих віршів.

Жовту кеїтку тримаю
і чекаю на трамвай.
А трамвай забувся —
трустись яблука!

Здається, ці вірші викохані на колінах, як колишуть дитину.

Псевдонім Віть-Вітько — точний і співмірний, як усе у Миколовича. Незважаючи на свої 60 з гаком, він по-хлоп'ячому маленький і художній. Правда, зовні — грізний, мов Чингісхан.

Колись, коли ще по газетах іноді друкувалися вірші, а не курси валют, він телефонував (наз на рік, не частіше, як правило, разів) і казав своїм глухуватим учирастим голосом: «Хлопці, оце ж весна, цибулька зазеленіла, редисочка...» І все! Це означало, що сьогодні він прийде, принесе «цибульки-редисочку» і шось до додому, а наприкінці приймемої й небагатослівної бесіди (можливо! а може, й ні!) мовчки покаже один-два вірші.

Він, здається, ніколи не належав до героїв самвидаву. Правда, вже за наших часів сам видав кілька чисел журналу «Український філателіст» (поштові марки для нього — теж поезія). Журнал той, наскільки нам відомо, мав серед журнальничого тиражу не більший, ніж його редактор — серед людей.

Іван ГУЛЯЙ.

Оцей
Чорнокнижник
— він і є
сам пан
Юрко
Винничук.

Читалка

Винничук дає чортів

Відбулася презентація нової й давно очікуваної книги Юрія Винничука «Легенди Львова» (видавництво «Слово», художнє оформлення Юрія Коха та Ольги Погрібно-Коха). Відомий бібліофіл Костянтин Родик назвав цей твір рівним світовому бестселеру.

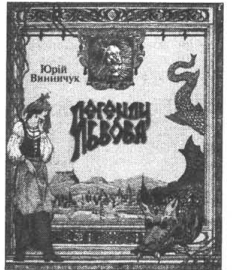
Утім, саме ім'я Винничука служить якнайкращою рекламою видання. Він — шляхетно-богемна особистість. Як дослідник літературної спадщини, причетний до видання «Срібної книги казок» та антології «Огненим змії». Він — журналіст, поет і автор кількох книг про широкого діпазону (в тім числі й іронічно-порнографічної повісті про Роксолану). Здається, активніше за Винничука в сучасній українській літературі (якщо говорити про хорошу літературу) працює хіба що Валерій Шевчук. Але Шевчук не був актором. А Винничук був — він створив знаменитий театр «Не журись!», писав для того театру тексти і грав там!

І ось — «Легенди Львова». Сам лише перелік буджує читальський апетит: легенди про короля Данила та його блязну Оленьку, про бургомистра Зиморовича (котрий був відомим поетом), про скарбі, духів, таємничих підземних мешканців, водяників, відьом, чортів. По бібліотеках довелось пошукати! Власної фантазії у Винничука, поза сумнівом, вистачило б на те, аби все це виглядало самоту! Але він залишається як письменник сам собою, успішно зберігає основу і аромат фольклорної автентичності — те, що за наших часів у світі особливо ціниться, і не лише в літературі.

Це — лише перша з цілої серії книг Винничука, які планують недовго видати «Слово». Далі будуть: книга львівського гумору, книга про легенди і традиції львівського застілля, книга кримінальних сенсацій Львова, унікальний словник львівської говірки. І, наразі, книга про львівські ресторани, кав'ярні та шинки — отам уже автор дасть собі волю, судячи з окремих пробних публікацій у періодиці!

Про вишуканість книжки годі й говорити, це треба бачити, і гляняти є на що. Скажемо лиш, що Юрко та Ольга Кохи використали в ілюстраціях до середньовічних легенд портрети героїв сучасної львівської богемії, в тім числі й портрет самого автора в образі Чорнокнижника.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

Віть-Вітько,
самотній
лицар Поетії
— грізний,
мов
Чингісхан, і
небагатослів-
ний,
як спартанець.

Тема

Добре бути пенсіонером

Один знайомий начальник зізнався, що з 18 років мріє піти на пенсію. Я поділяю це бажання відпочити від турбот. Можна сидіти на дилі біля дому. Можна залізти в годину пік у тролейбус та присоромити дівчину (або жінку, що гарно збереглася) за те, що не поступилася місцем чи просто за те, що молода. Можна десь під супермаркетом ностальгувати за радянськими чергами і, задавши свою зарплату в 120 карбованців, на яку у вас час можна було добре жити, широкі плюнути в бік мерседеса, що проїхав повз вас... Додолунути, звичайно, важко, але сам процес... Ні не треба боятися пенсії. Бо нульовувати не доведеться. Розпочнеться новий етап боротьби, до якої ви так звикли за своє життя. Боротьби за виживання, боротьби за ідеї, боротьби за спадок. Та хвіта мало за що можна боротися. Поки ви боретесь, ви живете! Я вам заздрю, чесне слово.

Характер

Ольга ВІТЕР.

Штрих

Я — замочок біля хати

Так жартома називає себе столітня жителька села Тинне Сарненського району Серафима Данилівна Шмалюх, бо вже не здухає у ліс ходити і на городі поратися, а все більше в домашні клопоти. У бабці Серафими хороша пам'ять — вона може повідати про те, що було в селі за ціле сторіччя. Та й до церкви з паличкою на свята додибує. Жалкує, що Бог не послав її диток, доживає віку з племінницею Явдією Бакунець, яка любить і шанує стареньку.

Загалом на Рівненщині до десяти чоловік, яким більше ста років. Однак це приблизно, бо є й такі, що колись втрадили документи і тепер достеменно не знають дати свого народження.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Чого душа просить

Тринадцятеро за Мірошніченка

Сім'я Владислава Мірошніченка (учасника ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС) живе в нашому селищі Єрки. Склад сім'ї — шість чоловік: батько і мати — інваліди, троє неповнолітніх дітей, старший син працевлаштовано по віку. Живуть на 23,4 кв. м житлої площі. Двоє дітей народилися після Чорнобиля. У найменшого — гострий лейкоз. Селище не має ні відділень, ні спеціалістів для лікування таких хвороб. Тож раз на два тижні хлопчик має їхати за 120 км. За три роки хвороби дитини держава не спромоглася поліпшити умови проживання сім'ї. Документи, потрібні для переселення із екологічно забрудненої зони та поліпшення житлових умов, знаходяться в Чернігівському госпрозрахунковому управлінні з обліку і розподілу житлової площі. Але, здається, діалог між владою й чорнобильцями не має відношення ні до закону, ні до гуманності.

Учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС — всього 13 підписів.

с. Єрки на Черкащині.

Одинокa жінка вибирає ліквідатора

Досить незвичне опитування проведено серед представниць слабкої статі обласного центру. Сто одиноких жінок визначили: хто з представників політичних партій і рухів, а також соціальних верств є найсексуальнішим? Більше третини опитаних (37 відсотків) переконані, що чоловіки, гідні жіночої уваги, взагалі перевелися. А щодо впливу політики, то судять самі. Найбільш сексуальними, на думку луганчанок, залишаються такі безпартійні (14 відсотків), за ними комуністи (11) та... «чорнобильці» (10). На фоні ліквідації досить кепські справи у поєм відношенні у членів Руху (8 відсотків) та мільйонерів (6). Цікаво, що луганчанки не бачать жодної різниці між найваголимишами шахтарями і презентабельними «крутими». Представники цих протилежних верств можуть мати успіх лише в двох відсотках опитаних жінок.

Луганськ.

Основний інстинкт по-культурному

В Україні з'явилось місто, яке має повне право претендувати на почесний титул «найкультурнішого» на нинішній сексу. Це — Харків. Саме тут відкрився (вперше в нашій країні та СНД) Музей світової культури сексу. Дехто із спеціалістів-сексологів приїхав сюди навіть з інших областей, аби подивитися на експонати. Тут їх понад 200 — твори живопису, скульптури, прикладного мистецтва, археологічні та ілюстративні матеріали. Усі вони так чи інакше стосуються інтимної сфери життя й розповідають про неї не лише як про природний інстинкт. Експурсовали, а це викладачі місцевих медичних навчальних закладів, орієнтовані переважно на молодшу аудиторію й мають на меті хоч якось вплинути на формування культури їхніх сексуальних стосунків. Адже часто молодь отримує такі знання з сумнівних джерел. А незабаром тут започаткують освітню програму для молодят. Вхід до музею платний, утім школярям та студентам передбачені знижки.

Харків.

А мені — трактор!

Я працюю в нашому колгоспі на тракторі Т-16. Трактор уже старий, от я пишу вам, щоб дізнатися: куди мені написати, щоб одержати новий іменний трактор — як жінці. Мені всього 43 роки, до пенсії ще треба працювати, трьох дітей навчати, одягати. А трактор оце якраз поламався, три місяці стою на ремонті, немає запчастин. Одержати б новий — буду вам вдячна все життя. З повагою —

Надія.

Колгосп ім. Паризької комуні, Херсонська область. (Повна адреса Надії є в редакції.)

Невиправний дід Поправка

Про нього ми вже якось писали. Але ми тоді ще не знали: якщо з Андрієм Терентійовичем Поправкою зачепишся один раз — то це вже надовго!

Торік, напередодні Першотравня, дід приїхав з Полтавщини до Києва й приніс до редакції знімок: корова запряжена у візок, а на візку — він сам. З'ясується, йому, інвалідові війни, кілька років не можуть дати машину з ручним керуванням, бо тепер такіх не випускають. Ми знімок опублікували і гадали, що все залагоджено.

З'ясувалося — ні. Невдава він приїздив знову. Було це в день великого столічного футболу. Дід Поправка дістав квиток на матч поближче до урядової трибуни, бо бачив по телевізору, що там сидять поважні державні люди. Сподівався передати своє прохання комусь прямо в руки (можливо, навіть самому Суркісу!).

Не вийшло! А чому б не дати йому якусь неспеціальну машину, а ручне керування він і сам припробує! Коли корову запряг — то вже машину якось запряже! Чесно кажучи, це першого разу гадалося, що йому не відмовлять. Бо тоді здалося, що нема такої людини на світі, яку б дід Поправка не міг переконати, зговорити й зачарувати собою. Ні, він не мед — класичний удільний полтавський ділуган, але в тім же й «предість», як у Києві кажуть.

До того ж, він чудовий оповідач. А пережив до біса, є що розказати. На війні втратив руку. Потім був колгоспним бригадиром, орав на коровах. А для корів на ярмо треба дерева, і він узав вербу в одній бабі, а розрахувався колгоспним сіном, за що їй сів до тюрми — беззрукій! Потім його де лиш не носило. Навіть — разом з М. Горбачовим — вирощував овес на Ставрополі! На старість Поправка осів у Полтаві, а потім раптом перебрався в село Поділ в батьківське обійстя. («Я, почувши, що Мишко Горбачов переїхав до Москви, зразу зрозумів, що скоро в Полтаві трудно буде жити!»)

Під час першого приїзду він ночував у мене. Ми до третьої години ночі проговорили. Розійшлися спати, а за хвилину він стукав: у тебе почитати нема чого?

Ну — який?

А цього разу він ще й скаргу привіз. Поряд з його го-

«У мене є хвостатий мерседес!»

«дуплетом завало» зникли з протоколу. Скарга дідова закінчується блискучою фразою: «Висловлюю жаль, що безстижі аморальні кривдники так ясно заврожалися в колішньому тоталітарному суспільстві!»

... Я оце думую: може, дід на футболі перепутав папери і, замість прохання про машину, полав на урядову трибуну ошу скаргу? Хто ж йому дасть машину після таких слів?

Віталій ЖЕЖЕРА.

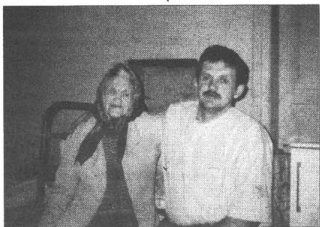
Доля

Сто сім літ мудрості

107 літ за плечима у моєї бабусі Мотрони Андріївни Бондаренко. Війна вкрала у неї двох синів. Не повернувся з полону й чоловік Володимир. А вона з чотирма малими дітьми довго ще виходила за село його зустрічати. Не дочекалася, але виконала його заповіт — щоб діти вивчилися. Правда, старша дочка, Тетяна, й без вищої освіти вивела в люди найвідсталішу колгоспну ферму. Бойова — пробивалася на приїзд до самого Підгородня. В батька вдалася — він теж тут головував до війни. Коли хотіли наше село Мідянівку переселити на інше місце, він з Мотрею Андріївною три дні у себе в хаті чатував горькою районних уповноважених, аж поки ті не сказали: «Село нікуди не поїде — і точка!» Мідянівка на радощах потім ще тяжіле гуляла!

Але коли було бабусі сто років, тодішній голова колгоспу на свято не прийшов. Може, не знав про ту історію? Втім, за довге життя бабуся навчилася не нарікати й не просити. Навесні огляне город, порадіє онукам, як приїдуть. Лиш на старість придбала крихітний холодильник. Харчується просто: прокритимими фруктами зі свого саду, овочами, кислим молоком.

Любить згадувати, як завітав до неї родич відомий артист Микола Кириченко з дружиною Раїсою Кириченко, що родом з Корецьщини (неподалік від Мідянівки).

Автор цих рядків зі своєю бабусею. Ї їй інше фото, де вони з бабусею Мотрею разом куштують наливку. Але — не публікуємо, бо хто ж повірить?!

й доброти

Раїсою Опанасівну попросили заспівати, а вона каже: — Та мені незручно. Тьютя Мотя так гарно співає!

І бабуся заспівала першою. Довго потім виводили вони всі втрьох старовинних пісень. Бабусі найбільше подобається пісня про чайку, яка вивела часяка на білий доріжок. Так і живе, слава Богу, моя бабуся. Має kota та собаку, яких так і зве — Котик і Собачка. Вона закохана в поезію Тараса Шевченка, якого вважає українським Богом, «бо він, бідний, так за Україну постраждав і так гарно її оспівав».

Однособельним здається, що бабуся Мотря двожилина. Може, й так. Я знаю лише, що на ній тримається наш рід.

Вона обов'язково перехресить мене, коли йду з хати. При цьому здається, що на мене дивляться сто сім років мудрості й доброти.

Володимир БОНДАРЕНКО.

Полтавська область.

ЛЮДИНА І ЛЮДИ

Сенсація

Поможіть викопати 26 возів золота

Шановна редакціє!

Ви там ближче до влади, а я на пенсії, інвалід 2-ї групи. Постійно чую про недостатнє надходження грошей до бюджету, а останнім часом — і про наближення фінансової катастрофи. Мій прапрапрадід служив в охоронних військах Богдана Хмельницького. Під час об'єднання України з Росією Богдан, вважаючи, що ця справа тимчасова, сховав частину української скарбниці (26 возів золота й коштовностей) в одному місці. Я готовий вказати це місце, як буду перекоаний, що скарб піде на пожиток українському народу. З подібним листом я звертався ще до президента Л. Кравчука, але відповіді не одержав. Прошу, допоможіть викопати скарб і поліпшити життя нашого народу.

Олександр НЕГРІЙ.

Запорізька область.

(Повна адреса цієї безкорисливої людини є в редакції).

NB!

А в кого б пуп не розв'язався?

Цей чоловік закінчив два політехнічні вузи — по два факультети в кожному! Йому 72 роки, з них 66 років урхованого трудового стажу. Він азартний не по літах: недавно допомагав упродовжувати один із своїх проєктів і, забувши про вік... порвав м'яз!

Його звуть Олександр Семенович Гущенко. Він часто турбує своїми ідеями великі й малі державні інстанції. Він взявся будувати дослідну колгоспну ГЕС на річці Гуїви, на Житомирщині. Уклав у справу власних 50 тисяч гривень, більше не було, а в колгоспу — теж не було, і тепер він продає недобудоване.

А ідея була хороша: така ГЕС не потребує 50-метрової греблі, і заливати береги теж не треба. Гуїва — річка неширока, з жерельною перестрибеш. Там традиційна ГЕС дає 60 кіловат, а нетрадиційна — тисячу. Саме там він порвав м'яз...

Ця станція — лиш частина грандіозного плану. Адже в Україні майже 40 тисяч малих річок. Іх сумарна потенційна потужність — майже 50 млн. кВт. Навіть якщо 20 відсотків цього використати, то щорічне виробництво електроенергії сягне 30 млрд. кВт/годин. На малих річках, за підрахунками Гущенко, можна поставити до 100 тисяч малих ГЕС, спроможних замінити кілька десятків реакторів чорнобильського типу. І вже тепер можна оживити майже 450 занедбаних малих ГЕС, встановивши на них вітчизняні комплексні гідротурбогенератори. База для виробництва такого устаткування є: харківський «Турбоатом», Сумське НВО ім. Фрунзе, Одеський насосний і Херсонський електромеханічний заводи.

Коротко про інші технології Гу-

щенка. Він пропонує утилізувати стоки гною на промисловій основі, методом анаеробного зброджування. Із шкідливих рідких стоків виходить чудове добриво, кілограм якого на світовому ринку коштує 5 доларів. А потужність наших свинокомплексів та інших відходних місць дає можливість виробити таких добрив на \$ 20 мільярдів!

Є ще проєкт теплоелектростанції на основі розробок академіка Б. Болотова. В таких ГЕС завдяки холодній ядерній реакції (екологічно чистий!) кілограм кварцового піску замінює тисячу тонн мазуту. Ще — виробництво піноматеріалів з мінералів і металів. Ще — будматеріали, картон і папір на основі волокон базальту, гіпсу, доломіту. Такий папір не боїться води і вогню (для банкетів дуже зручно!). А ще — нетрадиційне виробництво глиняної цегли. Весь цегляний завод вміщується у три блоки: прес, піч, екскаватор для подавання глини і приймальний бункер. Малий прес дає 500 цеглин щогодини, великий — 5000.

...Гущенко розглядає технологію глобально. Він, як усі одержимі люди, рідко жарте. Прийнятні він без гумору каже: Україна завдяки цим технологіям спромоглась би вже тепер завоювати світовий престиж.

Світлана КУШНІР.

Житомирська область.

Від редакції. Часом люди просто не мають фантазії на те, як витратити гроші. Невдаю одні ентузіаст хотів збудувати в Києві дитячий майданчик — як лунапарк! Попросив у «нових» українців \$ 20 тисяч. Ті не дали, але запросили ентузіаста в казино і програли у нього на очах половину от суми! Чи не так часто чинить і держава?

Від редакції. Часом люди просто не мають фантазії на те, як витратити гроші. Невдаю одні ентузіаст хотів збудувати в Києві дитячий майданчик — як лунапарк! Попросив у «нових» українців \$ 20 тисяч. Ті не дали, але запросили ентузіаста в казино і програли у нього на очах половину от суми! Чи не так часто чинить і держава?

Від редакції. Часом люди просто не мають фантазії на те, як витратити гроші. Невдаю одні ентузіаст хотів збудувати в Києві дитячий майданчик — як лунапарк! Попросив у «нових» українців \$ 20 тисяч. Ті не дали, але запросили ентузіаста в казино і програли у нього на очах половину от суми! Чи не так часто чинить і держава?

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Цей знімок робився нинішньої зими, коли Держенергонагляд позбавив Павла Павловича Шапошникова своєї ласки, і наш герой сидів у холодному офісі у вушанці й теплій куртці. Сюди так і проситься знаменита приказка: «Скільки там тієї зими!»

Адмірал у вушанці

Щоб оцінити нижчезказане, уявіть собі сухопутне місто Суми, звідки до Одеси за прямою 870 км. Але саме в Сумах є чоловік, що буде і виводить у море унікальні яхти. Йому 46 років, а справжню яхту він побачив у тридцять. Свою першу яхту почав будувати у флігелі батьківського дому взимку, а весною вона пробила стіну і добувалась наводорі. Того ж літа на дефіляді Кубка Великого Дніпра ця дилетантська яхта лиш трохи відстала від судна олімпійського класу. Згодом сумська «саморобка» пройшла навколо Європи, потім завоювала престижний Кубок Кіля.

Шапошников — бізнесмен. У цій якості дехто оцінює його скептично. Мовляв, у нашій справі не можна дозволити собі зайвих переживань та сантиментів.

Він створив невелику фірму «Норман-яхта» (виробництво поліетиленових труб та яхт на продаж). «Я навчився не нарікати ні на кого, й на державу теж. Вона — банкрут, і гріх від неї чогось вимагати...»

«Держава (ще та, велика) вперше «вчила жити» Шапошников 1991 року. Тоді він з трьома друзими взявся обійти на своїй яхті Європу. Валюту їм не обміняли — не можна! Дивигу купили в Одесі — з рук (завісив він аж коло берегів Сардинії). Рацію не купили — дорого. Одеського хліба вистачило до Греції. Між Стамбулом і Дарданеллами відзначили три дні народження (трохи сала з шампанським). У Середземному морі від авіаїнозу у них почали кришитися зуби. Хотілось зупинити серед моря радянський корабель і попроситися на обід. Орієнтувалися за сонцем та калькулятором і помилилися (за п'ятибального лобового вітру) лиш на метри. На Мальті, куди давно ніхто не приходив від вітрилами, поліцейські запитали: «На якій хвилі працює ваша рація?» — «Ні на якій!» Посольство СРСР на Мальті (хоч там працював земляк-сумчанин) їм не допомогло, бо вони — неофіційні гості. Старпом Михайло Курило з хворим шлунком повернувся додому з Лісабона, а решта троє вийшли в Атлантику, мавчи трохи зеленого хліба і жовтого сала.

19 серпня 1991 року (коло берегів Британії) Шапошников записав у бортовому журналі: до обіду слухали по радіо «Бітлз», потім музика урпалась й передали про путю у Москві.

Мабуть, велика держава того дня була покрана за свою зверхність щодо маленького екіпажу.

Той бортовий журнал можна б видати як хорошу книгу, але Шапошников цього ще не зробив. Мабуть, він справді не-дуже-бізнесмен.

Він — щось більше. Його яхти за деякими параметрами обганяють світові зразки. «Чому так? Бо я роблю яхту від себе й від себе: сам конструктор, технолог, виробничник і яхтсмен.

Ми справді пішли далеко вперед, навіть ні з ким буває порадитися у цілм світі! Ми вийшли на полодання хвильового бар'єра — це те саме, що колись для літака звуковий бар'єр. Це — коли судно глісире над хвилями. На випробування яхти «Капітан Грищенко» ми запросили команду з Данії на чолі з олімпійським чемпіоном Джастером Банком. Вони казали: ваша яхта — поза законами фізики, вона летить, але як — незрозуміло! Справді, наша яхта за рівнів вітрів і хвильових умов і за рівнів розмірів має швидкість на 25 відсотків вищу порівняно з іншими...»

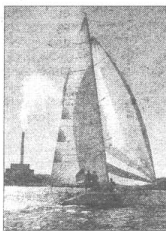
...Хтось сказав: раніше на дерев'яних кораблях плавали залізні люди, тепер усе навпаки.

Але це сказано не про таких, як Шапошников. Цього літа він зі своєю яхтою знову отримав запрошення на престижні гонки «Адміральський кубок», що проводяться раз на два роки в Англії. І — не поїхав. Грошей нема!

Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

Яхта «Капітан Грищенко» — та сама, що існує поза законами фізики.

Бюро довідок

Держпатент — не імпотент!

У службі консультатів та зв'язків із громадськістю Держпатенту України телефон розжарений, і лише натреновані вокари заслуженого районізатора Олександра Петровича Пилипчука златні витримувати тембр і темп переговорів, з якими по 25—30 разів за день прориваються сюди різноманітні Кулібіни та Ейнштейни. Якщо вони з'являються на порозі, їм ніхто на прохання не принизить зневажливою посмішкою у відповідь на винахід, наприклад, важеної кулі з ручкою, якою (якщо причепити сльоспінсінвентар) можна передовбати в пух будь-які лачні непридатні землі. Навпаки, автор такого собі «довбала» або ще краще — «прспекта центральних магістралей» для безземних зв'язків і зносин людства — отримає слухну й цілком безкоштовну подалу: з чим вийти на патентну експертизу. Адже там вже не просто розмови будуть, а науково-дослід-

ницькі випробування. І, будьте певні, в результаті відділять раціональні зерна від полови. Заради цього і працює цілий державний комітет, що лише минулого року зареєстрував 4 993 винаходи.

Резонанс запитання про всезростаючу непродуктивність нашого суспільства і застою технічний прогрес — вже не до цих людей. Не вони, а рідний уряд скасував нещодавно податкові пільги для підприємств і громадян, які впроваджують винаходи. Тому розмірковують, шукати, дерзати стало просто невідгледно. Але невідомий народ продовжує крутити телефонні диск, топтати пороги. За півроку було подано 3 653 заявки на реєстрацію патріозоманітніших ідей. І з 3 300 вже запатентовано. Отже, не дають дикуни дрімати, ні собі, ні совісті чиновників. Сподіваються на світлі часи.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Тема

Під козирком

Одна з прикмет ХХ століття — оцей картуз. Спершу його носив Сталін і великі начальники. Імідж картуза був настільки відповідальним, що роки 15 тому у Києві, на Лук'янівці, на пам'ятник Якіру, котрий (пам'ятник) до того був лисим, за одну ніч для солідності одягли кам'яного картуза.

Характери

Маленьке інтерв'ю без назви

Зараз живня, й ім'я Леоніда Козаченка можна чачо почути зранку по радіо: комбайни очолюваного ним «Укграгробізнесу» рухаються з півдня України на північ, і в цій фразі є щось від упевнених військових зведень.

Ми познайомилися пізвіроку тому. Мені хотілось знати: що таке оці молоді керівники, любители тенісу та гірських лиж, позбавлені ідеологічних забобів. Їх чекали, оскільки вони прийшли — і що? Якщо можна — то коротко!

Втім, він не спішить на короткі запитання відповідати коротко. У нього така манера доказів, що відповідь лежить не в кінці діалогу, а в усій бесіді одразу. Козаченко — зразок української послідовності. Його не об'їдеш і не перескочиш. Тут треба слухати все, а не вилуплювати афоризми. Газетяр таких недоліків любить: з його слів не зіпшиш пунтного заголовка до тексту. Ми попередили: «Я не з тих, хто скрещує слона з короною, щоб з ходу вирішити проблему молока і м'яса. Я прагматик. На що сподіваюсь? На наше сільське господарство. Його потенціал злетіти зупинити кризу й виробити економіку, держава стане світовим лідером сільгоспвиробництва, і ми з вами це побачимо!»

Гаразд, Леоніде Петровичу, а що нам заважає побачити це негайно? Він відповів: заважає адміністративне втручання. А село мусить бути вільним від цього. Держава повинна сказати селянам одне: збагачуйтесь! І перший, хто мусить написати це на своєму гербі — податківці: мовляв, наша мета — збагачення вітчизняного сільгоспвиробника!

Ідея Козаченка хороша, хоч і не нова. Правда, фраза про податківців змусує згадати народну приказку: надійся з чорта солодкого м'яса!

Але він спокійно одказує: винен не конкретний податківця або навіть міністр, вони просто солдати системи, отже, треба послідовно міняти систему. І дещо робитися — парламент узаконив для села податкові канікули на два роки, і Президент прийняв відповідний указ, встановлено єдиний податок на землю, це значно спростило й зменшило платежі, заклало підґрунтя для поліпшення фінансового стану села.

Леоніде Петровичу, але ж потім виявилось, що податкові канікули неможливі, бо механізми їх впровадження, і доведеться чекати ще пізвіроку, як не більше! Таке враження, що кожний, хто приходить до влади з якимись ідеями, потрапляє до одного й того самого капкана, і все на тім зупиняється. Але ж урядовці народжуються не в Кабміні — всі приходить з фастівської, як ви,

Приватне враження

«Я си вами не натішу!»

Пан Геннадій Стасюк — то щось особливе. Втім, він має точне визначення — директор департаменту гуманітарних та соціальних питань Львівської мерії. І вперше був побачений мною саме там. Ось як це було.

Мені через нього треба було пробитися до іншого високого чиновника. А це ж довго! Ну, заходжу. Вмиє з'являються дві гарячі чашки. Чемний Стасюк допиває туди краплино коньяку, другою рукою бере телефонну трубку, щось говорить і дає адресу: «То близько, але треба бути там негайно!» Стасюк це швидко, ніж написав. З порога я озирнувся: а як же кава? «А ви хіба більше ніколи сюди не приїдете?» — він засміявся, весело, ніби шойно, не шліхчись, влучив у десяток. Він любить балакучий стиль. Але Стасюка треба бачити все ж не в кабінеті, а на волі, у го-рах, чи на Черемшці, у пластовому таборі (він — ще й голова Всеукраїнського «Пласту», має звання пластового сеньйора) Там, серед природи, він і сам природний. Там на його закоханих дивляться діти, й не лише діти. Там він може віддати вам свого спальника, а сам піде почувати в машину, і не тому, що добрий — йому просто погано спиться на рівному місці. До речі, про машину. Телефоную: «Негайно будь!» — отже, він веде дітей на літо до діда під Івано-Франківськ, там у діда пасіка на краю знаменитого Чорного лісу. Ми їздили туди не раз, але різними маршрутами, бо він не любить однакових вражень. Іде без карти. Питає дорогу у зустрічних дівчат, а почувши відповідь, іде в протилежний бік: «Слухай кобиту і роби напак!» Але приїде туди, куди треба! Якщо дорогою трапляються гарні краєвиди, радіє: «Ну, варто жити в цій

за. Вранці л'юк'янівські алкаші навіть думали, чи не поїхала у них стріха. Втім, починаючи з Хрущова, великі начальники перейшли на капелюхи, а картузи аж до 70-х доношували агрономи та голови колгоспів. Коли й ці окапелюшилися, картузи стали носити окремі солідні сільські пенсіонери. Нинішні ж начальники покривають голову бозна чим, навіть не розбереш — полковницький у нього ранг чи він просто популяти вийшов. А знамениті картузи, здається, й досі десь шийють. Якщо знаєш де — напиши, читачу!

Леонід Козаченко, гендиректор АТ «Укграгробізнес», член Ради підприємців АПК, член Ради підприємців і роботодавців при Президенті України.

риту ту критичну масу — не обов'язково більшість, а просто необхідну кількість людей, готових мислити по-новому й ділати ініцію. Але треба, щоб це виросло. Остання фраза була, либонь, ключовою для колишньої голови колгоспу, котрий знає: треба — щоб вийшло, а не просто задекларувалося.

...У кінці бесіди Козаченко сказав: «Давно не був таким відвертим!» Я кілька разів прокрутив диктофонний запис, але нічого, що нині звється «відвертим», не знайшов. Хіба що — довгу паузу перед тим, як Леонід Петрович згадавав покойного батька. А потім я збагнув: у нього просто є відповідальність за нормальних нерозфарбованих слова. Це добре! Хоч у підручниках і сказано, що наш менталітет — в умінні кучеряво висловлюватися.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Хроніка. Факти. Події

► Київ

Боржник? Упав! Віджався!

Прем'єр-міністр та начальник Цивільної оборони країни Валерій Пустовийтенко по лінії ЦО екстренно викликав керівників підприємств, які мають значні зобов'язання за спожиті газ та електроенергію, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Напередодні прем'єр обіцяв: «не буде повторення серпня 1998 року (тоді під Переяславом Хмельницьким відбулися цивільні навчання директорів підприємств — несплатників до бюджету — ІФУ), проведемо заняття по лінії ЦО усіх несплатників, які споживають електроенергію більше, ніж усі наші люди, які живуть у країні».

В. Пустовийтенко погрожував «жорстко і за повною програмою» питати з керівників, аж до зупинки підприємств-боржників.

Бурякам — зелене світло

Встановлено строки дії сезонного візного мита на деякі види сільгосппродукції. Так, з 15 серпня до 10 грудня, імпортуючи свіжу чи морожену картоплю, доведеться додатково сплатити 100 відсотків її митної вартості. Данною у 60 відсотків обкладатимуть виноград з 15 серпня до 28 листопада, яблука, груші, айву — з 1 вересня до 28 грудня, абрикоси — з 15 серпня до 20 вересня, кукурдузу — з 1 вересня до 1 грудня.

А от імпорт цукрових буряків сезонним митом не стимулюється — вітчизняні цукроварі останніми роками працюють успішно і додатково можуть переробляти 20 млн. тонн сировини.

► Полтава

Тили чекають ордерів

Завдяки програмі «Житло — військовим» з початку року в Полтаві зведено понад 13 тисяч квадратних метрів житла. Ключі від власних квартир отримали 216 сімей воєнків. До програми залучено 17 будівельних колективів — півтори тисячі спеціалістів. Нині роботи тривають на семи об'єктах у різних кутках міста.

► Івано-Франківськ

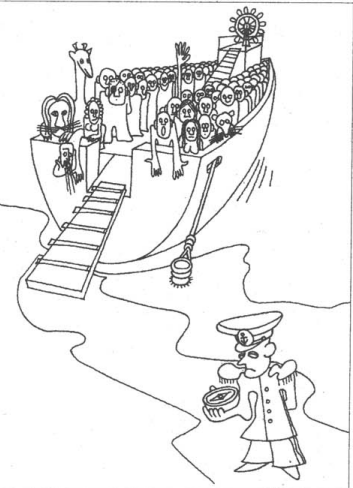
10 мільйонів — на вітер

Кожна друга бюджетна установа чи організація на Прикарпатті мають порушення у використанні державних коштів. Про це свідчать документи контролю-ревізійного управління Мініфіну.

Було перевірено 116 бюджетних установ та організацій. Ревізори встановили: в області протягом минулого та в першому кварталі цього року незаконно і не за цільовим призначенням використано понад десять мільйонів гривень.

Кормочому без компаса не можна!

Мал. Володимир ВАСЬКОВЦЕВА.

Ніна ІЩЕНКО.

Хто посперечається з «Динамо»? «Шахтар», «Кривбас»?..

У понеділок, 12 липня, стартує 9-й чемпіонат України з футболу. Нині команди вищої ліги активно готуються до нового сезону, награвшись на календарі. Ми розповімо про ті зміни у складах, що були відомі на минулу середу.

«**Динамо**» (Київ) проводило підготовку в Ялті. Крім Лужного і Шевченка, на зборах були відсутні Михайленко і Белькевич, які відновлюють сили після травм. Відомим новачків у команді не помічено. Мабуть, киянам і нинішніми двома складами під силу виграти золоті медалі й у вищій, і в першій лізі.

«**Шахтар**» (Донецьк) провів звітні тренувальні збори в Чехії. Серед новачків — воротар Вірт («Металург», Донецьк), польові гравці — Чижевський і Беню (обидва — «Карпати»), Крипак (ЦСКА), Семочко (ФК «Львів»), з якими вже підписано договори, а також Фоменко і Гражунас, до яких Анатолій Бишовець уже приглядається. Підшукує собі новий клуб Леонов, а Воробей лікується.

«**Кривбас**» хотів мати у своєму складі сильний дует нападників з «Карпат» Гецько-Палиянича. Однак перший вирішив залишитися у Львові, а Олександр уже 12 липня, найпевніше, вийде на поле у складі «Кривбасу». Залишив клуб захисник Бугай, яким зацікавився запорізький «Металург».

«**Карпати**» через скрутне фінансове становище мало не втратили всіх своїх провідних гравців. До Чижевського, Бєня, Палиянича мало не приєднався Гецько і Коваленко. Зникло бажання працювати з командою і в терпячому Степану Юришина, який, написавши заяву на звільнення, все-таки вирішив з керівництвом області та міста владнати проблеми клубу. Без нього «Карпати» проводили підготовку в Угорщині. Серед новачків були ще один відомий виконавець — захисник Павлюк з «Дніпра». Розраховують «Карпати» здебільшого на гравців фарм-клубу — ФК «Львів».

«**Металург**» (Запоріжжя) отримав неабияке підкріплення в особі воротаря Береського, який грав у «Карпатах», захисників Бугая («Кривбас») і Скіна («Зірка»), захисників Слівака («Зірка»), Олексієнка (ЦСКА), нападників Бондаренка з «Торпедо», що розпалося, Лашука з «Поліграфтехніки», Ніколішина з Москви. Незапланованих втрат у команді немає.

«**Таврія**» здебільшого розраховує на вихованців кримського футболу, тому зі сторони запрошено поки що тільки Бойдана («Шериф», Молдова). А ось вратарі у команди відсутні. Оскільки перебуває на оглядинах у Кореї, а Леженцев вирішив повернутися до Полтави.

«**Ворскла**» традиційно готується в болгарському місті Несебрі. Крім Леженцева, в команду прийшли нападник Косенко із запорізького

«Торпедо», а також Сіренко, Зипунников, Стасовський, які грали у другій команді. Чи зможуть вони замінити Дичка, який пішов у липецький «Металург», Хомина та Мусолітіна, які підшукують собі місце в зарубіжних клубах, покаже час.

«**Зірка**» втратила двох основних гравців — захисника Скіна та нападника Кислова. Але знаючи вміння Олександра Ішенка відкривати та ланти, можна не сумніватися, що на ключові пости виконавців він знайде.

«**Дніпро**» поповнився великою групою футболістів із запорізького «Торпедо», де раніше працював Леонід Колтун. Це — Галігузов, Гузун, Білков, Зубченко, Приходько, Слабишев. Запросив Колтун також Матвеева з «Металурга» і Целих із «Зори». Ведуться переговори про «оренду» Олександра Венгліського, Онисенка, Черняка з «Динамо» (Київ) і Косиріна, який належить динамівцям, але грав за ФК «Черкаси». З'явився в команді збірний нападник Шевцов з херсонського «Кристалу». Тепер у Л. Колтуна одне завдання: згуртувати їх в один колектив.

«**Металург**» (Маріуполь), «**Металіст**» і ЦСКА представляють групу команд з усталеним колективом. І щось змінювати там — собі ж на шкоду. Можливо, на початок чемпіонату в них і з'являться 2–3 новачки, але завдання істотного змінення складу перед ними не стоїть.

«**Нива**», донецькому «**Металургу**» та «**Прикарпаттю**» в цьому сезоні знову буде нелего. Саме їм і треба проявити активність на трансферному ринку. Але «Ниву» тільки-но прийняв новий наставник Валерій Богуславський, «Прикарпаття» лише в неділю продовжить своє життя у вищій лізі, а «Металург» залишився зі своїми бідами сам на сам.

«**Чорноморець**», який повернувся до когорти найсильніших з головним тренером Олександром Голоколосовим, може піднести сюрприз будь-кому із старожилів ліги. Проблем з виконавцями в одеситів не повинно бути, бо фінансове становище клубу стабілізувалося. А ця обставина сьогодні дуже багато значить.

До речі, це останній чемпіонат, в якому беруть участь 16 команд. Наступного року вищу лігу залишать 3 команди, а вийде до неї лише один представник першого дивізіону.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Нападаючий донецького «Шахтаря» Сергій Нагорняк: «От зараз надагну бутси і буду забивати, забивати...»

Календар ігор 9-го чемпіонату України

1-й тур. 12 липня, понеділок.
Кривбас (Кривий Ріг) — Динамо (Київ), Ворскла (Полтава) — Дніпро (Дніпропетровськ), Металург (Запоріжжя) — Таврія (Сімферополь), Шахтар (Донецьк) — Зірка (Кіровоград), Прикарпаття (Івано-Франківськ) — Металург (Донецьк), Металург (Маріуполь) — Чорноморець (Одеса), Нива (Тернопіль) — Карпати (Львів), ЦСКА (Київ) — Металіст (Харків).

2-й тур. 16 липня, п'ятниця.
Динамо — Металіст, Карпати — ЦСКА, Чорноморець — Нива, Металург Д — Металург М, Зірка — Прикарпаття, Таврія — Шахтар, Дніпро — Металург Зп, Кривбас — Ворскла.

3-й тур. 20 липня, вівторок.
Ворскла — Динамо, Металург Зп — Кривбас, Шахтар — Дніпро, Прикарпаття — Таврія, Металург М — Зірка, Нива — Металург Д, ЦСКА — Чорноморець, Металіст — Карпати.

4-й тур. 24 липня, субота.
Динамо — Карпати, Чорноморець — Металіст, Металург Д — ЦСКА, Зірка — Нива, Таврія — Металург М, Дніпро — Прикарпаття, Кривбас — Шахтар, Ворскла — Металург Зп.

5-й тур. 1 серпня, неділя.
Металург Зп — Динамо, Шахтар — Ворскла, Прикарпаття — Кривбас, Металург М — Дніпро, Нива — Таврія, ЦСКА — Карпати, Металіст — Металург Д, Карпати — Чорноморець.

6-й тур. 7 серпня, субота.
Динамо — Чорноморець, Металург Д — Карпати, Зірка — Металіст, Таврія — ЦСКА, Дніпро — Нива, Кривбас — Металург М, Ворскла — Прикарпаття, Металург Зп — Шахтар.

7-й тур. 15 серпня, неділя.
Шахтар — Динамо, Прикарпаття — Металург Зп, Металург М — Ворскла, Нива — Кривбас, ЦСКА — Дніпро, Металіст — Таврія, Карпати — Зірка, Чорноморець — Металург Д.

8-й тур. 21 серпня, субота.
Динамо — Металург Д, Зірка — Чорноморець, Таврія — Карпати, Дніпро — Металіст,

Кривбас — ЦСКА, Ворскла — Нива, Металург Зп — Металург М, Шахтар — Прикарпаття.

9-й тур. 29 серпня, неділя.
Прикарпаття — Динамо, Металург М — Шахтар, Нива — Металург Зп, ЦСКА — Ворскла, Металіст — Кривбас, Карпати — Дніпро, Чорноморець — Таврія, Металург Д — Зірка.

10-й тур. 25 вересня, субота.
Динамо — Зірка, Таврія — Металург Д, Дніпро — Чорноморець, Кривбас — Карпати, Ворскла — Металіст, Металург Зп — ЦСКА, Шахтар — Нива, Прикарпаття — Металург М.

11-й тур. 3 жовтня, неділя.
Металург М — Динамо, Нива — Прикарпаття, ЦСКА — Шахтар, Металіст — Металург Зп, Карпати — Ворскла, Чорноморець — Кривбас, Металург Д — Дніпро, Зірка — Таврія.

12-й тур. 16 жовтня, субота.
Динамо — Таврія, Дніпро — Зірка, Кривбас — Металург Д, Ворскла — Чорноморець, Металург Зп — Карпати, Шахтар — Металіст, Прикарпаття — ЦСКА, Металург М — Нива.

13-й тур. 24 жовтня, неділя.
Нива — Динамо, ЦСКА — Металург М, Металіст — Прикарпаття, Карпати — Шахтар, Чорноморець — Металург Зп, Металург Д — Ворскла, Зірка — Кривбас, Таврія — Дніпро.

14-й тур. 31 жовтня, неділя.
Динамо — Дніпро, Кривбас — Таврія, Ворскла — Зірка, Металург Зп — Металург Д, Шахтар — Чорноморець, Прикарпаття — Карпати, Металург М — Металіст, Нива — ЦСКА.

15-й тур. 7 листопада, неділя.
ЦСКА — Динамо, Металіст — Нива, Карпати — Металург М, Прикарпаття — Чорноморець, Металург Д — Шахтар, Зірка — Металург Зп, Таврія — Ворскла, Дніпро — Кривбас.

Примітка. Матчі за участю команд, що виборюють євробкубки, проводяться на день раніше або пізніше турового дня залежно від терміну проведення міжнародного матчу.

Гандбол

«Світлотехніка-Колос» — мов міфічний птах...

По завершенні кожного сезону, коли команду «Світлотехніка-Колос» з Броварського району, що на Київщині, залишає кілька провідних гравців, їй пророкують неомідине падіння в турнірній таблиці чергового чемпіонату. А колектив, мов той міфічний фенікс, відроджується і здобуває срібні медалі.

У чому причина отакої живучості? Насамперед щастя колективу полягає в тому, що її протягом майже десятиріччя очолює один із найталановитіших українських гандболістів гандбол, заслужений тренер країни Леонід Орнштейн. Окрім фахового хисту, Леонід Йосипович володіє ще й даром чудового організатора, за яким ідуть люди. А команда, як і вся країна, переживає не найкращі часи. Щоб утриматися якось на плаву, доводиться і ... металобаруху збирати, і живую робітну торгувати та чимось іншим. Треба і на календарні іри вижджати, і збори проводити, і зарплати виплачувати. У гравців — сім'ї, діти...

На жаль, з кожним роком рішення лави тих, хто підтримує броварських гандболістів, Найстійкіш — місцеві власті — особи голови районної держад-

міністрації Леоніда Вайсфольда, мера Броварів Івана Петренка, голови обирали «Колос» Станіслава Білошаненка. Чим може допомогати Више училище фізичної культури, де директором Микола Розумченко. І зал надають для ігор, і зміну для команди готують.

А от обласна влада особливо не балує. Хоча команда, зрозуміло, прославляє Київську область і в країні, і за її межами, беручи участь у міжнародних змаганнях.

Дуже здивувало те, що на свято вручення срібних нагород броварчанам не прибув ніхто з Держкомспорту України. Але цей факт святкового настрою не зісмував. Буз коні, були телі й ширі слова на адресу вище-чемпіонів країни. Генеральний секретар Федерації гандболу України, арбітр міжнародної категорії Віктор Конолястий та заступник начальника управління з фізкультури і спорту облдержадміністрації Леонід Мирський вручили заслужено здобуте «срібло» Валдимові Бражнику, Русланові Домченку, Олександрові Гурському, Андрієві Пивоварову, Валдимові Камаєнчу, Сергієві Коноваленку, Валентиніві Онисимову, Миколі Степанцеві, Сергієві Коваленку, Євгенію Желесу, Едуардові Яковенку, Миколі Коваленку, Русланові Покотилу, Олександрові Купченку, Красиві, стрункі, кремізе топці. Дивилися на них і не намулювали. До речі, Бражник, Коноваленко, Яковенко представляють клуб і Київщину в національній збірній, а Покотило, Онисимов і Купченко — у молодіжній команді країни.

Металі під лункі оплески отримали Леонід Орнштейн та його вірні помічники — олімпійський чемпіон, заслужений майстер спорту Михайло Ішенко, Василь Усенко, Олександр Андрющенко, Михайло Княжжівський (авторитетний у минулому в Європі арбітр), Віталій Давиденко.

Гості свята бажали «Світлотехніці-Колосу» нарізати золотий і «золотий» бар'єр, перемогти свого одвічного конкурента — запорізьких. А нагода для цього трапиться вже незабаром. Адже броварчані складають збірну Київської області, яка виступатиме в турнірі за програму І Всеукраїнських літніх спортивних ігор.

Віктор БРАЖНИКОВИЙ.

Бровари.

Борис та його челядь

Останніми роками в багатьох російських, та й зарубіжних, ЗМІ з'явилися нові кліше — підтепер усе, що раніше журналісти називали найбільшим оточенням Бориса Єльцина (включаючи деяких членів його, так би мовити, біологічної сім'ї), його поттом і помічниками, стало називатися одним словом — «сім'я». За цей час у складі нового утворення встигли перебувати різні люди, з якими Борис Миколайович то схилювався, то розлучався, то бувало, пригублював, то, навпаки, гнав геть за кремлівські ворота, потроху вийшов кулаком. Усе це робилося невідомо чому і аж ніяк не тому, що той чи той найближчий сподвижник здійснював справді щось надзвичайне. Більшість спостерігачів схильна розцінювати такі перетягання не тільки як різні прояви президентського самопочуття, а як цілком продуману, розписану по днях і годинах кадрову політику, що називається Борисом Єльциним «роковичною», і в якій йому на всьому пострадянському просторі навряд чи знайдуть рівних.

Однак напередодні майбутніх парламентських та президентських виборів, схоже, що контури «сім'ї» набули більш-менш чітких обрисів. У всякому разі, російській главі держави досить категорично дав зрозуміти і громадськості, і своїм недоброзичливцям, що саме ці люди і складають кістяк його команди.

Тетяна Дяченко — член сім'ї і в прямому, і в переносному значенні цього слова. Майже два роки — радник президента Росії з іміджу. Та зрештою, практично всі соціологічні опитування, що їх проводять серед політологів, аналітиків та провідних журналістів, включають Дяченко в першу п'ятірку найвпливовіших осіб у російському політичному житті. Інші, що, втім, майже одне й те саме, вважають Тетяну Борисівну одним із головних політичних лобістів. Це «тіньова», напевно, найзагадковіша постать у нинішньому кремлівському розкладі — жодного офіційного коментаря ЗМІ, жодного інтерв'ю, загалом, цілковита конспірація, через що ім'я Дяченко встигло обрости такою кількістю чуток та домислів, що майбутній літописам довго доведеться відслідковувати від істини те, що не відповідає дійсності.

Жодних реальних доказів того, що саме Дяченко впливає на рішення Бориса Єльцина, немає, ось чому інша частина спостерігачів дотримується прямо протилежної точки зору, вважаючи роль Тетяни у великій політиці надто перебільшеною.

Микола Аксененко — перший віце-прем'єр російського уряду, який височив, як чорт із табакерки, із МІСР, і несподівано став одним із улюблених президентів. Парадокс, але перший віце-прем'єр психологічно займає сьогодні солідніші позиції, ніж навіть прем'єр Сергій Степашин. Тільки лінійний не знавчий, що в той час, коли Степашин проводив чергове засідання уряду, Єльцин неспристойно довго розмовляв у Кремлі з Аксененком. Однак прем'єр не став роздумувати з цього факту «бучи» хоча б тому, що йому взагалі не властиво інтригувати, але по-людськи він, напевно, образився на президента. Постать Аксененка, втім, як і нового керівника президентської адміністрації Волошина, а також те, що ці люди так стрімко зайняли міцні позиції у «сім'ї», викликала чимало запитань. Ясно одне, Борис Єльцин заручається сьогодні підтримкою цілком лояльних до себе людей.

Сергій Степашин — давній соратник Бориса Єльцина. Іх зв'язку ненайбільшій ланкою (саме Степашин на своїй попередній посаді брав найактивнішу участь у розробці операцій з Чечні), і, чесно кажучи, пишати тут нема чим. У тому, що в остаточному підсумку обрано було саме його, зігравало не лише безмежна вірність президентові, а і людські якості, що виявилися симпатичними навіть для Думи, яка перебувала у вчорашній опозиції до президентських висунувців, — Степашин дипломатичний, неконфліктний, по-військовому пунктуальний і політично не ангажований. У всякому разі, за ним не стоять політичні партії, банки або олігархи. Сьогодні Сергій Степашина називають одним із потенційних наступників Бориса Єльцина. Принаймні, поки що Кремль не висловлює жодних персональних переваг.

Окрім вищеперерахованих персонажів, до найбільшого «сімейного» кола заведено приєднувати Бориса Березовського, Віктора Чорномірдіна, Валентина Юмашева...

Тетяна Дяченко — член сім'ї і в прямому, і в переносному значенні цього слова. Вже майже два роки — радник президента Росії з іміджу.

Певно те, за якими принципами сформовано сьогодні оточення Бориса Єльцина, нагадує 1996 рік, передчасні президентські вибори. І тоді (у момент підвищення «небезпечки», коли комуністи мали непогані шанси обійти Єльцина), глава держави максимально звужив своє найближче коло і зосередився на перемозі. Сьогодні завдання у Єльцина інші — дожити до 2000 року у якнайспокійнішій «сімейній» обстановці.

Наталія КУЗНЕЦОВА,
журналіст (із Москви).

За два роки подружнього життя вона так і не змогла звикнути до способу життя чоловіка, якого вважають найкрасивішим чоловіком в Америці та який очолює список секс-пілів.

Якщо озирнутися назад, то можна побачити, що гени Кеннеді не раз призводили до драм і скандалів.

Старийшню клану Джозеф П. Кеннеді, посол США у Великій Британії, подібно «колекціонувати» голлівудських зірок, серед яких була і суперактриса Глорія Суонсен. Для його дружини Роуз, яка померла у 104-річному віці, єдиною відпокою було те, що вона на 26 років пережила свого великолюбного чоловіка.

Про позашлюбне життя Джона Ф. Кеннеді написано так багато, що можна скласти невелику бібліотеку. Джек, його дружина, стійко, з іронічною посмішкою переносила його зради. Це на людях. А про те, що переживала ця жінка, можна судити з її спонтанних абортів під час його передвиборчих кампаній та відпочинку з друзями на Середземному морі.

Його брат Роберт, виявляючи набожна людина і батько 11 дітей, зробив свою дружину Етель алкоголічкою. Він дивився на старшого брата Джоном його коханку Мерлін Монро, а після вбивства Кеннеді-старшого мав тривалий зв'язок із Джек.

Едуард Кеннеді перетворив секс на справжній спорт. Його дружина Джоан так захопилася пияцтвом, що випила по одній пляшці горілки щодня, зробила три абортів і стала постійним пацієнтом клініки для алкоголік. Врешті-решт вони розлучилися. Майкл, син Роберта Кеннеді, батько трьох дітей, зраджував свою дружину Вікторію п'ять років із 14-річним дівчиною, котра найняла родину для догляд... за дітьми...

Тож кріпійся, Каролін Бессет, у цієї історії клану Кеннеді немає кінця.

Переклад з болгарської.

Журнал «Паралелі» (Болгарія)

Гени Кеннеді — секс і лише секс

Бути дружиною Кеннеді важче, ніж це може явити собі людина, — уділює сказав сусіда, який став мимовільним свідком того, як 33-річна Каролін Бессет-Кеннеді з сумкою в руках залишає шикарну сімейну квартиру в престижному кварталі Три Бе Ка в Нью-Йорку. Вона знову тікала до подруги на «пересидки»...

Сусіди все звикли до скандалів у родині 38-річного Джона Ф. Кеннеді-молодшого та втечам красуні Каролін до подруг. За два роки подружнього життя вона так і не змогла звикнути до способу життя чоловіка, якого вважають найкрасивішим чоловіком в Америці та який очолює список секс-пілів. За короткий час Каролін встигла побути гіркою долівку, якого не пізнала жодна із жінок трьох поколінь Кеннеді. Хоча «гени Кеннеді» — природжена схильність до подружніх зрад, безсердечність — завдавала кожній із них неможливі страждання.

Терпіння Каролін Бессет, дочки відомого американського лікаря, врешті-решт урівнялося і вона поділилася тим, що в неї на душі. Виявляється, Джон дистанціювався від неї і тримався надто холодно. Одного разу, останній митт, він повідомив, що має поїхати до Італії. Звісно, без неї, бо не службове відправлення. Вона оскаржила відповідей, коли дізналася, що він просто здійснює туристичну прогулянку. Каролін давно помітила, що її чоловік планує свій день так, щоб якомога менше бачитися з нею. Сиділа один, а потім виразно прямує до редакції свого провінційного журналу «Джордж» на Бродвеї. Коли вона починає розшукувати його, то секретарка відповіла: «Пан Кеннеді на нараді. Пан Кеннеді на конференції».

А нещодавно до неї дійшла чутка, що в його редакції з'явилася 28-річна Елізабет Мічел, пишна блондинка. Ця журналістка і запаморочила голову Кеннеді. Шоправда, Джон не вперше разом із привабливою співробітницею працював до цілковитого виснаження. Обурившись до глибини душі його черговим романом, Каролін поставила ультиматум: «Або вона, або я». Журналістка змусила була залишити редакцію.

Від четверга до четверга

► Події, про які писали всі газети:

- Про візит до України канцлера ФРН Г. Шрьодера.
- Про невдачу спробу відправити уряд України у відставку.
- Про ситуацію навколо Миколаївського глиноземного заводу.
- Про зустріч без краваток президентів Росії та України.
- Про збір підписів у Верховній Раді за відставку заступника Голови ВР Віктора Медведчука.
- Про гастролі театру П. Фоменка в Києві.
- Про підписання контракту А. Шевченка з італійським клубом «Мілан».
- Про рекордний стрибок з жердиною А. Баляхоніної.
- Про спеку в усіх регіонах України.

► Найпомітніші політичні публікації

- «Хто вміє обов'язки президента до виборів?», «День». 2 липня.
- «Серпом по молоту», «Киевские ведомости». 2 липня.
- «Парламентські пристрасті по Медведчуку», «Сегодня». 2 липня.
- Наталія Вітренко: «Постараюся перемогти в першому турі. Щоб законотити народні гроші...», «Зеркало недели». 3 липня.
- Що буде, якщо два амбіційні політики об'єднаються на певний час в ім'я власних інтересів?, «Факты». 8 липня.

► Публікації, які читаються з інтересом:

- «Справа шакин з кийського ресторанау «Столичний» сколихнула весь Радянський Союз», «Факты». 2 липня.
- «Колі сорому не мають живі», «Зеркало недели». 3 липня.
- «Кияни на пляжі сплять, їдять і займаються любов'ю», «Киевские ведомости». 8 липня.

► Найцікавіші інтерв'ю:

- З фітотерапевтом Євгеном Товстухою — «Жива вода» Євгена Товстухи», «Независимость». 2 липня.
- З колишнім політ'язнем Петром Рубаном — «Перед тим, як Стуса ввели на смерть, він кричав: «Хлопці, робіть же що-небудь, інакше нас всіх поодиначі передуть!», «День». 3 липня.
- З тренером молодіжної збірної України і колишнім капітаном кийського «Динамо» Віктором Колодіним — «Штація, коли робота в радість», «Команда». 3 липня.
- З начальником відділу експертизи та захисту грошей Національного банку України Віталієм Блюром — «Якщо вам пропонують стогриневу купюру, на якій Шевченко зображений без шапки, — не беріть!», «Факты». 3 липня.
- Із заступником керівника української національної експедиції «Еверест-99» Мстиславом Горбенком — «Еверест: висота злості і втрат», «Независимость». 7 липня.
- З батьками автора книг «Акваріум», «Ледокол», «День «М», колишнім радянським розвідником Віктором Суворовим (Володимиром Різуном) — «Поки смертний вирок у силі, шпигунському додому не повернеться...», «Сегодня». 8 липня.

► Найоригінальніші заголовки:

- «Відро компри, відро мату — так воюють кандидати», «Україна молода». 3 липня.
- «Вільно конвертований «червонець» з кийської фабрики футбольних надій», «Спортивна газета». 6 липня.
- «Уряд гарантує... осетину. Але не всім», «Вечірній Київ». 6 липня.
- «Пана Римський» так і не «звалив» Пустовийтенка», «Правда України». 7 липня.
- «Урадофобія косить не всіх», «Україна молода». 8 липня.
- «Юги» матом НАТО криють», «Україна молода». 8 липня.
- «Любити природу стане матеріально вигідно», «Голос України». 8 липня.

Мін'яйли — народ немінливий

3 народження — у море. Ринкове

Місто Мена, яке виникло на межі Чернігівського та Новгород-Сіверського князівств, у ринковому морі, можна сказати, з самого започаткування. Тоді одноїменна річка була повноводою, нею курсували великі купецькі кораблі, уламки яких час від часу знаходять у старому руслі. На прикордоння впливових князівств, аби не платити додаткового мита, примували водним шляхом з Чорного моря, Дунаю по Дніпру і Десні торгаші з усього світу. Так започаткувалося на берегах річки поселення купців-мін'яйл. Їх торгове містечко стали називати Меною. А потім підсилювали сюди хлібороби, дружинники-захисники. І вже пізніше в козаському гербі менської сотні з'явилось зображення кургану з безсмертником на фоні зораного поля, що символізує поснаданий безсмертної слави предків і трудові звитязі хліборобів.

Мена не потрапила в історію якимись особливими подіями, знаменистостями. Однак мешканці міста брали участь у всіх захисних акціях сіверян, виставляли свою дружину на бій із загарбниками-половцями, монголами, кримчаками-ординцями, поляками, німцями. У 17-му столітті тут стояла могутня фортеця. Про неї сьогодні нагадує лише зашишок рову...

Нині місту немає від кою оборонятися — лише від безробіття. Дедалі більше людей вчать торгувати. Два міські ринки істотно збагачують міську казну. Та й торговля у Мени — цілі квартали особняків! Живе в них далеко не начальство. Хоча й воно не ображене. Завдяки енергійним, підприємливим мешканцям Мени останнім часом запрацювали ВАТ «Менський сир», комбикормовий завод, консервний завод, газонаповнювальна станція. Непогані комерційні успіхи вже мають ВАТ «Будівельник-84», ШРБУ-82, мисі КСП «Перше травня», імені Сидоренка, ЗАТ ДКЦ «Інтергазсистема» та інші підприємства. Це дає надію, що скоро в місті знайдеться всім, особливо молоді, потрібна робота. І, скажімо, Дмитру Лілічу Кушніренку не доведеться їздити, як і багатьом, на заробітки до Москви.

Мена віками жила як звичайне провінційне містечко. І все-таки у XX столітті з'явився в ньому людина, яку прагнуть, щоб воно парадувало світ, гостей своєю небуденністю. Це важко зробити. Але це їм вдалося. Про це наші розповіді.

Квіти міського голови

Мена — місто квітників, зелених алей, чепурненьких вулиць, парканчиків. Уже другий рік поспіль воно займає перше місце на Чернігівщині з благоустрою та озеленення. Як це вдається? Наш співрозмовник — менський міський голова Михайло КАДУШКО.

— Для того, щоб місто було красиве, потрібні гроші. І чималі. А тому питання виконання доходної частини міського бюджету були і залишаються пріоритетними в нашій роботі. Ми відпрацювали систему збору місцевих податків, особливо ринкового (78 тисяч гривень на рік) тощо. Прямішо зазначити, що діяльність міської ради з наповнення бюджету, фінансової дисципліни визнана кращою в районі серед міських рад.

Торік ми отримали на 102253 гривні доходу більше, ніж планували. А є додаткові кошти — це додаткові можливості.

— Що зроблено у місті з благоустроєм останнім часом?

— Наведу такі красномовні цифри: збудовано по місту 500 метрів парканків та відремонтовано 2,5 кілометра.

Виконано поточні ремонтні вулиць Вороного, Урицького, Чехова, Шевченка, Леніна, Робоної, Мичурина, Крупської, Черноголосії. Проведено ремонт ритуального майданчика на центральному кла-

Антологія малих міст

Рік народження — 1067.
Рід — сіверянський, козацький (на Запорозькій Січ був Менський кур'єр).
Мешканців — 13113 (!)
Особняків (!) — 4020
Квартир — 620
Ветеранів війни та праці — 3270
Школярів — 2180
Найвища середньомісячна зарплата у місті з початку року —
— ВАТ «Нямуно банга-Мена» — 327,36;
Шляхова діяльність — 217,89;
Шляхоремонтно-будівельне управління — 147,97.

Директор українсько-литовського ВАТ «Нямуно банга-Мена» Г. Ларіонов.

М. Кадушко.

— 2 травня вони дали у міський бюджет 400 гривень.

— У місті багато квітників — хто за ними доглядає?

— Так, у Мени нині понад 20 великих і малих квітників загальною площею 1,3 гектара. Спеціально в січні цього року ми створили службу з благоустрою та озеленення. У ній працює 14 чоловік. Вони займаються прибиранням міста, слідувати за його санітарним станом і, звичайно, турбуються, аби менчан та приїжджих радували наші квіти.

— Отже, квітників побільшало?

— Галузь, що так. І не тільки. Плануємо у перспективі газифікувати 800 будинків, впорядкувати низку вулиць. Загалом до кінця року на озеленення, благоустрій використаємо понад 140 тисяч гривень.

Так довго без причаста

Легко і просто було у тік антирелігійної істерії 1962 року закрити єдину в Мени церкву. Мотивація до смішного парадоксальна:

«Ісполком Менського поселкового совета депутатов трудящихся решил, — читаємо у доленосному для парафіан документі. — 1) Церковное помещеніе, как непригодное для дальнейшей эксплуатации, закрыть. 2) Считать целесообразным передать церковное помещеніе для расширения детских ясел в центре п. Мена».

Одне слово, церква така «аварійна», що в ній можна розмістити дитсадок!

На радості парткомленатурі, яка ралютувала про формування нової людини, позбавленої «релігійного дурману», тисячі мешканців вирости нехрещеними, без молитви, без причаста. Можливо, ото збіти коріння нинішніх невтішних оперативних повідомлень з райвідділу внутрішніх справ...

Нелегко було відроджувати церкву. Будувалася вона на пожертви парафіан, трудових колективів, організації. Менська міськрада передала 1500 гривень своєї премії за зайняте перше місце в області з благоустрою... 26 листопада 1998 року урочисто відкрито Свято-Троїцьку церкву. І чуті було цієї весні в Мени:

— Христос воскрес!

— Воістину воскрес!

Гарні зупинки.

Шкода, автобусів нема

«Гарні у нас, гарні зупинки по місту. Любді глянути, — каже мешканка Галина Петрівна Пятка. — Але для чого вони? Ховатися людям від дощу? Чи радувати око Президенту, як іде на Чайкине? Автобуси ж по місту не ходять. Хоча б одне напустити...»

Не вдовів

«Мени здається, що у нашому місті найбільше заробляють на домовинах, — міркує ветеран Василь Петро-

«Нямуно банзі» мешканці Мени раді

У середині XIV століття Мена потрапила під владу Литовського князівства. Нині литовські бізнесмени успішно завоюють довіру жителів надійними інвестиціями...

На Менщині в XIX — на початку XX століть вирощували багато тютюну. Поширене навіть прізвище Бакута, (скажімо, завідувач райвідділу культури Олексій Бакута), яке означає того, хто вирощував сорт «Баку». У свій час у Мени з'явилось підприємство з переробки тютюну, яке у 1980-х трансформувалося в завод цигаркових фільтрів. З розпадом СРСР тут втратили багатьох надійних замовників, постали проблеми зі збутом продукції.

Мена — перший на Чернігівщині райцентр, де ефект зарубіжних інвестицій вже позитивно відчув і робітники, і мешканці, і влада міста. У 1997 році литовські інвестори вирішили дати друге дихання переробному підприємству. Новопутерне ВАТ «Нямуно банга-Мена» отримало з Литви сучасне обладнання, техніку, з допомогою яких колектив досить швидко знявся воно існує в ринковому морі. Це єдине тепер підприємство в Мени, де люди щомісяця отримують високу зарплату і працюють у дві зміни!

— Основна наша продукція, — каже директор ВАТ «Нямуно банга-Мена» Геннадій Ларіонов, — це гофротрапа для потонових фабрик. Ми постачаємо її в Київ, Черкаси, Прилуки та інші міста. Ящики з нашого картону йдуть скрізь, ми виробляємо дощечки для ерспердіонів. Такі дощечки деревоборобу дільниці. Заготовляємо своїми силами ліс і виробляємо дощечки для ерспердіонів. Ці продукти йдуть на експорт.

Крім того, на заводі стали робити під замовлення шлакоблоки, макарони вироб. Відходи деревоборобної дільниці — чудове дешеве паливо для населення.

А як же цигаркові фільтри? На жаль, практично всі тютюнові фабрики стали виробляти їх самі. І тому випускають фільтри стількі, скільки просять замовники. Однак, якщо не інвестиції, оперативна зміна і асортименту, і якості продукції, акціонерне товариство й досі перебувало б у неприязливому статусі невизначеності.

довіши, прокладено 3,4 кілометра газопроводів.

Чудове місце для відпочинку мешканців створено у парку відпочинку імені Шевченка. Діти можуть полюбуватися казковими героями з дерева. Тут є діюча дитяча залізниця, атракціони електромобілів, каруселі «Сонечко», «Ромашка». До речі, тільки за 1

— 2 травня вони дали у міський бюджет 400 гривень.

— У місті багато квітників — хто за ними доглядає?

— Так, у Мени нині понад 20 великих і малих квітників загальною площею 1,3 гектара. Спеціально в січні цього року ми створили службу з благоустрою та озеленення. У ній працює 14 чоловік. Вони займаються прибиранням міста, слідувати за його санітарним станом і, звичайно, турбуються, аби менчан та приїжджих радували наші квіти.

— Отже, квітників побільшало?

— Галузь, що так. І не тільки. Плануємо у перспективі газифікувати 800 будинків, впорядкувати низку вулиць. Загалом до кінця року на озеленення, благоустрій використаємо понад 140 тисяч гривень.

Амбіції бувають різні

Є ще у Мени місце, яке дає людям красу, духовне натхнення. Це картинна галерея.

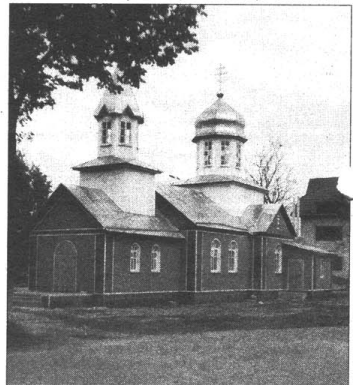
Вона — позитивний результат місцевих амбіцій. Результат амбіцій мешканців Мени.

Полосмак ось утнув зоопарк на увесі Союз, а чому не спробувати й в своїй собі інше? Заставля, у Дмитра Панасовича Каліоба, вчителя пенсіонера, краєзнавця це вишло. Його швидко видана книга «Відомі ділячі культури, науки, політики Чернігівщини» — поки що єдиний в Україні довідник, який вміщує понад 2500 персоналій. Такого потрібного для вчителів, політиків, школярів орієнтира видання не має жоден регіон! Багато в довіднику біографічних: відомостей про чернігівських художників. Але одне — знати титули лауреатів, а інша справа — побачити їхні роботи...

Невтомним шукач старовини (у нього вдома справжній музей) почав збирати і картини земляків. Скоро їм стало тісно в невеликому помешканні. Нинішній голова райради Віктор Олійниченко, побувавши вдома у краєзнавця, захоплено ахнув... підтримав ідею відкриття картинної галереї. З 1993 року вона діє у центрі міста.

З Вірою Віталівною Магалою, молодшим науковим працівником та головним хранителем усього зібраного художнього багатства, заходимо до картинної галереї. Поволі знайомилися з чудовим різнобарв'ям фар, тонів зображеного. Аж не ві-

Ось таку церкву за рік і два місяці збудовано в райцентрі під керівництвом отця Василя.

вич Мешок. — Я вирішив трохи відрізати їм прибутку: зробив собі туну сам. А баба, як побачила, та й у крик: а я ж у чому дежатику? Не переживай, кажу, першою помрем, твоя буде. Не хоче баба помирати...»

Є куди ходити кумі...

Кум і кума є в кожному селі, місті України. А ось таких магазин, у якому є практично всі товари, продукти, — тільки у Мени. Ну як не зайти до «КУМа»!

Крім того, на заводі стали робити під замовлення шлакоблоки, макарони вироб. Відходи деревоборобної дільниці — чудове дешеве паливо для населення.

— Основна наша продукція, — каже директор ВАТ «Нямуно банга-Мена» Геннадій Ларіонов, — це гофротрапа для потонових фабрик. Ми постачаємо її в Київ, Черкаси, Прилуки та інші міста. Ящики з нашого картону йдуть скрізь, ми виробляємо дощечки для ерспердіонів. Такі дощечки деревоборобу дільниці. Заготовляємо своїми силами ліс і виробляємо дощечки для ерспердіонів. Ці продукти йдуть на експорт.

Крім того, на заводі стали робити під замовлення шлакоблоки, макарони вироб. Відходи деревоборобної дільниці — чудове дешеве паливо для населення.

А як же цигаркові фільтри? На жаль, практично всі тютюнові фабрики стали виробляти їх самі. І тому випускають фільтри стількі, скільки просять замовники. Однак, якщо не інвестиції, оперативна зміна і асортименту, і якості продукції, акціонерне товариство й досі перебувало б у неприязливому статусі невизначеності.

Крім того, на заводі стали робити під замовлення шлакоблоки, макарони вироб. Відходи деревоборобної дільниці — чудове дешеве паливо для населення.

А як же цигаркові фільтри? На жаль, практично всі тютюнові фабрики стали виробляти їх самі. І тому випускають фільтри стількі, скільки просять замовники. Однак, якщо не інвестиції, оперативна зміна і асортименту, і якості продукції, акціонерне товариство й досі перебувало б у неприязливому статусі невизначеності.

рється, що у Мени зберігається стількі різних за стилем, манерою виконання полотен. Тут можна побачити «Весняні далі» Тетяни Яблонської та «В полі» її дочки Атані Гайне, роботи лауреатів Державної премії імені Т. Г. Шевченка Анатолія Гайдамаки, Григорія Кочура, Віктора Шаталова, відомих майстрів пензля Анатолія Стратилата, Миколая Радли, Григорія Домненка та інших.

— Велику частку нашого колекції становлять твори місцевих самодіяльних художників, — розповідає Віра Магула. — Наприклад, Микола Васильович Закалюкний довгий час був головним агроном райсільгоспуправління, він заслужено працівник сільського господарства України. І разом з тим це пейзажист. Його полотна по-справжньому прикрашають нашу галерею. Теж саме можна сказати про роботи Фотія Нікітченка, Григорія Сірого, Олександра Дмитренка та інших.

Крім картин у галереї також широко представлені виробні місцевих майстрів з дерева, скла, польської сорочки, рушники, gobелени. Нині зібрано вже аж 322 експонати! Сюжес, скоро і галерея буде тісно від нових дарунків, надходжень.

На зміну: менський краєзнавець Д. Каліоба: «Я ще не всі свої плани реалізував, планує видати книгу про наших кобзарів...»

Сергій ПАВЛЕНКО.

Стопітня «війна» з епідеміями завершилася Національною програмою імунізації

У жовтні минулого року виповнилося рівно сто років з того часу, як учень-мкробіолог Харківського медичного товариства заснував підприємство для виготовлення вакцин та сироваток. Це була, можна сказати, одна з епідемічних подій кінця минулого століття, яка позбавила населення краю від небезпечних захворювань і покляла розвиток нової галузі медицини на території сучасної України.

Сьогодні, через століття, підприємство «Біолек», спадкоємце традицій вітчизняної школи мкробіології, живе не менш героїчні зусилля для відвернення всьляких епідемічних захворювань, які, на жаль, загрожують населенню України не менше, ніж на початку. Після здобуття Україною незалежності почитати «Біолек» доводилося практично з нуля. Справа в тому, що основні виробничі потужності муніципальних підприємств було сконцентровано в Росії. Незважаючи на це, «Біолек» став головним підприємством з виконання Національної програми «Імунізація населення України».

Бюджетного фінансування не було, а робота із зарубіжними колегами здалася нам неадекватною, — розповідає президент «Біолек» Юрій Павлович. — Ось тому, по-перше, підприємство на довгі роки перебудувалося в залежності від іноземного виробника,

а, по-друге, вартість препаратів, отриманих за такою схемою, була б дуже висока для громадян України. Тому ми прийняли рішення поетапно, за рахунок власних коштів підприємства, виробляти необхідні вакцини. Тільки завдяки ентузіазму спеціалістів, їхньому високому професіоналізму та розумінню значимості проблеми протягом останніх п'яти років підприємство повністю виконало програму, забезпечивши населення України першими національними вакцинами для профілактики дифтерії, столбняку та коклюша: АДС, АДС-М, АД-М, ЛСЛ.

Із п'яти підприємств країни, які раніше виготовляли препарати муніципального спрямування, сьогодні лише «Біолек» випускає близько тридцяти найменувань вакцин, сироваток та діагностичних препаратів, постійно розширюючи обсяги та номенклатуру. Серед розробок спеціалістів — унікальні препарати, до яких, до речі, входить лише Україна. Це вакцина проти мнужного мляго та розсіяного склерозу людини, засіб для лікування абсцесів шлунка Шегера, нервово-м'язових дистрофій. Лише «Біолек» випускає єдиний світовий препарат Ліпін, що володіє мембранопротекторною та антиоксидантною дією, яка відновлює легеневий сурфактант. Виготовлення більшої частини займає від 4 до 9 місяців. Така тривалість технологічного

процесу вимагає створення незалежного виробництва, що виводить з обороту значну частку коштів. Розвиток виробничої бази підприємства постійно гальмується через заборгованість бюджетних організацій. Здавалось би, виробничі та використані муніципальні препарати повинні бути під постійною увагою держави. Проте це, на жаль, далеко не так. Розробку та виробництво вакцин «Біолек» здійснює за рахунок власних коштів. Та поруч з цим в умовах складного фінансово-економічного стану країни підприємства для модернізації її реконструкції виробництва потрібна підтримка держави. Адже справа більш ніж державна...

Слід зазначити, — продовжує далі Ю. Темірчук, — що в процесі реконструкції виробництва та під час введення нових виробничих потужностей ми керуємося основними принципами, закладеними у вимогах стандартів ЄОП. Відповідно до цих стандартів на підприємстві введена система контролю якості. Діють лабораторії мкробіологічного та фізико-хімічного контролю, дільниці з водо- та повітряної очистки. Введені в дію спеціалізовані дільниці: цех розливу препаратів, який включає блоки чистих приміщень, дільниця ліофілізації препаратів, цех готових лікарських засобів та інші.

Майбутнє «Біолеку» в подальшому відоско-

наленні технологій, впровадженні нового прогресивного обладнання, збільшенні обсягів випуску потрібних населенню препаратів. Із цієї спеціальності впевнені в тому, що в майбутньому зможе забезпечувати конкурентоспроможну продукцію не лише нашої державі, а й СНД, і навіть далеко за рубежем. Продукція підприємства вже тепер не поступається зарубіжним аналогам, а в ряді випадків перевершує їх. Здається, «синдром неможоварості», який визначав розвиток вітчизняної фармацевтичної останніми роками, уже проходить. Україна має чудову наукову школу спеціалістів-фармацевтів: ДНУО, Інститут фармакології та токсикології, Українська фармацевтична академія. «Біолек» також постійно розвиває власну наукову школу. Останніми роками багато спеціалістів підприємства отримали ступінь кандидатів та докторів наук, опубліковано монографії, отримано близько сорока авторських посвідчень і дві міжнародні патенти.

— У жовтні 1998 року підприємство «Біолек» відзначило свій столітній ювілей. Вступаючи у нове століття своєї діяльності, ми впевнені, що маємо всі можливості для розвитку підприємства та досягнення поставленої мети, — переконаний Юрій Павлович.

Харків.

Ольга ГОНЧАР.

ОАО «Завод Ремкомунзлектротранс»

Уважаемые акционеры!

Петрова Н. А. — акционер ОАО «Завод Ремкомунзлектротранс», володіння якого більше 10% акцій цього акціонерного товариства, повідомляє, що 27 августа 1999 года в 10 часов по адресу: 340054, г. Донецк, ул. Экономической, 15, состоится внеочередное общее собрание акционеров со следующей повесткой дня:

1. О причинах остановки предприятия и резкого ухудшения его финансово-экономического состояния.
  2. О выражении недоверия органам управления общества, председателю правления и председателю наблюдательного совета.
  3. Об изменениях в составе правления и наблюдательного совета общества.
  4. Избрание нового руководства общества — председателю правления и наблюдательного совета.
  5. Разное.
- Для участия в собрании необходимо иметь паспорт либо другой документ, удостоверяющий личность или соответствующим образом оформленную доверенность. Регистрация участников производится 27 августа 1999 года с 8 час. 00 мин. до 9 час. 30 мин.

По заявлению Государственной налоговой инспекции в Ворошиловском районе г. Донецка Арбитражный суд Донецкой области (340105, г. Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело о банкротстве:

№ 3-130 в Арбитражном предприятии «Облдермостроит». Юридический адрес: 34386, г. Донецк, ул. Артема, 13, р/с 260059801228 в Донецкой областной дирекции «Укрсдобанк» г. Донецка, МФО 334011.

№ 13/4 ООО «Стар экспорт-импорт ЛТД». Юридический адрес: 340055, г. Донецк, б. Шевченко, 11, р/с 2600600450000 в АКБ «Икар-банк» г. Донецка, МФО 334394.

№ 5-676 АОЗТ «Юнабас-контакт». Юридический адрес: 340055, г. Донецк, б. Шевченко, 11, р/с 2600750789700 в филиале ПУМБ г. Донецка, МФО 335537.

№ 10/376 МКП «Базис». Юридический адрес: 340006, г. Донецк, пр. Дзержинского, д. 2 кв. 3, р/с 26002900827 в специализированном отделении Укрсдобанка, г. Донецка, МФО 334657.

Борисевич спочиває товариство Фастівського району, Київської області оголошує про ліквідацію Борисевич спочиває товариства з 1.06.1999 р. Всім кредиторам звертатися до ліквідаційної комісії у встановлений законом термін.

Арбитражный суд Харьковской области (310022, м. Харьков, пл. Свободы, Держпром, 8 під'їзд) порушив справи про банкрутство:

— приватного підприємства фірми «Рубін» (м. Харків, ул. Солдатська, 44, р/с 26001301810462 в ХГРУ АК ПБ, код 23764929), справа № 4334/7-11;

— ТОВ «Торговий будинок «Кін» (м. Харків, вул. Леніна, 5, кв. 43, р/с 260090012912 в АКБ «Регіон банку» м. Харкова, код 24137732), справа № 4333/7-11;

— приватного виробничо-торгового підприємства «Планета» (м. Харків, пр. Леніна, 40, кв. 429, р/с 26004200857001 в Дзержинському ТБВБ ХГРУ КБ «Приватбанк», код 25186402), справа № 4510/7-72;

— ТОВ науково-виробничого інвестиційного підприємства «М. І. Р.» (м. Харків, пр. Л. Свободи, 34, кв. 325, р/с 26003031181 в Олексійському відділенні ХОД АК «Укрсдобанк», код 22716785), справа № 4750/7-72;

— ТОВ «ТМТ» (м. Харків, пр. Леніна, 9, кв. 102, р/с 26009301403 в АКБ «Золоті ворота», код 23766319), справа № Б-5170/7-74.

Претензії приймають протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбитражный суд Кировоградской области порушив справи про банкрутство:

— дочірнього підприємства «Атлант» при закритому товаристві «Смак», м. Кировоград, вул. Пашутина, 54/53, р/с 26008310031401 АК АПБ «Новий», код 13755591, справа № 05-01/933/3-98;

— приватної фірми «Альсис-СНМ», м. Кировоград, вул. Карла Маркса, 50, км. 313, р/с 26005180426001, КБ «Приватбанк», код 23683450, справа № 05-01/935/3-98;

— приватного підприємства «АПЦ-ЦЕНТР», м. Кировоград, вул. К. Маркса, 84, р/с 2600430010325 ОД «Укрсдобанк», код 23692526, справа № 05-01/934/3-100;

— товариства з обмеженою відповідальністю господарствство «АГ-РАР», м. Кировоград, вул. Металургів, 1, р/с 2600530010349 ОД «Укрсдобанк», код 24148173, справа № 05-01/1035/10-122.

Майнові вимоги і заяви санаторів подаються до Арбітражного суду в місячний термін з дня публікації оголошення.

ЗАО «Монтимент»

О АКЦИОНАРИИ.

Все претензии принимаются в течение двух месяцев со дня опубликования объявления.

Дочірнє підприємство «Торговий дім «Електрик» оголошує про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення за адресою: 252022, м. Київ, вул. Васильківська, 34, тел. 263-50-00.

До згади акціонерів ВАТ «Борщівський ТФЗ»

Повідомляємо що 25.08. 1999 р. о 11 год. відбудеться установні збори акціонерів ВАТ «Борщівський ТФЗ».

Порядок денний:

1. Інформація голови правління про діяльність та фінансово-господарську діяльність товариства.
2. Про статус акціонерного товариства «Борщівський ТФЗ».
3. Інформація ревізійної комісії товариства.
4. Вибори голови правління акціонерного товариства.
5. Вибори членів правління товариства.
6. Вибори голови спостережної ради товариства.
7. Вибори членів спостережної ради товариства.
8. Обрання ревізійної комісії товариства.
9. Визначення стратегії розвитку та основних напрямів діяльності товариства.

Наша адреса: 283650, м. Борщів, Тернопільська область, Вул. Ст. Бандери, 95. Тел. (03541) 2-11-07, 2-11-75, 2-33-87.

«Чудо-мёд» - это действительно ЧУДО!

Репартиція і обсяги Укрсдобанку Харків-Хмельницького Інституту гігієни. Міністерства Здравоохранения Украины.

Біологічне цінність ліцебного продукту «Чудо-мёд» обумовлена унікальним підбором натуральних, природних компонентів: міді, спиритуліна, маточного молока. В цьому продукті всі організми об'єднані в научно обґрунтовану композицію.

СПИРИТУЛІНА - сім'я-зленя мікроборює з широким спектром біологічної активності.

Когата витяг з мікро-елементами, утворює, незвичайними амінокислотами, приймає содирити бета-каротин більше чим в десять раз ніжши мідь.

МАТОЧНОЕ МОЛОЧКО - молочко-білок, яке, що виробляється гніздом для вирощування пчелиної мати. В нем содиритися білки, мікро- і макро-елементи, амінокислоти, ферменти, гормоноробочі вещества.

Спиритуліна, «Чудо-мёд» - это высокоэффективный источник жизненно-важных веществ. В нем содержатся все основные компоненты, необходимые для построения и функционирования организма.

Исследования показали, что регулярное употребление продукта «Чудо-мёд» эффективно выводит из организма токсичные вещества.

За дополнительную информацией обращайтесь по тел. (04471) 3-14-44, в г. Киеве: (044) 269-90-80. Спрашивайте в аптеках города и торговой сети. Утверждено Мин.Здравоохранения Украины № 05.08.00/791 от 16.03.99.

- металлы, токсичные, радионуклиды;
- улучшает общее состояние организма и сон;
- улучшает питание и минеральную недостаточность;
- нормализует обмен веществ и артериальное давление;
- стимулирует иммунную и сердечно-сосудистую системы;
- улучшает зрение и память;
- улучшает половую функцию и либидо;
- ускоряет ритм развития и имеет антигипертензивную активность;
- замедляет процесс старения.

И, следовательно, все целебные свойства продукта «Чудо-мёд» рекомендуются использовать всем возрастным категориям.

особенно детям со слабым здоровьем. Также людям, которые проживают в техногенных и экологических неблагоприятных зонах или пребывают под воздействием вредных профессиональных факторов (шахтеры, работники АЭС, летчики, спортсмены и т.д.).

Являясь (после банкрутирования) составом генератора своей жизни, «Чудо-мёд» является источником лечебных суперпродуктов. Украина (после Чернобыля) нуждается в мероприятиях по очищению нации значительно больше чем Япония.

До згади акціонерів ВАТ «Галактон»!

Повідомляємо: що позачергові збори акціонерів відбудуться 31 серпня 1999 року о 17 год. 30 хв., реєстрація акціонерів 31.08.99 з 15.00 до 17.00, а не 9 серпня 1999 року, як було опубліковано в газеті «Голос України» № 122 (2124) від 7.07.99 р.

Місце проведення і порядок денний зборів залишається без змін.

Спостережна Рада ВАТ «Галактон».

Арбитражный суд Запорожской области (адреса: Украина, 330001, м. Запорожье, вул. Шаумяна, 4) порушив справу № 5/3-350 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «РІКО» ЛТД, код ЄДРПОУ 13619936, Україна, 330006, м. Запорожжя, вул. Б. Хмельницького, 10, кв. 9, директор Рубан А. Г. р/с 2600630155765 в ЗРУ АК «Промінвестбанк» 330038, м. Запорожжя, проспект Маяковського, 20-а) МФО 313355.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбитражный суд Житомирской области порушена справа № 5/289-Б по визнанню банкрутом Житомирської районної спілки спочиває товариств (262001, м. Житомир, вул. Кооперативна, 12, р/с 460945 у Житомирській регіональній філії «Укоопспілка», МФО 311692, код 01749295).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Арбитражный суд Волынской области (263005, м. Луцьк, вул. Грушевського, 30) порушив справу № 1/78-Б від 30.06.99 р. про банкрутство «Ківерцівського механічного заводу» (264220, м. Ківерці Волынской области, вул. Грушевського, 26; р/с 26004200127001 в АКБ «Україна», м. Ківерці, МФО 303075, код ЄДРПОУ 01056161).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбитражный суд Ивано-Франківской области (284000, м. Ивано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) порушив справу № Б-1/312 про банкрутство Тлумачського кооперативного торговельного об'єднання (252070, м. Тлумач, Івано-Франківської обл., р/с 460507 в АПБ «Україна», м. Тлумач, МФО 336138).

Кредиторам звертатися протягом місяця до арбітражного суду.

3-за лаштунків

Гутаперчева безмежність «Ризоми»

Ризома — це морська водорість, в якій неможливо визначити початок і кінець, вона не має ані коренів, ні верхівки. Саме так, певною мірою символічно, називалася шоу-вистава Анатолія Залевського, яка відбулася нещодавно в Національному драматичному театрі імені Івана Франка. У цьому сенсі ризома — це символ безкінечності буття, невпинного руху самопізнання та безмежності можливостей людини.

Власне, образ неможливо визначити жанр, в якому працює Анатолій Залевський. Так само, як і переказати те, що протягом години робилося на сцені. Артист, його постійна партнерка Наталя Васильок та балет «Провокація» — усі вони були ніби компонентами якогось пульсуючого початку, аналогів якому, напевно, немає ні в цирковому, ні в хореографічному мистецтві. Лейтмотив вистави — демонстрація безмежних можливостей людського тіла — не позбавив дійство композиційної цілісності. А оригінальні декорації, багаті костюми та використання яскравих еластичних тканин додали виставі відчутного психологічного навантаження.

Хто ж він такий, Анатолій Залевський, ім'я якого стає дедалі відомішим і серед щиролюбивачів високого мистецтва, і серед щиролюбивачів невгамовних у тонкій епітеті творчості?

Сьогодні йому 25, а на перше заняття циркової студії при заводі «Прогрес» у Бердичеві Житомирської області, де мешкає його родина, Анатолій прийшов двадцять років тому. Кажуть, що з дитинства у нього помічали якості лідера. Кращий випускник естрадно-циркового училища 1995 року, понад рік гастролював у складі шоу Бориса Мойсєєва, паралельно співпрацюючи з кількома столичними нічними клубами. Володар гран-прі та золоті медалі на торішньому паризькому між-

народному фестивалі «Цирк майбутнього». Цього року він — володар чотирьох нагород на найпрестижнішому конкурсі циркового мистецтва в Монте-Карло, серед яких — найвища світова нагорода в цирковому мистецтві «Золотий клоун».

Тож не дивно, що Анатолій особисто виступив співавтором вищезгаданого проекту, реалізованого спільними зусиллями продоєрського агентства «Нова» та культурно-мистецького центру «Голлівуд». До речі, минулого місяця між останніми підписано контракт стосовно організації творчої та концертної діяльності артиста в Україні та за кордоном. Вже сьогодні Залевський має запрошення на гастролі від вар'єте «Вінтергартен» у Берліні, вар'єте «Лідо» в Парижі, «Спортинг-клубу» в Монте-Карло, телеканалу «Rock'n roll circus» у Мюнхені за участю Філа Коліна, Утлі Х'юстона, Стінга, Елтона Джона...

Тє, що він робить нині, можна розцінювати і як одну з оригінальних форм чистого мистецтва, і як продукт масової культури. Хтось вбачає у цьому нову філософію, яка шукає собі відповіді на одвічні запитання життя, хтось оцінює суто технічний бік справи. Але так чи інакше, творчість Залевського — безперечний феномен, дуже своєрідний та глибоко індивідуальний.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

Колоритних персонажів — Голохвастого та Проню Прокопівну цитує вся країна

Десята муза

Це вам не що-небудь як!

Мабуть, ніхто не наважиться заперечити, що цей фільм став класикою комедійного жанру в українському кіно. Оригінальне поєднання масової і високої культури, блискуча гра молодих і тоді ще маловідомих акторів, витончена і стильна постановка. «За двома займиками» — ця кінострічка близько сорока років живе на екранах, щоразу з неймовірною легкістю здобуваючи прихильність мільйонів глядачів різних поколінь. А колоритних персонажів — Голохвастого та Проню Прокопівну цитує вся країна.

Утім, незважаючи на таке шалене глядацьке визнання, ця кінострічка жодного разу не була представлена на кінофестивалі, не отримувала нагород. Тому Спілка кінематографістів, Мінікультури та українські кінодистрибутори вирішили не висувати ніякого року і інших кандидатів на здобуття Державної премії імені Олександра Довженка окрім творчого колективу цього фільму: Віктора Іванова — автора сценарію і режисера-постановника (померлого), Олега (Альберта) Борисова — народного артиста СРСР, виконавця ролі Голохвастого (померлого), Маргариту Криніцину — народну артистку України, виконавицю ролі Проні Прокопівни, Наталію Наум — народну артистку України, виконавицю ролі Галі, Валіма Ілленка — заслуженого діяча мистецтв України, оператора-постановника фільму.

Від суботи до свободи

Краще моря тільки гори

Липень... Комусь уже пошалошло відпочити, а дехто лише мріє про це. До таких належить і молодша співачка Наталя Могилевська. Сьогодні її творче життя кипить і вирує. Нещодавно вона завершила роботу над новим альбомом «Тільки Я». Такий оптимізм і навіть деяка самовпевненість ніяк не випадкові. По-перше, усі десять пісень вона написала власноруч. По-друге, композиція з однойменною назвою вже давно популярна серед прихильників. «Для мене — це альбом-відкриття. В ньому я розкажу про життя так, як його бачу. Безперечно, більшість пісень — автобіографічні, але є й такі, що написані просто під впливом різних подій, образів та настроїв» — каже Н. Могилевська. Вона зізнається, що дуже хвилюється, адже нова робота — її дебют як автора текстів та музики до них.

Утім, схоже, всі ці клопоти не заважають співачці добре відпочити. Її мрія — побувати на курорті десь у горах Швейцарії або Чехії хоча б тиждень. Обов'язковою умовою має бути тиша та спокій. А взагалі Наталя прагне бути подаль від суети, галасливих пляжів та феєрверків.

Тетяна СТРАТИЧУК.

Афіша вихідних днів

► Київ

Палац мистецтв «Український дім»: виставка «Чеське прес-фото'98». Національний музей історії України: Валерій Сафронів «Пейзажі Солов'ячих островів» (живопис).

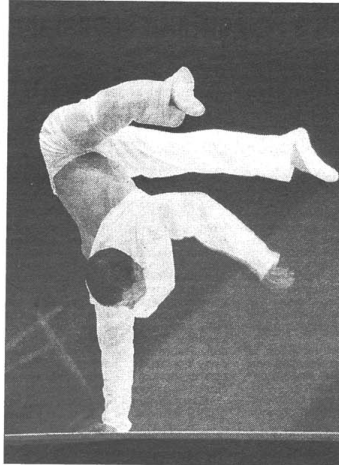
«Софія Київська»: Ангеліна Сценко, Анатолій Токарев «Храми України» (живопис, офорт).

Музей Т. Шевченка: «Виставка народної творчості» (народний розпис).

Книгозбірня ім. В. Вернадського: книжкова виставка «Олена Пчілка» (до 150-річчя від дня народження).

Музей О. Довженка: «Відлуння Берлінського фестивалю».

Ризома — це символ безкінечності буття, невпинного руху самопізнання та безмежності можливостей людини

Про те, що було і буде

Таємниці рідного краю

Кращою авторською роботою міжнародного фестивалю телерадіопрограм «Мій рідний край», що відбувся в Ужгороді, визнано фільм-огляд «Проста і світла таємниця» (ТРК «Гтава»). Всього фестиваль переглянував і прослухав 40 програм 27 компаній, зокрема з Литви, Болгарії, Норвегії, Румунії, Чехії.

Бурштинова кімната-2

Саму кімнату, вивезену фашистами, як відомо, ще не знайшли. Та її з'явлення у Санкт-Петербурзі — реальність. Росіяни пристали до пропозиції українців відновити знамениті хори з польського бурштину. Кількадесят майстрів з державного підприємства «Укрбурштін» вийдуть з Рівного до північної столиці Росії де й розпочнуть відновлювальні роботи.

Музкар'авні

йдуть на Таврію

15 липня у Хаконії стартує VIII Міжнародний фестиваль «Таврійські ігри». Це щорічне свято музики, краси і спорту у найспекотнішу пору року прокує паломництво тисяч молодих прихильників української пісні на Херсонщині. Крім демонстрації досягнень сучасної вітчизняної естради, ігри пропагують здоровий спосіб життя, а ще вшанують чемпіонат з поєдиноків плавання, Всеукраїнський футбольний турнір на приз клубу «Шкіряний м'яч», міні-спартакіаду інвалідів на візках та автопробіг старовинних автомобілів тощо.

«Купальський вінок»

в декорі білокам'яної

До 24 липня у Культурному центрі України в Москві працюватиме виставка картин Віри Томашевської. Художниця вибрала для показу 30 малюнків-керамічних робіт. Раніше її картини виставлялися в Україні та Німеччині. Основні роботи — серія ікон на тему «Християнські свята», декоративні композиції «Купальський вінок», «Карпатський пейзаж», «Різдвяні маски», повідомляє ДІНАУ.

ZOO-хачі

Погода

В Україні у західних та північних областях пройдуть короткочасні дощі, грози, місцями сильні зливи, град, шквали 17—22 м/с. Температура вночі 13—18, вдень 24—29 градусів тепла. На решті території утримається суха спекотна погода, температура вночі 18—24, вдень 29—34 градусів тепла, у південних та східних областях місцями до 37 градусів тепла. На Київщині 27—32 градуси тепла.

Український гідрометцентр.

Довела спека до... шаленства

Несподівано для всіх Хоростківський державний дендрологічний парк, що на Тернопільщині, став відомим на всю країну. Винуватцем сенсації — туюпановому дереву — так напекло у крону, що воно, білошале, забулося на якому світі є... зашаленіло буйним цвітом. У Новому Єврі, тобто на своїй батьківщині у Каліфорнії, його сородичі милують око цвітінням регулярно. А от на Тернопіллі, у зоні так званого холодного Поділля, таке трапляється надзвичайно рідко.

Двадцять сім років тому засновник зміського парку вчений-агроном Василь Корчменич розмножив і виростив це екзотичне дерево. Кажуть, що колись за 100 грамів насіння дерева із сімейства магнолієвих селекціонери давали 100 грамів золота: так високо цінували його красу. Цвіт туюпанового дерева ніжний, жовтуватого-білого. Великі, до десяти сантиметрів, бутони розквітають пишними квітами, які на тлі ліроподібних листків схожі на ліхтаріки.

Голос України

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; в/д/д реклами — 441-86-50, 441-89-34; 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.rel.com

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Рукіспис не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА. Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ. Рекламер: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДА.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994-р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 35376. Загальний тираж 236860.

Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Зам. 031124. 12 4 5 6 7 8 9 0